

INSPECTORATUL
ȘCOLAR
JUDEȚEAN
TELEORMAN

”Educația este ceea ce supraviețuiește după ce tot ce a fost învățat a fost uitat.”

Burrhus Frederic Skinner

CALEIDOSCOP DIDACTIC TELEORMĂNEAN

Publicație periodică a Casei Corpului Didactic Teleorman

Ediție specială dedicată Simpozionului Județean

**„METODE, STRATEGII DIDACTICE FOLOSITE ÎN STIMULAREA
INTERESULUI PENTRU LECTURĂ” din cadrul Proiectului Educațional
„Pe aripile cărților”**

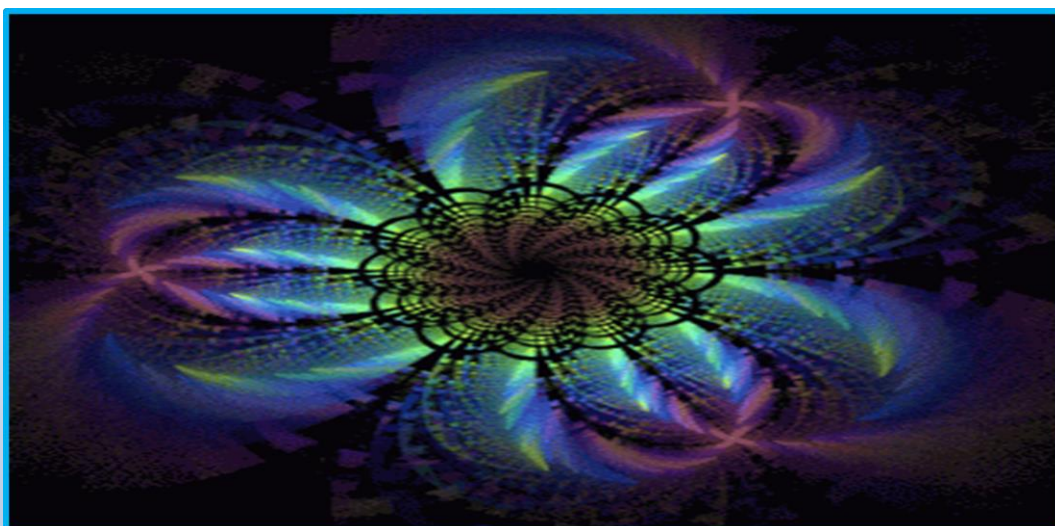
Ediție on-line

ISSN – 2558 – 8893

ISSN – L 2558-8893

Nr.31
Februarie 2023

2023

CASA CORPULUI DIDACTIC TELEORMAN

Strada Carpati nr. 15; Alexandria, cod: 140059

TEL: 0247/315636; FAX: 0347/407064

E-mail: ccd_tr@yahoo.com

Site: <http://ccd.isjtr.ro>

**Creativitate și inovare
didactică!**

CASA CORPULUI DIDACTIC TELEORMAN
propune cadrelor didactice și personalului didactic
auxiliar să-și facă cunoscută activitatea în
filele revistei noastre.

”ÎMPREUNĂ PENTRU UN NOU ÎNCEPUT!”

ECHIPA DE REDACȚIE A REVISTEI

CALEIDOSCOP DIDACTIC TELEORMĂNEAN

Director

Prof. Prof. Daniela Ramona VÎJĂ

Comitet științific:

Prof. Daniela Ramona VÎJĂ

Prof. dr. Valeria GHERGHE

Prof. dr. Alexandra NEGREA

Redactor șef:

Prof. Daniela Ramona VÎJĂ

Colectivul de redacție:

Prof. metodist Ionuț BOLOG

Prof. metodist Nicoleta CRĂIȚĂ

Prof. metodist Ștefan Florin IANCU

Prof. metodist Corina ȘTEFAN

Prof. metodist Andra NEGRILĂ

Inf. Mariana POPA

Bibliotecar Rozalinda MÎRTÎCU

Ec. Adina CONSTANTIN

Secretar Loredana COMAN

Tehnoredactare computerizată

Inf. Mariana POPA

Revista ***CALEIDOSCOP DIDACTIC TELEORMĂNEAN*** a fost editată conform
Regulamentului de organizare și funcționare a Casei Corpului Didactic, aprobat prin
Ordinul Ministrului Educației și Cercetării Nr. 4713 din 23.08.2010.

Responsabilitatea afirmațiilor conținute în materialele publicate revine în totalitate
autorilor.

CUPRINS

Educația prin metoda proiectului – factor strategic al dezvoltării personale	Hagiu Violeta Alina	5
Efectele lecturii asupra dezvoltării copilului	Groseanu-Lungu Gina	6
Importanța lecturii în educația timpurie	Balaur Izabela Margareta	7
Importanța lecturii în viața școlarului	Mihăiță Monica	8
Metode, strategii didactice folosite în stimularea interesului pentru lectură la preșcolari	Barbu Mariana Sonia	10
Rezistența prin lectură	Gheorghe Adriana Corina	13
Lectura- o cale spre succesul elevilor	Popescu Tatiana Elena	15
Importanța lecturii în educația timpurie	Flămânzeanu Angela	17
Rolul lecturii la clasele primare	Delcea Florica Filica	19
Cartea și importanța lecturii	Urucu Angelica Mădălina	20
Rolul lecturii în dezvoltarea personalității copilului	Popa Alina	22
Strategii didactice în stimularea interesului pentru lectură	Gheorghe-Mitrea Ligia-Nicoleta	23
Rolul bibliotecii școlare în dezvoltarea inteligenței cognitive și emoționale a elevului	Bălțățeanu Ema-Tamara	26
Efectele lecturii asupra dezvoltării copilului	Socol Violeta	28
Importanța lecturii în viața școlarului	Ionescu Adriana	29
Lectura...singurul drum spre eternitate	Zlătescu Geanina	31
Importanța lecturii în viața școlarului	Dobre Ionela	34
Lectura și beneficiile acesteia	Dragomir Iuliana	36
Modalități de dezvoltare a gustului pentru lectură	Voinea Anuța	37
Stimularea lecturii în rândul preșcolarilor în grădiniță și în familie	Androne Mădălina	39
Importanța cărților și a lecturii în dezvoltarea copiilor	Lazăr Petronela	40
Importanța lecturii în viața școlarului	Ionescu Delia	42
Stimularea interesului pentru lectură la vârstă preșcolară	Loncea Georgeta Monica	43
Metode și strategii didactice folosite în stimularea interesului pentru lectură	Mușat Daniela-Ionela	45
Importanța lecturii suplimentare în formarea intereselor pentru literatură	Melinte Violeta	47
Importanța lecturii în viața școlarului	Bojă Gabriela Dani	49
Efectele lecturii asupra dezvoltării copilului”	Nicolescu Irina	50
Modalități de stimulare a lecturii la grădiniță	Vergelea Laura	52
Metode activ-participative utilizate în stimularea lecturii la preșcolari	Gurlui Mihaela	54

Promovarea lecturii în ciclul primar	Nistor Alina	56
Efectele lecturii asupra dezvoltării copilului	Dragomir Simona Constanța	58
Efectele lecturii asupra dezvoltării copilului	Iordan Ionela	58
Lectura geografică - modalitate de cunoaștere a frumuseților naturii	Măldăianu Lidia	59
Importanța cărților în viața elevilor	Nicolescu Aretina	62
Metode active-participative de stimulare a interesului pentru lectură	Săndulescu Cristina	63
Importanța lecturii în dezvoltarea copilului	Gheorghe Livia Mădălina	65
Importanța lecturii în viața școlarului	Silimon Mariana	67
Importanța lecturii în viața școlarului	Gîdea Elena	69
Lectura, primul pas spre dezvoltarea personalității copilului	Olteanu Alina	71
Lectura, hrană pentru suflet	Căciuliță Florentina Daniela	72
Stimularea lecturii în rândul preșcolarilor în grădiniță și în familie	Calotă Mirela Ionela	74
Lectura în contextul exploziei informaționale	Rădiță Cristina	75
Lectura în contextul exploziei informaționale	Scarlat Liliana	75
Carte frumoasă, cinste cui te-a scris!	Purcărea Cristiana-Mihaela	77
Mai citim de plăcere?	Mihai Ioana	80
Fascinanta călătorie în lumea cărților	Flămînzeanu Luiza	81
Importanța lecturii în viața preșcolarului	Mîndruță Mimi Cristina	83
Lectura- izvorul cunoașterii	Flămînzeanu Florentina	85
Lectura copiilor prin șezătoare	Costache Carmen	87
Stimularea interesului pentru lectură în rândul elevilor	Mihai Ștefania Monica	90
Metode eficiente de predare a adevărului religios	Părpălea Cristian Florentin	91
Efectele lecturii asupra dezvoltării copilului	Ciurea Ionela-Daniela	93
Cititul cu voce tare – activitate esențială în grădiniță	Stănciugel Loredana Olguța	94
Importanța lecturii în formarea și dezvoltarea personalității școlarului	Toma Mihaela	95
Importanța lecturii în viața elevului	Voicu-Popescu Corina	97
Importanța lecturii în viața elevului	Popescu Diana	97
Stimularea interesului pentru lectură la școlarul mic	Chircu Loredana	99

EDUCAȚIA PRIN METODA PROIECTULUI – FACTOR STRATEGIC AL DEZVOLTĂRII PERSONALE

Prof. Hagi Violeta Alina
Liceul Tehnologic „Anghel Saligny”

Motto: „Eternitatea nu e accesibilă decât prin viețuirea clipei în mod absolut”

(Emil Cioran)

Eficiența internă și externă a sistemului de educație, de la educația timpurie la studiile post-doctorale, de la educația formală la cea non-formală, de la formarea profesională inițială și continuă până la accesul echitabil la învățare, în condiții de calitate constituie obiectivul principal al strategiei naționale pentru dezvoltare durabilă. Învățarea eficientă rămâne o prioritate pentru sistemul de învățământ românesc, iar formele și metodele de predare vor fi în continuare caracterizate prin diversitatea și flexibilitatea abordărilor pedagogice, și se vor concentra pe formarea deprinderii de a învăța și de acumula cunoștințe utile și a capacității de a aplica aceste deprinderi într-un spectru larg de domenii.

Tânărul de succes al societății secolului XXI trebuie să fie competitiv în ceea ce privește domeniul managementului informațiilor: să găsească, să evalueze, să aplice în mod flexibil înțelegerea conținuturilor învățate și a altora noi în contexte variate, să anticipeze efectele, rezultatele și să dobândească abilități decizionale.

Aici intervine cu succes și educația nonformală care reprezintă ansamblul influențelor educative structurate și organizate într-un cadru instituționalizat dar desfășurate în afara sistemului de învățământ.

Notele caracteristice ale acestei forme de educație sunt legate de caracterul opțional al activităților organizate, participarea elevilor la stabilirea a ceea ce se va învăța și se va întreprinde, rolul discret al dascălului și renunțarea la evaluări clasice.

Caracteristicile metodei proiectelor sunt: elevii se află în centrul procesului de învățare; proiectul are obiective operaționale clare, care sunt în conformitate cu standardele de performanță; proiectele sunt generate de întrebări cheie ale curriculum-ului; implică metode de evaluare multiple și continue; are conexiune cu lumea reală; elevii își demonstrează cunoștințele, competențele prin produsele și performanțele realizate; capacitățile cognitive sunt vizate prin activitățile din cadrul proiectului; strategiile de instruire sunt variate și sprijină diverse stiluri de învățare.

Spre deosebire de alte metode, metoda proiectului presupune anticiparea mentală a unei acțiuni, precum și executarea ei, prin cercetare concretă iar grupul de elevi este plasat în centrul acțiunii, oferindu-i-se posibilitatea să-și afirme independența în gândire și acțiune, dar și să însușească direct tehnicile de cercetare, prin efort, cooperare, autocontrol, conform îndrumării inițiale.

În acest context pot să afirm că numeroși elevi ai liceului nostru sunt implicați în proiecte variate menite să contribuie la dezvoltarea lor personală, la configurarea drumului lor în societate în viitorul apropiat și la depășirea stresului cotidian care ne macină existența, prin mobilizarea în vederea identificării de noi idei și modalități de a le pune în practică.

Bibliografie:

1. Cerghit Ioan, *Metode de învățământ*, Editura Polirom, București, 2006

2. Neacșu Ioan, *Metode și tehnici de învățare eficientă. Fundamente și practici de succes*, Editura Polirom, București, 2015

EFECTELE LECTURII ASUPRA DEZVOLTĂRII COPILULUI

Prof. Groseanu-Lungu Gina
Școala Gimnazială Mihai Eminescu, Alexandria

Un copil care citește va fi un adult care gândește. – Sasha Salmina

Sunt de părere că nu există plăcere mai mare decât cititul și că o carte este un dar la existenței. Indiferent de gusturile literare, lectura trebuie să facă parte din viața noastră deoarece prin intermediul ei reușim să ne lărgim perspectiva asupra lumii, ne sprijină dezvoltarea personală, ne hrănește spiritul și imaginația, ne motivează și ne încurajează întotdeauna, fiind alături de noi pe drumul vieții. De la cărțile pentru copii, pe care părinții le citește copiilor la culcare, până la romanele cele mai vândute și lucrările literare premiate, cărțile joacă un rol crucial în viața unei persoane, îndeplinind nevoia de cunoaștere și divertisment. Rolul cărților în societate nu poate fi niciodată supraestimat, deoarece acestea modelează indivizii și culturile, permițând oamenilor să se dezvolte pe toate planurile.

Literatura începe să devină importantă pentru fiecare om încă din copilărie, când curiozitatea și setea de cunoaștere te face să-ți dorești să citești tot felul de [cărți pentru copii](#) și povești, trecând, apoi, de la basme, la romane fantastice și apoi la opere literare mai complexe și provocatoare, cum ar fi cărțile psihologice sau cele de dezvoltare personală.

Cărțile spun povești și oferă informații pe care cititorul le transpune în viața sa de zi cu zi. Astfel, modurile în care cărțile citite influențează o persoană sunt numeroase. Pentru cei mai mulți, contactul cel mai puternic cu literatura apare în timpul școlii. Atunci încep să înțeleagă importanța cărților în exploatarea ideilor stimulatoare și provocatoare despre natura umană. Există puține alte medii care pot oferi tinerilor aceeași libertate de a analiza tipologiile și comportamentele umane așa cum o fac cărțile.

Gândindu-ne la romanul *Ion* al lui Liviu Rebreanu. Elevii din întreaga țară trebuie să citească și să scrie un eseu despre *Ion*, o sarcină care îi obligă să se gândească la aspectele importante ale existenței umane, cum ar fi alienarea, relațiile de familie, natura răului și ceea ce face pe cineva uman. Scriind un eseu despre o carte, elevii se confruntă astfel cu întrebări profunde despre viață.

Rolul cărților în viața unei persoane este de a servi ca instrument educațional capabil să îi extindă cunoștințele despre lume și despre sine. Cu toate acestea, pentru a te asigura că operele își ating scopul, trebuie să le privești critic. Doar efectuând analize aprofundate ale scrierilor poți înțelege cu adevărat ce a vrut să spună autorul. De exemplu, elevii sunt rugați să se gândească la *Ion* sau la *Ilie Moromete* și să analizeze acțiunile și motivele sale. Procedând astfel, ei învață să perceapă semnificațiile ascunse, temele și mesajele din spatele acțiunii. Acesta este un proces de învățare incredibil de eficient, care face loc discuțiilor și dezbaterilor

importante între elevi și profesori. Elevii învață valoarea formării propriilor idei și opinii și că nu toată lumea gândește la fel, ceea ce este o lecție importantă de viață.

Să fii nevoit să scrii o analiză a unei cărți poate părea o provocare, dar nu există modalitate mai bună de a declanșa reflecția și gândirea aprofundată. Cărțile sunt importante și pentru că îmbunătățesc conectivitatea creierului, te fac să te gândești mai bine la anumite aspecte ale vieții și te învață cum să-ți dezvolt propriile argumente, opinii și idei. Astfel, atunci când citești, mintea ta începe să urmărească idei noi, modele de gândire și simboluri, iar acest lucru te face să fii mai pregătit în fața societății și a provocărilor acesteia.

Când citești, ai șansa de a observa diferite personaje care trec prin tot felul de situații și care își arată calitățile și defectele. Când te lași prins de o carte, începi să dezvolt simpatii și antipatii. Poate că începi să apreciezi vitejia sau inteligența unui personaj și să urăști imoralitatea altuia. Așadar, cărțile au rolul de a ajuta la stabilirea principiilor și valorilor unei persoane. Majoritatea cititorilor dezvoltă opinii puternice în urma lecturii, iar acest lucru îi va face să-și modeleze viziunea asupra lumii. Abilitatea de a judeca și de a critica sau, dimpotrivă, de a lăuda și admira un personaj și acțiunile sale, cu alte cuvinte, de a emite o judecată de valoare asupra caracterului său, te ajută să procedezi la fel și cu persoanele reale din jurul tău.

În concluzie, cărțile joacă un rol extrem de important în viața unei persoane, fiind unul dintre instrumentele care formează viziunea despre lume, dar și modul de a gândi și de a acționa în viață. Și astfel, prin intermediul lecturii, elevii ajung să se dezvolte armonios, punându-se astfel temelia unei construcții durabile, indestructibile -personalitatea umană.

BIBLIOGRAFIE :

- 1.Cozărescu M.,*Comunicare didactică. Teorie și aplicație*. Ed. ASE, București, 2003 ;
2. Cristea S., *Dicționar de pedagogie*, EDP, București, 2000 ;

IMPORTANȚA LECTURII ÎN EDUCAȚIA TIMPURIE

Prof.înv.preșcolar, Balaure Izabela Margareta
Școala Gimnazială Mavrodin-structura Grădinița cu PN Mavrodin

“Cu toții ne naștem cititori și vom deveni cititori dacă întâlnim frecvent cărți și cititori care își fac timp să ne citească. „, Dominique Rateau

Cultura lecturii de plăcere ar trebui să fie îmbrățișată atât în mediul școlar, cât și acasă, pentru a preveni dificultățile de citire mai târziu în școală. Profesorii de educație timpurie și alți profesioniști care citesc cu copiii joacă un rol important în crearea acestei culturi.

Expunerea timpurie la cărți și povești joacă un rol important în dezvoltarea copiilor ca viitori cititori. În felul lor, bebelușii citesc. Interacțiunile vizuale și verbale ale copiilor cu textele tipărite stimulează și modelează cunoștințele lor timpurii despre limbajul scris. Citirea cu voce tare împreună este corelată cu abilitățile timpurii de literație ale copiilor, care sunt definite ca abilitățile sau cunoștințele pe care copiii le dezvoltă înainte de a deprinde convențiile citit-scrisului (Duursma et al., 2008) . Fiind expuși la contexte în care convențiile textului tipărit și ale literației apar în mod proeminent, copiii dobândesc anumite condiții prealabile de dezvoltare a competențelor de literație (Duursma, et al., 2008, Justice & Kaderavek, 2002) ,

cum ar fi înțelegerea legăturii dintre cuvintele tipărite și cele rostite (auzul fonematic); înțelegerea rolului textului tipărit în comunicare; recunoașterea literelor și simbolurilor (cunoașterea alfabetului) și îmbogățirea vocabularului. Toate aceste abilități sunt importante pentru succesul ulterior în deprinderea cititului și influențează implicarea copiilor în activitățile de literatură. Citirea cărților împreună cu copiii le oferă acestora o experiență a limbajului narativ. Acest limbaj este foarte diferit de limbajul funcțional sau injonctiv (de exemplu, „Nu face asta! Vino aici!” etc.).

Citirea este un sprijin esențial pentru dezvoltarea cognitivă, psihologică, socială și culturală a copiilor de vârstă mică. De la o vârstă fragedă, ea susține dezvoltarea imaginației, a gândirii, a conceptului de timp și cronologie și îmbogățirea limbii. De asemenea, sprijină îmbogățirea reprezentărilor despre lume, deoarece cărțile ilustrate sunt realizate de artiști care oferă interpretarea lor despre lumea în care trăiesc.

Citirea cărților ilustrate cu copii mici este una dintre activitățile de sprijin pentru dezvoltarea limbajului. Acest sprijin poate fi oferit în situații de zi cu zi, în care copilul este în contact cu un adult care oferă timp și spațiu pentru comunicare. În plus, cărțile și poveștile ajută la dezvoltarea altor dimensiuni ale limbajului și, în special, al celui narativ. Citirea cu voce tare cu copiii produce, de asemenea, un impact emoțional și intelectual (nu numai în ceea ce privește vocabularul, ci și capacitatea lingvistică a copiilor, cultura, familiaritatea cu structura textelor narrative etc.).

Cum putem să stimulăm citirea cu voce tare? Putem crea o atmosferă prielnică citirii, poate un loc dedicat cititului acasă, asemenei colțului amenajat la grădinița care poate fi un spațiu mai mare sau mai mic, în care să plasăm cărțile la îndemâna copiilor. De asemenea, putem pune cărți peste tot unde copiii s-ar putea plictisi, precum în baie sau în mașină. După ce am citit o carte, îi punem copilului câteva întrebări care ar putea conduce la o conversație despre carte. Discuția nu ar trebui să fie despre înțelegere, ci pentru a afla atât interpretările copilului și cât și legăturile personale pe care le face cu cartea. Acest lucru sudează legătura cu copilul, dar stimulează și dezvoltarea abilităților sale sociale, precum și a altor abilități utile: recunoașterea emoțiilor, exprimarea opiniilor, exersarea unor cuvinte.

IMPORTANTA LECTURII ÎN VIAȚA ȘCOLARULUI

Prof.inv.primar Mihăiță Monica
Școala Gimnazială Vitănești

Pornind de la întrebări și constatări ce se înscriu în perspectiva evoluției didacticei actuale, lucrarea încearcă să contextualizeze cauzele obiective și subiective ale crizei lecturii în școală, să contureze conceptul de competență lecturală, dar și să valideze activități care provoacă gustul lecturii și conduc la dezvoltarea competenței lecturale.

„A citi înseamnă a învăța. E o formă de experiență, sau mai bine zis, un multiplicator pentru experiențele noastre : căci, dacă ne-am mărgini la ceea ce putem trăi sau vedea în jurul nostru într-o viață de om, am fi foarte săraci”. (Manolescu, 2004, p. 41)

Premisă

Trăim într-o perioadă caracterizată printr-o dinamică deosebită în toate domeniile, în plină restructurare și sincronizare a învățământului românesc cu cel european. De câțiva ani încoace, se vorbește tot mai insistent despre „criză a lecturii” care atinge societatea și școala

românească. Nu este, însă, o criză specific românească. Ea există pe plan internațional și este combătută, cu toate forțele, de mulți ani deja, în America de Nord, dar și în majoritatea țărilor Europei Occidentale. Încă din anii '80, de exemplu, în Franța există numeroase asociații, programe educative și culturale la nivel național, create în sprijinul promovării literaturii și dezvoltării plăcerii lecturii în rândul tinerilor.

O importantă amenințare împotriva lecturii vine însă din partea mijloacelor audio-vizuale, a computerului și a televiziunii, care și-a extins enorm influența, grație dezvoltării posturilor private, a transmiterii emisiunilor prin cablu și satelit, a multiplicării unor programe cu succes la marele public (sport, „talk-show”-uri, concursuri etc.), în genere a aplicării unei politici abile de adaptare la gustul majorității telespectatorilor. E incontestabil că mai toată lumea consumă azi un timp cu mult mai mare decât în trecut în fața micilor ecrane, dar, după cum o arată indicii concordante, pare că elevii și adolescenții suportă impactul principal, cu alte cuvinte ei sunt în primul rând cei care se îndepărtează de lectură în favoarea audio-vizualului.

Preocupate de soarta lecturii - și considerând că este de datoria școlii și a profesorului de română de a găsi puntea de comunicare prin care să cultive plăcerea de a citi - ne-am propus un demers prin care să aflăm cum să îmbunătățim competențele de lectură în rândul elevilor noștri. Am format elevilor noștri competențele necesare integrării în lumea contemporană? Au elevii noștri un „profil de formare european”? Acțiunile întreprinse de noi rezonază în timp? Ce ar mai fi de făcut în această direcție?

Ne punem aceste întrebări cu atât mai mult cu cât, programele școlare au fost elaborate din perspectiva trecerii de la modelul de proiectare curricular centrat pe obiective la modelul centrat pe competențe și, începând cu acest an școlar, „*Foaia de parcurs pentru anul școlar 2011-2012*” elaborată de MECS semnalează necesitatea îmbunătățirii competențelor de lectură ale elevilor prin alocarea unei ore de lectură distinctă în orarul săptămânal. S-a constatat faptul că rezultatele evaluărilor internaționale cât și naționale impun intervenția imediată și unitară pentru ameliorarea performanțelor elevilor în domeniul lecturii, lectura înțeleasă atât în dimensiunea sa tradițională cât și ca alfabetizare în înțelegerea textului. Cititul, în sens larg, este cel mai bun drum spre cunoaștere iar lectura, înțelegerea și interpretarea textului trebuie să devină practici și preocupări obligatorii pentru profesori, indiferent de disciplină.

Context național și internațional

Din 2004, odată cu lansarea de către ANPRO (Asociația Profesorilor de Limba și Literatura Română), în parteneriat cu Institutul Cultural Român și a Fundației „Dinu Patriciu” a proiectului *Cercuri de lectură*, interesul față de lectură prinde contur: crește numărul profesorilor interesați de problematica lecturii; oameni de cultură se implică în promovarea lecturii; televiziunile promovează și ele, timid, programe dedicate lecturii cărții de literatură; promovarea cărților de către marile edituri are, în secundar, și rolul de promovare a lecturii; Asociația Editorilor din România a realizat câteva campanii pentru susținerea lecturii; Coca-Cola, Oriflame, unele agenții și ONG-uri s-au implicat și ele. Dar totul funcționează izolat, pe felii mici, fără gândire în perspectivă.

Sunt de apreciat inițiativele celor de la Adevărul, Jurnalul Național sau Săptămâna Financiară care, în ultimul timp, concurează în a oferi cititorilor titluri importante din literatura română și universală. Chiar dacă includerea cărților alături de ziar reprezintă un truc al redacțiilor de a mărvânzările, ele au reușit să însușească cetățenilor o nouă sau mai veche pasiune: cartea.

În 2006, Parlamentul European și Consiliul UE au adoptat o [Recomandare](#) cu privire la stabilirea de competențe cheie pentru învățarea de-a lungul întregii vieți, cu scopul de a ne integra cât mai armonios în societatea în care trăim și de a rezolva problemele pe care societatea ni le pune în față. Una dintre aceste competențe este cea de comunicare în limba maternă și ea presupune:

- capacitatea de a comunica în scris și verbal, de a înțelege și a-i face pe alții să înțeleagă diferite mesaje în situații variate ;
- capacitatea de a citi și de a înțelege diferite texte adoptând strategia potrivită scopului citirii (informare / instruire / de plăcere) și diferitelor tipuri de text;
- capacitatea de a scrie texte pentru o varietate de scopuri; monitorizarea procesului de scriere, de la „draft” (șablon) până la „bun de tipar”;
- capacitatea de a distinge informația relevantă de cea nerelevantă;
- capacitatea de a-ți formula propriile argumente într-o manieră convingătoare și a lua în considerare alte puncte de vedere experimentate atât verbal cât și în scris.

Este unanim recunoscut faptul că foarte multe conflicte sau neînțelegeri apar din cauza unui deficit de comunicare. Aceasta înseamnă că, cu cât vom ști mai bine să comunicăm, cu atât mai multe șanse avem de a preîntâmpina conflictele. Competența cheie de comunicare în limba maternă este un țel care trebuie atins la finele învățământului obligatoriu. Ea se formează și se atinge treptat prin competențele generale și specifice limbii și literaturii române și prin intermediul obiectivelor operaționale stabilite pe parcursul lecției.

I. Despre lectură și importanța ei în ciclul primar

Cartea este o comoară fără de preț, în care unii își adună cele mai frumoase gânduri, ca alții să le poată folosi în voie. Ea reflectă ca o oglindă lungul șir de secole ale vieții omenirii, istoria luptei sale pentru existență, pentru un viitor mai luminos, suferințele, bucuriile, înfrângerile și biruințele sale toate.

„Iubiți cartea, îngrijiți-o și citiți cât mai mult ! ” ne îndeamnă G.F.Morozov în lucrarea sa „Cărți prietene”, arătând importanța cărții pentru cititor. Tot el a afirmat că în compania personajelor nu i se urăște niciodată. „*Personajele sunt gata să-mi răspundă la orice întrebare.*”

“METODE, STRATEGII DIDACTICE FOLOSITE ÎN STIMULAREA INTERESULUI PENTRU LECTURĂ LA PREȘCOLARI”

PIP.BARBU MARIANA SONIA

Grădinița cu P.P. Nr.1

**Structură a Șc. Gimnaziale „Dan Berindei,,
Roșiorii de Vede/Teleorman**

„Cărțile sunt o comoară inestimabilă pentru că ne deschid orizonturile, ne fac să visăm, ne ajută să ne pregătim pentru viață de la o vârstă fragedă. Povestea este o deosebită modalitate de cunoaștere a lumii, este un mijloc de comunicare și o bună metodă de instruire. Ea conține adevărurile fundamentale ale vieții.”

Tematica operelor literare expuse în activitatea de povestire se diferențiază de la o grupă la alta astfel încât la grupa mare povestirile devin mai complexe, având ca scop sesizarea

planului real și a celui ireal, stimularea creativității copiilor, exersarea capacității de comunicare.

Prin intermediul povestirii, copilul se eliberează de egocentrism întrucât se identifică în plan imaginar cu personajele în care găsește ceva din el însuși, și ceva din personaje în el. Pentru preșcolar, adultul care îi citește povestea este și autorul, martorul întâmplărilor povestite, magicianul care deschide ușa unei lumi nebănuite, actorul, și mai ales modelul de vorbire și povestire. Se înțelege că gustul pentru lectură se formează timpuriu și de aceea în grădiniță informațiile sumare legate de mediul înconjurător sau istorie se transmit prin intermediul povestioarelor. Acestea fac trecerea de la lumea fabuloasă a poveștilor din grădiniță la cea reală. Contactul cu poveștile educatoarei conduce la dezvoltarea gustului pentru frumos, la îmbogățirea vocabularului, la creativitate.

La grupa, mijlocie și mare am experimentat următoarele metode și modalități de stimulare a lecturii:

Opționalul,, Căsuța cu povești,, - prin care o dată pe săptămână parcurgem o poveste, lectură, text cu diferite metode și procedee: povestire, joc de rol, teatru de păpuși. Copiii vor descoperi multe lucruri noi, jocuri și aplicații interesante, vor „intra în pielea personajelor,, , vor crea, vor rezolva situații problemă, vor învăța să comunice corect. Opționalul va fi îndrăgit de copii și se va dovedi un instrument valoros nu numai la grădiniță ci și acasă.

Insula de lectură- încurajarea lecturii în grădiniță și în familie , unde adulții și copiii descifrează împreună tainele cărților

Sectorul bibliotecă- „, Lumea poveștilor,, copiii învață să manipuleze cărțile, să,, prindă,, drag de a le „citi,, imaginile, de a se exprima liber, îmbogățindu-și vocabularul.

Dramatizarea copiii intră mai ușor în „pielea,, personajelor, din basmele, poveștile cunoscute, astfel făcând mai repede diferența între fapte bune sau fapte rele.

Jocurile didactice-prin jocuri ca-„Recunoaște povestea”

-„Unde ai întâlnit personajul”

-„Continuă povestea”

-„Cartonașe amestecate” (jetoane cu personaje din diferite povești care trebuie grupate corespunzător după povestea de care aparțin).

Brainstormingul, în traducere directă „furtună în creier, sau „asalt de idei,, este o metodă pe care am folosit-o pentru a ajuta copiii să emită cât mai multe idei pentru soluționarea unor probleme, fără a critica soluțiile găsite. Această metodă am utilizat-o frecvent în activitățile de dezvoltare a limbajului pentru a da frâu liber imaginației copiilor și a le dezvolta capacitățile creatoare. Cu rezultate bune am folosit brainstormingul în cadrul povestirilor create după un tablou, sau un șir de ilustrații, în lecturile după imagini, convorbiri și jocuri didactice

Explozia stelară este o altă metodă pe care am folosit-o în procesul instructiv educativ. Este o metodă de stimulare a creativității și o modalitate de relaxare a copiilor. Ea se bazează pe formularea de întrebări pentru rezolvarea de probleme. Am folosit această metodă cu bune rezultate în activitățile de lecturi după imagini, convorbiri, memorizări, povestiri. Ca material didactic am folosit o stea mare, cinci stele mici de culoare galbenă, cinci săgeți roșii și jetoane. Pe steluța mare am așezat o imagine legată de tema abordată, iar pe cele cinci steluțe mici am scris câte o întrebare de tipul CE ?, CINE ?, UNDE? , DE CE ?, CÂND ?.

Prin folosirea acestei metode, am urmărit dezvoltarea potențialului creativ al preșcolarilor, familiarizarea lor cu strategia elaborării de întrebări de tipul prezentat mai sus, exersarea capacității acestora de a alcătui propoziții interogative pe baza conținutului unor imagini și nu în ultimul rând rezolvarea problemelor prin găsirea răspunsurilor la întrebările adresate

Diagrama Venn este o metodă interactivă, de fixare, consolidare și evaluare a activitățile de povestiri, convorbiri, jocuri didactice, etc.. Diagrama Venn este formată din 2 cercuri care se suprapun parțial. În spațiul care intersectează cele două cercuri am așezat, desenate sau scrise, asemănările dintre două obiecte, idei, concepte, iar în cele două cercuri am

așezat aspectele specifice ale acestora. Pentru fixarea și evaluarea cunoștințelor copiilor, am folosit aceasta metodă în activitățile de povestire, observare, convorbire, etc.

În cadrul acestui joc, copiii au realizat o diagramă Venn în care au așezat în cele două cercuri personajele specifice fiecărei povești, iar în arealul în care se suprapun cele două cercuri au așezat personajele comune.

Turnirul întrebărilor

Este o metodă prin care se exersează capacitatea copiilor de a formula întrebări pe baza unei povești, concurând, dar și cooperând. Se poate utiliza în activitățile de lectură educatoarei, povestire..

Etapele metodei:

- organizarea colectivului de copii, în grupe de câte șase
- prezentarea sarcinii didactice presupune anunțarea obiectivelor, explicarea sarcinilor; ascultarea poveștii,
- activitate în grupuri – fiecare membru al grupului va formula singur întrebări adresate în primă fază membrilor din grupul respectiv, apoi celorlalte grupe.
- întrecerea între grupe – membrii celor două grupe se așează față în față și se pregătesc de întrecere, fiecare echipă prezintă, pe rând, câte o întrebare echipei adverse, evaluează răspunsul dat și decide punctajul.

Educatoarea apreciază atât întrebările, cât și răspunsurile și validează punctajul. Întrebările nu trebuie să se repete. Pentru o evidență cât mai exactă, punctajele obținute se trec într-un tabel. Se pot atribui copiilor diferite roluri în cadrul grupului: „conducătorul”, „ceasornicul”, „energicul”, etc.

Conversația de verificare-examinatoare urmărește să scoată în evidență gradul de însușire a anumitor cunoștințe. Prin accesibilitatea lor, prin corectitudinea și calitatea formei lor întrebările condiționează calitatea cunoașterii copilului. Întrebările trebuie folosite corect deoarece gradează dificultățile și sistematizează, îl conduc pe copil spre sinteze.

Acest tip de conversație îl putem întâlni în cadrul unei activități, la etapa de reactualizare a structurilor dobândite anterior.

Exemplu de conversație de verificare:

Grupa: mare

Categoria de activitate: educarea limbajului

Tema: „Cel mai bun povestitor”

Mijloc de realizare: joc didactic

La etapa de reactualizare a cunoștințelor dobândite anterior, se pot adresa preșcolarilor următoarele întrebări: - Cine a scris povestea „Fata babei și fata moșneagului”? - Care sunt caracteristicile unei povești? - Ce alte povești a mai scris I. Creangă? - Care sunt personajele din povestea „Fata babei și fata moșneagului”? - Câte fete sunt în poveste? - Cum era fata moșneagului? Dar a babei? - Pe cine întâlnesc pe drum cele două fete? - Care sunt personajele pozitive din această poveste? De ce? - Dar cele negative? De ce? etc.

Ciorchinele

Tehnica ciorchinului este utilizată în scopul de a exersa gândirea liberă a copiilor, de a facilita realizarea de conexiuni între idei și de a reactualiza cunoștințele anterioare.

Etape în realizarea ciorchinului:

- comunicarea sarcinii de lucru
- activitate individuală (completarea ciorchinului de fiecare copil)
- activitate în perechi
- se formează perechi, se prezintă colegului ciorchinele realizat și se completează cu informațiile noi, obținute de la acesta
- activitate în grupuri (fiecare pereche prezintă ciorchinele unei alte perechi, având ocazia să descopere cunoștințe noi, prezentate de colegii de grup),

- activitate frontală (se completează ciorchinele coală A4, flipchart, cu ideile comune fiecărui grup, ulterior, grupurile vor denumi o singură idee care nu a fost scrisă).

Ciorchinele poate fi aplicat în cadrul activităților de povestire, repovestire, la începutul și pe parcursul unui proiect, pentru a reactualiza și sintetiza cunoștințele copiilor despre subiectele din cadrul proiectului respectiv.

Grădinița, școala, au menirea de a forma un ascultător competent, dar și un cititor care să-și formeze gustul propriu pentru lectură, astfel încât să fie un cititor activ pe tot parcursul vieții. De aceea, poveștile, cărțile cu povești, trebuie să devină prietenele copilului de la cea mai fragedă vârstă. Cu ajutorul acestora, copiii intră în lumea cunoașterii, a curiozităților, descoperă realitatea înconjurătoare, descoperă lumea.

Bibliografie:

Crenguța Oprea, *Strategii didactice interactive*, Editura didactică și pedagogică, București, 2007

Dumitrana, M., *Educarea limbajului în învățământul preșcolar*, volumul I-Comunicarea orală.

Mîndru Elena, *Strategii didactice interactive*, Editura Didactica Publishing House, București, 2005

Pintilie, M., *Metode moderne de învățare-evaluare*, Editura Eurodidact, Cluj- Napoca, 2003;

REZISTENȚA PRIN LECTURĂ

Bibliotecar Adriana Corina Gheorghe

Liceul Teoretic “Alexandru Ghica”Alexandria

Cartea este cel mai fidel prieten pe care îl putem avea, ea te face să te bucuri, să râzi și să plângi. Toate cărțile sunt menite să ne învețe ceva, pe planul culturii, tehnicii, științei, moralei, comportamentului etc. Tânăra generație se declară a fi prea ocupată pentru a mai găsi timp pentru citit. Lectura în viața adolescentului este primordială pentru că îl formează așa cum nimic altceva nu cred că reușește. Din păcate tot mai puțini adolescenți citesc lectură particulară în timpul lor liber. Unii din lipsa timpului, altora pentru că nu le place această activitate, iar alții sunt atrași de calculator și nu de cărți. În peisajul lumii de azi, când civilizația de consum determină o mentalitate pragmatică inclusiv în rândul tinerilor, preocupați doar de achiziții în plan material, s-ar părea că zodia lecturii se încheie, iar cititorul devine o rară avis, a cărei existență va fi consemnată peste vremuri nu în cărți - fiindcă ce rost ar mai avea cărțile în absența cititorilor? - ci în spațiile virtuale ale memoriei cibernetice, ca o specie extrem de curioasă cu obiceiuri desuete, un homo legens atât de naiv, încât să-și imagineze paradisul „sub forma unei biblioteci”. Cumva, în acest scenariu, se strecoară ipoteza că reaşezarea lecturii în spațiul ei firesc și reconsiderarea ei ar putea să anuleze orice axiomă și să desființeze orice loc comun.

În timpul lecturii se întinde între cititor și autor o punte; ei se întâlnesc în atmosfera și conflictul povestirii. Cititorul traieste sentimentele autorului; iubeste, se teme, uraste cu el. Se regaseste în personajele din carte, se recunoaste în personajele ei, descopera gânduri și pasiuni pe care le-a avut, probleme de viață care și lui i s-au pus. Mai mult decât oricare din tehnicile audio-vizualului prin care sunt vehiculate valorile culturii, lectura cărții oferă celui care o parcurge, pe lângă satisfacțiile ce le aduce orice fapt inedit, privilejii unice de reflecție, de

meditație. Ea îndeamnă la introspecție, angajează valori formative care își pun amprenta pe întregul comportament al cititorului. Tocmai de aceea se apreciază că lectura (cărți, reviste, ziare, diverse publicații), ar trebui să fie una dintre cele mai răspândite și intense activități ale omului modern.

Reconcilierea omului modern cu lectura începe chiar de pe băncile școlii, unde „autorii mâncați de molii”, ca și ceilalți, „tineri și ferice”, ar trebui să „dialogheze” cu lectorii lor copii și adolescenți într-un parteneriat reciproc avantajos, desprins de canoanele impuse de metodică și didactică. Literatura pierde când se reduce la „obiect de studiu”, operele se supun matematic „algoritmului” de lectură, care le aliniază până la golirea de semnificație estetică: „La școală nu se mai învață despre ce vorbesc operele, ci despre ceea ce vorbesc criticii; i se cere elevului să știe cele șase funcții ale limbajului stabilite de Roman Jakobson”, observă Tzvetan Todorov, denunțând „abuzul de putere” al teoreticienilor și al criticilor, adesea deveniți repere absolute în interpretarea didactică a textului literar. Așadar, „rezistența” la lectură poate fi înțeleasă și ca un efect iminent al presiunii exercitate de teroarea canonului, pentru că orice constrângere atrage fronda. Iar pentru noi, profesorii, eșecul în lectura școlară vine din lipsa de interes a elevilor pentru carte.

Iată acum câteva beneficii pe care lectura le însuflă adolescentului:

Cititul îmbogățește vocabularul. Nu de puține ori am întâlnit cu toții adolescenți care au dificultăți în exprimare și nu cunosc sensul multor cuvinte. Ei bine, lectura ajută adolescentul să se exprime, îl învață cuvinte noi, noi sensuri și noi informații.

Lectura lărgeste orizonturile. În momentul în care citești mai multe cărți, afli lucruri nebanuite, lucruri pe care ai vrea să le trăiești, întâmplări și locuri pe care ai vrea să le cunoști. Și astfel adolescentul devine mai ambițios, își va dori să reușească în viață. Va învăța să privească lucrurile din mai multe unghiuri și nu va mai fi închisat.

Cititul face bine sufletului și psihicului. Lectura unei cărți aduce liniște interioară, aduce odihnă, deconectarea de la gândurile de zi cu zi și plus de asta este și o terapie pentru adolescent. Dacă acesta suferă, să spunem, cititul îl va ajuta să se sustragă de la zbuciumul său, va descoperi noi posibilități. Pentru că eliberându-și creierul de stres, va găsi soluții. **Cititul vindecă.** Cartea înseamnă relaxare și plăcere.

Lectura îmbogățește cultura generală. Foarte mulți dintre cei care citesc au o cultură generală demnă de invidiat. Școala nu reușește să acopere tot ceea ce noi ar trebui să știm, ea nu va putea niciodată să ne aducă la cunoștință tot, de aceea este esențial să citim cărți. Întotdeauna autodidacții sunt de cele mai multe ori mult mai deștepți decât cei care au mers pe un singur fir al educației. Citește orice, este bine să știi din toate câte ceva.

Cititul face viața mai frumoasă și mai ușoară. Un adolescent care citește va lua din cărți tot ceea ce îl interesează și va folosi acele informații în viața de zi cu zi. Acele detalii te pot scăpa dintr-o încurcătură sau din contră te va face să fii și mai apreciat.

Lectura educă și disciplinează. În toate cărțile sunt personaje bune și personaje negative. Și aproape în orice carte vedem că oamenii răi, cu multe defecte sau apucături nefaste, sfârșesc rău. Pe principiul binele învinge răul, tânărul va învăța că prin tertipuri și răutate nu va ajunge nicăieri. Și datorită cărților își va dori să fie bun, drept, muncitor.

Cititul evidențiază omul. Un tânăr care citește se va putea integra oriunde și în orice grup. Datorită cunoștințelor sale va putea să poarte orice discuția și va reuși să se facă plăcut și apreciat. Cartea oferă tânărului o strălucire aparte.

Cărțile fac cunoscută iubirea. Cred că pentru prima dată în viață adolescentul descoperă iubirea din cărți și astfel el va descoperi toate fețele ei. Citind, tânărul va fi îndrăgostit de iubire, își va dori iubirea în viața lui, va lupta pentru ea și va ști cum să o păstreze în viața lui. Astfel tânărul va pune mai puțin preț pe relațiile sexuale și mai mult pe sentiment.

Cititul te ajută să cunoști viața. În cărți sunt dezbătute toate problemele omului, toate riscurile, eșecurile, împlinirile și reușitele. Citind, adolescentul va învăța să le înfrunte cu optimism și curaj. Nu va claca la prima piedică.

Cărțile formează. Lectura formează un om fără doar și poate. Face dintr-un tânăr cu multe temeri, un matur de toată isprava. Face omul inteligent, romantic, respectuos, tandru, luptător, încrezător, curajos, bun, milos și așa mai departe. Practic îi arată care sunt adevăratele valori ale vieții.

Lectura înseamnă bogăție. Un tânăr care citește mult va fi un om împlinit sufletește și va dobândi o spiritualitate ieșită din comun. Cărțile sunt cele mai de preț avuții, din ele află secretul reușitei.

BIBLIOGRAFIE :

Adler, Mortimer J. Cum se citește o carte : ghidul clasic pentru o lectură inteligentă / Mortimer J. Adler și Charles Van Doren; traducere din limba engleză de Doru Căstăian. - Pitești : Paralela 45, 2014. - 368 p.

Cornea, Paul. Introducere în teoria lecturii / Paul Cornea. - Iași : Polirom, 1998. - 240 p.

Pîrnuță, Oana-Andreea. Comunicare prin lectură și traducere / Oana-Andreea Pîrnuță, Silvia Popa. - Brașov : Editura Universității Transilvania, 2002. - 103 p.

LECTURA- O CALE SPRE SUCCESUL ELEVILOR

Profesor: Popescu Tatiana Elena
Școala Gimnazială „Zaharia Stancu”
Roșiori de Vede, Teleorman

Studiul literaturii în școală este un proces complex care începe cu însușirea instrumentarului tehnic al lecturii, continuă cu formarea capacității de a recepta complex opera literară, de a o comenta și interpreta, având drept scop formarea gustului estetic. La gimnaziu, elevii pătrund în universul ficțional al textelor literare, învață primele noțiuni de teorie literară și fac cunoștință cu procedeele interpretării fenomenului literar. De asemenea, elevii cunosc o gamă variată de texte literare: narative, descriptive, lirice, dialogate și dramatice. Învăță să le deosebească, să le recepteze, să le utilizeze și chiar să le producă. Textele literare propuse constituie un suport potrivit pentru ilustrarea noțiunilor de teorie literară.

Dragostea pentru carte trebuie să înceapă încă din fragedă copilărie, cu participarea părinților. Acasă părintele poate fi un bun exemplu pentru copiii săi, lecturând cât mai des sau citindu-le cât mai mult când sunt mici, pentru că acei copii cărora li se citește de mici vor învăța să fie ei înșiși buni cititori. Cu cât li se citește mai mult, cu atât sunt mai interesați să învețe să citească. Prin conversațiile cu ei și cu ceilalți membri ai familiei, prin activitățile de joacă și cele familiale, copiii învață despre lume și locul lor în ea. Familiile sunt primii educatori ai

copilului: ele vor continua să le influențeze învățarea și dezvoltarea în timpul anilor de școală și multă vreme după aceea și prin valorile pe care le transmite, pune bazele dezvoltării sale intelectuale. S-a dovedit că anume copiii cărora li s-au citit din primii ani de viață, au rezultate mai bune în școală. Ascultarea textelor literare dezvoltă gândirea, imaginația și creativitatea. Însă pentru ca apropierea de carte să devină o deprindere zilnică și, mai mult, ca plăcerea de a citi să devină o necesitate dorită și trăită emoțional, ea trebuie cultivată înainte chiar de a începe învățarea alfabetului, prin preocuparea permanentă a părinților de a-i obișnui pe copii cu frumusețea inegalabilă a lecturilor de basme și povești. Lectura cărților trebuie să constituie o activitate cotidiană fundamentală, deoarece contribuie la îmbogățirea vieții fiecăruia dintre noi.

Rolul cadrului didactic este de stârni curiozitatea elevilor, alegând, de exemplu, pentru orele de lectură, fragmente cât mai interesante din cărți, fără a prezenta finalul, lăsându-i pe elevi să descopere singuri ce urmează, iar, când vor înțelege de câte învățăminte pot beneficia cu ajutorul cărților, acestea vor deveni prieteni adevărați pentru ei. Important este ca în timp, copiii să ajungă să deschidă o carte de plăcere și să ajungă să citească de plăcere zilnic.

Modalitățile de apropiere a elevilor de textul literar în clasele gimnaziale sunt diferite în funcție de particularitățile de vârstă, de experiența de viață și de lectură a elevilor, precum și de specificul fiecărui text literar. Studiul literaturii în școală se realizează prin explicarea textului, prin interpretarea lui sau prin analiză literară. Explicarea de text constă în înțelegerea textului, aceasta presupunând contactul cu opera literară, explicarea cuvintelor și expresiilor. Interpretarea de text se constituie ca treaptă ce urmează explicației. A comenta un text literar înseamnă a-i dezvălui trăsăturile caracteristice care fac ca acest text să fie literatură, adică mesaj exprimat într-o formă specifică, a-i dezvălui atât elementele de text cât și cele de subtext, precum și mijloacele de exprimare a acestora, modul în care anumite conținuturi și semnificații se transmit prin anumite forme și modalități de organizare a mesajului în cadrul discursului literar.

Personaje întâlnite în cărți și personajele lor îl transpun pe cititor într-o lume reală sau imaginară în care cititorul participă cu gândul, oferind răspuns la orice întrebare. În ciuda imaterialității constitutive, personajele își asigură concretețea în urma lecturii. Alina Pamfil propune trei tipuri de procedee care pot oferi suport demersurilor didactice orientate înspre caracterizarea personajelor: desemnarea (se realizează prin nume, apelative), calificarea (acest procedeu conduce la conturarea identității fizice, a profilului moral) și prezentarea (modalitatea prin care parvin informațiile despre personaj – direct sau din fapte, atitudini, reacții pe care cititorul trebuie să le descopere și să le interpreteze). Eroii cărților devin modele pentru elevi. Copiii au impresia că participă direct la faptele și evenimentele din cuprinsul cărții. Pe unii eroi îi iubesc, pe alții îi urăsc, cu alții se identifică.

Copilului trebuie să i se recomande cărți diverse, deoarece este de reținut treptele sale de dezvoltare și principiul accesibilității. O educație completă se finalizează cu autoeducația care să dureze toată viața. Astfel, lectura trebuie integrată cu mult mai multă responsabilitate în activitatea didactică. Importanța lecturii este dată de aspectele educative pe care le implică: aspectul cognitiv (prin lectură elevii își îmbogățesc cunoștințele despre lume, despre realitate), aspectul educative (lectura contribuie esențial la educarea copiilor în dimensiunile etice și estetice) și aspectul formativ constă în faptul că lectura are drept consecință formarea și consolidarea deprinderilor de muncă intelectuală, dezvoltarea gândirii, a imaginației, a capacității de exprimare corectă și expresivă. Lecturile obligatorii sunt stabilite prin programele școlare și sunt în mare parte cuprinse sau discutate în manuale. Se urmărește stabilirea unui contact cu diverse creații literare și deprinderea de a analiza cuprinsul unor opere literare. La clasele primare aceste opere sunt de întindere mică, iar la gimnaziu lectura obligatorie are un volum mai amplu. Cel mai important lucru e ca profesorul să acorde o atenție deosebită lecturilor obligatorii convingându-l pe elev că studiul după notițe, manual sau de pe internet nu

este suficient. Pentru a preveni o muncă formală profesorul nu trebuie să accepte a-și desfășura activitatea de predare a textelor mai lungi fără ca acestea să fi fost citite integral de elevi.

Beneficiile lecturii sunt resimțite de ființa umană atât în copilărie, cât și la maturitate și pot fi grupate astfel: se dezvoltă creierul și mintea, se dezvoltă o imagine de sine pozitivă, se facilitează dezvoltarea inteligenței emoționale și relaționale. Acei copii care citesc, adesea, au și bune abilități de ascultare și interpretare.

Cititul zilnic are mari beneficii pentru copii: contribuie la crearea unei relații strânse între copii și adulți, ajută la dezvoltarea capacității de exprimare, a memoriei și a creativității, îi expune pe copii la cuvinte noi și îi învață structura gramaticală corectă a limbii, îi ajută să învețe să gândească și îmbunătățește capacitatea de concentrare, îi ajută să învețe mai ușor și să aibă succes la școală, îi învață valori morale, previne excesul de televizor sau de calculator, ajută la crearea dorinței de cunoaștere și de a învăța pentru tot restul vieții.

Ceea ce citesc în copilărie se întipărește în amintirea copiilor pentru toată viața și influențează dezvoltarea personalității. Lectura oferă copilului posibilitatea de a-și completa singur cunoștințele, de a le îmbogăți. Cartea este „o făgăduință, o bucurie, o călătorie prin suflete gânduri și frumuseți”, după cum afirmă Tudor Arghezi.

Bibliografie:

- Bunescu, Gh., *Educația părinților – strategii și programe*, Chișinău, Lumina, 1995
Cornea, Paul, *Introducere în teoria lecturii*, Ed. Minerva, București, 1988
Pamfil, Alina, 2007, *Limba și literatura română în gimnaziu. Structuri didactice deschise*. Ediția a IV-a, Pitești: Editura Paralela 45.
Eftenie, Nicolae, 2008, *Introducere în metodică studierii limbii și literaturii române*. Ediția a IV-a, revăzută și adăugită, Pitești, Editura Paralela 45.

IMPORTANȚA LECTURII ÎN VIAȚA ȘCOLARILOR

Prof. înv. primar Flămânzeanu Angela
Școala Gimnazială „M. R. Paraschivescu”, Zimnicea, jud. Teleorman

„A citi înseamnă a învăța. E o formă de experiență, sau mai bine zis, un multiplicator pentru experiențele noastre: căci, dacă ne-am mărgini la ceea ce putem trăi sau vedea în jurul nostru într-o viață de om, am fi foarte săraci”(Manolescu, 2004, p. 41), spune Nicolae Manolescu într-un articol în care elogiază lectura și pe cititori. Doar citind putem confrunța ceea ce am trăit cu ceea ce au trăit sau au imaginat alții, înțelegând pe deplin semnificațiile, înțelegându-ne mai bine pe noi înșine, înțelegând mai bine lumea, căci „fiecare carte adevărată conține o imagine nouă a lumii sau o lume nouă.”(Manolescu, 2004, p. 41)

Cititorii nu se nasc, ci se educă, iar începutul e cel mai important și, totodată, cel mai greu. Lectura de plăcere pare a fi unul din factorii principali care influențează rezultatele academice și succesul în carieră. Un studiu al Institute of Education din Marea Britanie (cf. www.ioe.ac.uk/89938.html) a găsit că acei copii care citesc de plăcere au rezultate mai bune în toate ariile curriculare, inclusiv la matematică și științe.

La polul opus, copiii care citesc mai puțin sau deloc în timpul liber au șanse mai mici de a termina școala cu un nivel de pregătire care să le permită să devină membri activi ai societății.

Începând cu clasa a III-a, copiii încetează să mai învețe să citească și încep să citească pentru a învăța. Copiii care rămân în urmă cu lectura până în acest punct au din ce în ce mai puține șanse să-i prindă din urmă pe colegii lor care citesc.

Pentru a fi eficientă și a-și putea atinge scopul, lectura trebuie să fie percepută de copii ca o activitate plăcută și accesibilă. Orice copil se angajează cu plăcere într-o activitate care este pe măsura puterilor lui, pentru care are dezvoltate abilitățile necesare. Nu este suficient să recunoști literele, să le asociezi cu sunetele corespunzătoare, să formezi din acestea silabele, cuvinte și enunțuri pentru a citi. Acesta este doar primul pas. Cititul, lectura presupune realizarea sensului pe care fiecare cuvânt și fiecare enunț îl implică, ca apoi să poată fi construit sensul întregului text. Pentru un copil, toate aceste lucruri nu sunt simple. El trebuie să caute în text puncte de sprijin pe care să-și bazeze înțelegerea, să identifice acei indici ai textului care îl ajută să construiască sens, să găsească acele elemente care explică textul și-l face inteligibil. Astfel, cititul devine o *căutare* în care copilul își angajează toate competențele cognitive de care dispune, o căutare în care, uneori, are nevoie de ajutor. Aici intervin dascălii, familia și toți ceilalți subiecți implicați în educația copilului pentru a transforma această căutare într-un succes.

Odată asigurat acest aspect, cititul și universul cărților reprezintă mediul ideal în care copilul face cunoștință, pe lângă toată bogăția de informații, emoții, imagini, modele, și cu *valorile morale* pe care mediul social din care face parte le promovează. Familia poate folosi cu ușurință contextele pe care lectura unor cărți le permite pentru a dezvolta judecățile morale ale copiilor ca parte integrantă a ființei acestora. Cartea îi oferă prilejul să cunoască viața altor semeni și, implicit, lumea. În cadrul familiei și cu cartea alături, copilul învață respectul, sinceritatea, devotamentul, onoarea, ordinea, grija, întrajutorarea etc. Caracterul unui personaj, relațiile sociale pe care acesta le dezvoltă cu celelalte personaje, comportamentele dezirabile și prosoziale pe care le manifestă, valorile morale în numele cărora acționează și pe care le reprezintă sunt tot atâtea oportunități pe care familia le poate folosi pentru a forma și dezvolta copiilor un caracter moral frumos și echilibrat.

Dintre beneficiile lecturii enumerăm:

- **Creativitatea** - deși cu toții avem imaginație, cititorii tind să își exerseze facultățile creative mai mult decât cei care nu citesc;
- **Empatie** - cititorii îi înțeleg mai bine pe cei din jurul lor, sunt mai toleranți și se pun cu mai mare ușurință în poziția celorlalți;
- **Comunicare** - cititorii sunt mult mai bine echipați pentru a comunica verbal și în scris, în orice context;
- **Gândire critică** – cititorii dau dovadă de gândire independentă și au capacitatea de a formula și exprima opinii proprii.

Primele lecturi trebuie alese atent, astfel încât să trezească gustul elevilor pentru citit și să-i facă să iubească cartea, să le satisfacă interesul pentru a cunoaște viața, oamenii și faptele lor. Este foarte important să înțelegem că recomandând elevilor texte ce le depășesc puterea de înțelegere, având o întindere prea mare, ori prea multe personaje, mai multe fire narative, acțiune complicată, îi îndepărtăm și mai tare de lectură. Un cititor care nu reușește să pătrundă toate tainele textului, care se pierde în avalanșa de întâmplări și personaje, nereușind să priceapă esența poveștii, a basmului, nu se va mai întoarce la citit ca la o activitate plăcută, care îi oferă satisfacție.

Din cărți, copiii află multe lucruri despre anotimpuri, viața animalelor și a plantelor, despre descoperiri geografice, despre evenimente și personalități literare, artistice, istorice, despre frumusețile și bogățiile patriei. Cărțile le vorbesc și despre sentimentele omenești, despre prietenie, cinste, omenie. Citirea cărților contribuie la îmbogățirea cunoștințelor elevilor, la formarea unui vocabular bogat, la dezvoltarea exprimării. Eroii cărților devin modele pentru elevi. Copiii au impresia că participă direct la fapte și evenimente din cuprinsul cărții. Pe unii eroi îi iubesc, pe alții îi urăsc. Ceea ce citesc în copilărie se întipărește în amintirea lor pentru toată viața și influențează dezvoltarea personalității. Lectura oferă copilului posibilitatea de a-și completa singur cunoștințele.

Scopul lecturii este acela de a forma treptat un adult cu o cultură comunicatională și literară de bază, ce va fi capabil să înțeleagă lumea din jurul său, să comunice și să interacționeze în cadrul societății din care face parte, exprimându-și gânduri, stări, sentimente, opinii, să fie sensibil la frumosul din natură și la cel creat de om. La vârsta școlară mică se pun bazele formării personalității copilului: valorificarea capacităților intelectuale prin formarea unei motivații intrinseci pozitive, dezvoltarea intereselor, asigurarea echilibrului emoțional, formarea unei imagini despre sine și despre alții, capacitatea de a opera cu criterii morale și de adaptare normativă.

Pentru copiii născuți și crescuți într-o lume dominată de tehnologie, cartea trebuie să devină un prieten de nădejde. Cartea reprezintă cel mai complet depozit al inteligenței omenești, înmagazinând în filele ei cunoștințe, sensibilitate, fapte pe care le păstrează intacte un timp nedefinit. Uitate între file de sute de ani, par moarte, dar ele reprezintă de fapt o stare cataleptică a istoriei omului, pe care fiecare dintre noi o poate risipi, înviind o lume nebănuită.

BIBLIOGRAFIE/ SITOGRAFIE:

MANOLESCU, Nicolae, *Lectura pe înțelesul tuturor*, Ed. Aula, Brașov, 2004
www.ioe.ac.uk/89938.html, accesat pe 20.01.2023

ROLUL LECTURII LA CLASELE PRIMARE

Delcea Florica Filica
Școala Gimnazială Brastavățu-Olt

Pentru fiecare dascăl, sădirea respectului și dragostei pentru cuvântul tipărit înseamnă truda sa temeinică. Cel ce renunță la alte plăceri pentru a procura o carte, cel ce mângâie filele cu dragoste și apără cu strășnicie o carte, cel ce aleargă să găsească o carte, cel ce respectă pe făuritorii de cărți, acela se cultivă neîncetat pe el însuși..

Prin calitatea pe care o avem, prin orele închinat cărții, bibliotecii, dar și prin întreaga activitate desfășurată în clasă și în afara ei, am folosit și vom folosi cele mai variate metode și procedee: aducem pliante, albume, ilustrate cu biblioteci, realizăm expoziții de carte, vizităm librării și biblioteci, cumpărăm unele cărți ca amintire, invităm autori de cărți care locuiesc în satul nostru sau în apropiere, chiar a unuia care locuiește la o distanță mai mare. Toate acestea ne ajută să creăm pasiunea pentru cultivarea și apărarea cărții, pentru lectură.

Lectura e un instrument care dezvoltă posibilitatea de comunicare între oameni, făcându-se ecoul capacităților de gândire și limbaj. Ea contribuie într-o mare măsură la lărgirea orizontului de cunoaștere al elevilor, la formarea unui vocabular activ și bogat, la o exprimare aleasă, corectă, literară, la educarea sentimentelor estetice.

Trezirea interesului pentru lectură în general este unul dintre obiectivele finale ale activității desfășurate de învățător cu elevii claselor primare.

Sunt factori care determină lectura elevilor: particularitățile de vârstă, preferințele lor, climatul familial, care pot transforma lectura într-o necesitate. Gustul pentru citit nu vine de la sine, ci se formează printr-o muncă ce înglobează răbdare, perseverență, continuitate, voință.

Orizontul cunoștințelor primite în clasă la orele de literatură română e lărgit de lectura în afara clasei. Este foarte important ca învățătorul să cunoască formele de îndrumare a acesteia. Forma cea mai des folosită în această activitate este povestirea în ajutorul căreia vin formarea bibliotecii de clasă (realizată cu cărți aduse de către învățător, copii etc.) și a celei personale. Înființarea bibliotecii clasei aduce, pe rând, rolul de bibliotecar fiecărui elev. Întocmirea cu elevii de albume pentru fiecare autor cunoscut, cuprinzând date biografice și aspecte esențiale în opera lor, e un prilej de a stârni curiozitatea și de a sădi în sufletele lor dragostea pentru carte.

Interesul copiilor pentru literatură este sporit și de șezătorile literare, jocurile literare, expoziții de cărți, filme, înregistrări audio și video. Mijloace pasionante ce-i invită pe copii la lectură sunt și ghicitorile literare și jocul cu versuri.

La vârsta preșcolară, atât familia, cât și grădinița depun eforturi pentru a influența universul copilăriei prin basme, povești și poezii. Această muncă dificilă este trecută la nivel superior în primele clase ale școlii. Lectura propriu-zisă începe după ce copilul reușește singur să descifreze cu ușurință ideile ascunse în spatele semnelor grafice, odată cu descifrarea enigmei acestor hieroglife, care adesea îi înspăimântă pe copii.

Încă de la venirea copilului în școală, trebuie să căutăm să-l facem să iubească „cartea”. Se vor citi povești, poezii, în așa fel încât, în urma lor, micii școlari să simtă nevoia să citească. Ținând cont de particularitățile fiecărui copil, ne vom ocupa și de felul cum vom recomanda lectura pentru vacanța de vară. Basmele și povestirile le sunt indicate celor cu ritm de citire rapid, iar celor cu ritm mai lent, lecturi mai scurte.

Prin lectură, elevii sunt conduși să-și formeze capacitatea de a surprinde, de a descoperi conținuturi și forme ale realității exprimate printr-o multitudine de modalități, să-și extindă astfel aria cunoașterii; pătrunzând în diversitatea textelor literare, elevii vor parcurge căi specifice de expresie, asocierea cu altele, ceea ce le permite trecerea de la cunoașterea concretă la cea abstractă, de la intuiție la reprezentare și fantezie, ajungând în posesia unor instrumente utile descoperirii realității înconjurătoare. „A înțelege literatura-remarca Ioan Șerdean-înseamnă a avea puterea de a raporta impresiile, trăirile autorului la propria ta experiență de viață, a stabili legături nu numai cu cunoștințele cunoscute, ci și cu emoțiile, simțămintele pe care le-ai trăit”.

Limba română, ca obiect de studiu în școala primară, și nu numai, ocupă locul central în ansamblul general de pregătire a elevilor, fiind principalul mijloc de comunicare și informare.

Prin toate compartimentele ei, *Limba română* își aduce contribuția la dezvoltarea gândirii și la modelarea sentimentelor, asigurând școlarului suportul evoluției intelectuale, precum și posibilitatea integrării în viața socială.

Lectura cărților constituie o activitate fundamentală pentru întreținerea condiției intelectuale, îmbogățirea cunoștințelor și a limbajului, pentru cunoașterea indirectă a diferitelor universuri și realități.

Bibliografie:

„*Lecturi literare pentru ciclul primar*”, Eugenia Șimcan, Gheorghe Alexandru, Editura Gh. Alexandru, Craiova, 1993

CARTEA ȘI IMPORTANȚA LECTURII

Prof. învăț. primar URUCU ANGELICA MĂDĂLINA
Școala Gimnazială Smârdioasa

Motto:

*„Carte frumoasă, cinste cui te-a scris
Încet gândită, gingaș cumpănită;
Mâinile mele, care te-au deschis.” (T. Arghezi)*

„Cartea reflectă ca o oglindă lungul șir de secole al vieții omenirii, istoria luptei sale pentru existență, pentru un viitor mai luminos, suferințele, bucuriile, înfrângerile și biruințele sale toate. Iubiți cartea, îngrijiți-o și citiți cât mai mult. Cartea ne este prieten credincios, de nădejde.” (G. F. Morozov)

În afara cărții nu poate fi concepută azi o cultură sistematică a individului și implicit a societății. O carte o citești când vrei, cum vrei și ori de câte ori vrei. Acest prieten tăcut îți oferă ori de câte ori ai nevoie același răspuns fidel la fiecare întrebare și-l repetă cu nesfârșită răbdare până ce l-ai înțeles. Cartea este atât de înțelegătoare, încât atunci când n-ai înțeles-o nu se supără, nu jignește, te așteaptă să revii. O regăsești oricând la fel de credincioasă și discretă.

În același timp putem spune că ea poate fi un învățător care te conduce la bine, te face să te bucuri, să râzi și să plângi. De aceea trebuie să comentăm puțin funcția ei ca mijloc de educare a omului.

Cartea îndeplinește numeroase funcții. Între acestea cea mai înaltă menire a cărții e cea instructiv-educativă. Întregul proces de învățământ, de la cel preșcolar la cel post-universitar se bazează pe cartea-manual. Transmiterea sistematică și cât mai completă a cunoștințelor dobândite de omenire de-a lungul timpului prin stăruitoare eforturi nu se poate face decât prin intermediul școlii, al cărților școlare.

Dar nu numai manualul are o funcție instructivă. Drumul învățării și citirii unei cărți n-are sfârșit; toate cărțile bune pot să ne învețe câte ceva pe planul științei, tehnicii, artelor, moralei, comportamentului, etc. Cine consideră că după ce a încheiat procesul de învățământ în școală și a obținut o diplomă a încheiat totodată și contactul cu cartea, acela a renunțat la ambiția progresului.

Alegerea cărților potrivite este numai primul pas. Al doilea pas și tot atât de important este deprinderea lecturii, obținerea eficienței ei maxime în urma citirii unei cărți.

Importanța lecturii este evidentă și mereu actuală. E un instrument care dezvoltă posibilitatea de comunicare între oameni, făcându-se ecoul capacităților de gândire și limbaj.

Există factori care determină lectura elevilor: particularitățile de vârstă și psihice, preferințele lor, climatul familial, care pot transforma lectura într-o necesitate, o delectare sau nu. Când gustul pentru lectură este format din primii ani de școală, acesta rămâne pentru toată viața, o obișnuință utilă. Gustul pentru lectură nu vine de la sine ci se formează printr-o muncă a factorilor educaționali (familia și școala), o muncă caracterizată prin răbdare, perseverență, continuitate, voință. Este cunoscut faptul că de la vârsta preșcolarității atât familia cât și grădinița depun eforturi pentru a influența universul copilăriei prin basme, povești și poezii. Perioada de formare a gustului pentru citit coincide cu cea când se pun bazele acestuia, în clasele I-IV. Elevului mic trebuie să i se trezească curiozitatea spre lecturi, să i se cultive interesul spre cunoaștere.

Lectura în afara clasei lărgeste orizontul cunoștințelor primite în clasă. Este foarte important ca învățătorul să știe care sunt formele de îndrumare a lecturii în afara clasei. Forma cea mai cunoscută și cea mai des folosită în această activitate este *povestirea*. Cei care au citit, povestesc în clasă lectura citită. Se completează conținutul povestirii de către mai mulți copii. În ora de lectură elevii se întrec în a povesti cât mai mult și mai frumos, fapt care antrenează și pe cei mai puțini dornici de lectură. Tot ca o activitate atractivă care se poate desfășura pe marginea unui text citit este completarea unei *fișe de lectură*. Acesta poate cuprinde mai multe aplicații pe textul citit, cum ar fi: numirea titlului textului, a autorului, a personajelor principale/secundare, pozitive/negative etc., morala textului (dacă e cazul), realizarea unui desen reprezentativ, extragerea unor expresii frumoase, caracterizarea personajului preferat și multe altele.

O altă formă de îndrumare a lecturii în afara clasei o constituie *formarea bibliotecii de clasă*, precum și a *bibliotecii personale* acasă. Cea dintâi se realizează cu cărți aduse de copii și învățător, se fixează un bibliotecar elev și apoi se procedează la împrumutarea cărților.

Ghicitorile literare sunt mijloace atractive ce-i invită pe copii la lectură. Acestea se pot desfășura astfel: se citește un fragment și se cere elevilor să indice în ce operă au găsit acest fragment.

Oricum s-ar desfășura o oră de lectură, nu trebuie ignorate *cerințele psihopedagogice* care determină eficiența în dirijarea procesului de însușire a tehnicii lecturii. Dintre aceste cerințe mai importante menționez:

- asigurarea unei permanente interferențe între toate componentele studiului limbii române la clasele I-IV;
- corelarea conținuturilor cu obiectivele psihopedagogice și cu cele specifice;
- selectarea și dezvoltarea volumului de informații;
- utilizarea celor mai potrivite metode și procedee în realizarea obiectivelor propuse;
- concordanța deplină dintre obiectivele, conținuturile, strategiile didactice și posibilitățile de învățare proprii elevilor de această vârstă.

Bibliografie:

1. Alexandru Gheorghe, *Lecturi literare pentru ciclul primar – îndrumător metodic pentru învățători, părinți și elevi*, Editura „Gheorghe Alexandru”, Craiova, 1995
2. *Învățământ primar, volumul I/1991, Culegere metodică destinată cadrelor didactice care predau la clasele I-IV*, București, 1991

ROLUL LECTURII ÎN DEZVOLTAREA PERSONALITĂȚII COPILULUI

Prof. învă. preșcolar Popa Alina
Școala Gimnazială nr.1 Mârzănești

Efectele cititului asupra dezvoltării copilului sunt vaste. Lectura din plăcere poate aduce beneficii în educație, dezvoltarea socială și cognitivă a copilului, bunăstarea și sănătatea lui mintală. Lectura este o modalitate excelentă de a stimula imaginația, de a-și dezvolta vocabularul, capacitățile de înțelegere, învățare și analogie, de a-și antrena atenția și memoria. Lipsa lecturii la vârsta copilăriei are un cuvânt de spus pentru dezvoltarea obiceiurilor și preocupărilor viitorului adult. Merită să dăm importanță cititului pentru că implicit dăm importanță dezvoltării armonioase a copilului. Trebuie doar să fim părinți implicați, care să interacționeze foarte des și varietat cu copilul nostru. Cititul ne oferă posibilitatea de a ghida copilul pe calea cea bună.

Principalul efect al cititului de bunăvoie este dezvoltarea vocabularului, copilul dovedind mai multă pricepere în a se exprima oral și în scris, însă nu sunt de neglijat nici efectele asupra asimilării de noi informații. Citind, copiii exersează și abilitatea de a se concentra și de a anticipa modul de desfășurare al evenimentelor. Este așadar indicată încurajarea deprinderii de a citi încă de la vârste fragede pentru dezvoltarea fluenței verbale și conversaționale.

Prin lectură, copiii intră în contact cu expresii, idei, contexte care sunt întâlnite mai rar în viața de zi cu zi, fapt care le stimulează imaginația și capacitatea de înțelegere. Cărțile creează adesea lumi în care copiii își pot imagina că sunt supereroi sau că trăiesc o viață plină de aventură. Cu cât vor auzi mai multe povești, cu atât cunoștințele lor se vor înmulți și vor facilita pe viitor susținerea propriului argument, vor avea înțelepciune și puterea de a alege pentru ei înșiși.

Prin intermediul lecturii copilul interacționează cu moduri diferite de gândire, cu tipologii de personaje care au anumite trăsături pozitive sau negative, cu noi emoții și trăiri prin prisma poveștilor. Toate acestea îl ghidează spre acceptarea celorlalți așa cum sunt ei. Copilul devine mult mai tolerant față de experiențele de viață care îl vor surprinde, va judeca mai puțin și va gândi liber.

Un copil cu multe cunoștințe este un viitor adult cu o minte deschisă gata să învețe tot mai multe lucruri. Cărțile sunt resurse inepuizabile de cunoaștere, care vor influența dezvoltarea intelectuală a viitorului adult. Cititul influențează și sănătatea mintală, îi poate ajuta pe copii să se relaxeze și să depășească momentele neplăcute de peste zi, contribuind la o stare bună a sănătății emoționale.

Introducerea obiceiului lecturii trebuie făcută treptat, încă de la vârsta de 1-2 ani. Chiar înainte de a învăța să vorbească, copilului i se pot prezenta cărți cu imagini și ilustrații. Gustul pentru cărți trebuie insuflat încă de la vârste fragede. Este bine să alegem cărți cât mai vii, colorate și frumos ilustrate, pentru a-i atrage atenția. Este bine să petrecem timp explicându-i poveștile.

Obiceiul de a le citi copiilor de vârstă preșcolară are un impact pozitiv asupra performanțelor școlare și al capacităților de învățare și asimilare, în general. O metodă prin care copilul poate fi atras de partea cărților o reprezintă cercurile de lectură, care pot fi organizate în grădiniță, unde sunt citite povești copiilor și pot fi în același timp un prilej bun de socializare.

Un preșcolar care a intrat de mic în contact cu lumea cuvintelor și a informațiilor se va integra mai ușor în peisajul școlar și va fi mai familiarizat cu numeroase noțiuni cu care va trebui să opereze. Copilul va „înregistra” cum se pronunță corect cuvintele și va învăța să se exprime cu o mai mare ușurință, atât ca nivel de pronunție, cât și în ceea ce privește cursivitatea, coerența.

Lectura dezvoltă curiozitatea copiilor. Prin întâlnirea cu idei noi și cu personaje deosebite, copiii vor pune mai multe întrebări și vor fi interesați să știe cât mai multe despre întâmplările eroilor pe care îi îndrăgesc. Lectura permite imaginației să zboare, făcându-i, în același timp, mai conștienți de propriile emoții și îmbunătățind empatia față de ceilalți.

Obiceiurile bune se formează de timpuriu; alocând timp zilnic pentru a le citi copiilor, există șanse mai mari ca mai târziu, când pot citi singuri, aceștia să aleagă lectura, în fața altor modalități de petrecere a timpului liber.

Prin citit copiii își pot schimba ideile, credințele, impresiile și modul de a gândi. Oferindu-le varietate de povești încă din perioada educației timpurii, vom construi viitori adulți inteligenți și încrezători.

Bibliografie:

-<https://www.romedic.ro/importanta-lecturii-in-dezvoltarea-prescolarilor-0P32695>

-<https://plei.ro/blog/importanta-cartilor-lecturii-dezvoltare-copii/>

-Oprea, Crenguța- Lăcrămioara, Strategii didactice interactive: repere teoretice si practice, București: Editura Didactică și Pedagogică, 2007.

STRATEGII DIDACTICE ÎN STIMULAREA INTERESULUI PENTRU LECTURĂ

Gheorghe-Mitrea Ligia-Nicoleta
Școala Gimnazială nr. 7 Alexandria

Lectura operelor literare, ca mijloc de educație, are o importanță deosebită în pregătirea tinerilor la intrarea în viață, în alegerea profesiei și a modelului de urmat. Întrucât lectura este un eveniment al cunoașterii, studiul cărților de către elevi impune organizarea, îndrumarea și supravegherea de către profesori, întocmirea listelor bibliografice, controlul cititului, al lecturii, valorificarea acestora etc. Din păcate, mulți profesori se confruntă însă cu o realitate dură: elevii nu citesc, nu valorizează lectura și nu sunt motivați pentru acest efort intelectual. Elevii care nu citesc sunt prinși într-un cerc vicios: citesc cu dificultate, nu le place să citească, nu citesc mult, nu înțeleg ceea ce citesc. Pentru a transforma elevii în cititori mai buni este nevoie de o viziune integratoare, de o regie, regizorul fiind profesorul. Un prim pas al acestei puneri în scenă este clarificarea scopurilor lecturii în școală, a competențelor și a atitudinilor pe care profesorul își propune, conform programei, să le formeze. Școala are menirea de a forma un lector competent, dar și un cititor care să-și formeze gustul pentru lectură, astfel încât să fie un cititor activ pe tot parcursul vieții. Faptul că programele actuale sunt puse sub semnul comunicării are drept consecință conceperea lecturii atât ca act de cunoaștere, cât și ca act de comunicare (textul devine astfel dinamic, fiind un dialog al receptorului cu textul, participare activă la procesul de reconstituire a sensului).

Principalele orientări în didactica lecturii pot fi sintetizate în trei modele:

- *modelul cultural*, centrat pe profesor, în care predomină transmiterea de informații despre text ca produs cultural;

- *modelul lingvistic* care solicită participarea activă a elevului, fiind asociat frecvent cu tehnici de analiză lingvistică, având un pronunțat caracter analitic;

- *modelul dezvoltării personale* centrat pe elev, în care predomină valorizarea reacțiilor personale în receptarea textului; accentul cade pe motivarea elevului pentru lectură prin corelarea temelor și a aspectelor întâlnite în textele literare și cu experiența personală a acestuia.

Fiecare dintre cele trei modele are avantajele și limitele sale. Noile programe nu exclud niciuna dintre cele trei tendințe ale studiului literaturii, dar un accent prioritar îl au ultimele două modele.

Pentru ca lectura să devină mai motivantă pentru elevi, există câteva principii esențiale:

- lectura să fie centrată pe sensurile pe care un text le poate genera;
- lectura să fie interactivă (receptorul intră în dialog cu textul, pune întrebări, încearcă să formuleze răspunsuri personale);
- lectura să fie exersată (elevilor li se creează oportunități de a citi în scopuri diverse texte variate);
- lectura să aibă un scop pe care elevii să-l poată identifica (plăcere, cunoaștere, descoperirea unor strategii de lectură etc.);
- lectura să fie încurajată prin atitudinea personală a profesorului care valorizează lectura, dar și prin feedback.

Ora de lectură trebuie să se bazeze, în primul rând, pe lucrul cu textul. Aceasta presupune faptul că, în cadrul unei lecturi dirijate de către profesor, elevul deconstruiește textul pentru a-i reconstitui semnificațiile. J. Langer identifică patru relații care se creează între cititor și text:

- a păși din exterior spre interior, a intra în lumea textului;
- a fi în interior și a explora lumea;
- a păși înapoi și a regândi datele pe care le avem;
- a ieși din lumea textului și a obiectiva experiența.

Profesorul trebuie să ghideze lectura, această călătorie a elevilor în lumea textului, astfel încât fiecare dintre ei să ajungă la o înțelegere personală a textului discutat, să nu dea verdicte privind interpretările pe care elevii le dau unor texte, să încurajeze notarea ideilor, împărtășirea acestora și confruntarea dintre ele.

Recomand în continuare câteva metode utilizate în orele de lectură care presupun atât studiul individual, dar și munca în echipă.

I. Metoda predării/învățării reciproce

Este o strategie instrucțională de învățare a tehnicilor de studiere a unui text. După ce sunt familiarizați cu metoda elevii interpretează rolul profesorului, instruindu-și colegii. Are loc o dezvoltare a dialogului elev – elev. Se poate desfășura pe grupe sau cu toată clasa.

Metoda învățării reciproce este centrată pe patru strategii de învățare folosite de oricine care face un studiu de text narativ (povești, nuvele, legende).

Aceste strategii sunt:

Rezumarea înseamnă expunerea a ceea ce este mai important din ceea ce s-a citit; se face un rezumat.

Punerea de întrebări se referă la listarea unei serii de întrebări despre informațiile citite; cel ce pune întrebările trebuie să cunoască bineînțeles și răspunsul.

Clarificarea presupune discutarea termenilor necunoscuți, mai greu de înțeles, apelul la diverse surse lămuritoare, soluționarea neînțelegerilor.

Prezicerea se referă la exprimarea a ceea ce cred elevii că se va întâmpla în continuare, bazându-se pe ceea ce au citit.

Etapele metodei:

1. Explicarea scopului și descrierea metodei și a celor patru strategii;
2. Împărțirea rolurilor elevilor;
3. Organizarea pe grupe.

4. Lucrul pe text.
5. Realizarea învățării reciproce.
6. Aprecieri, completări, comentarii.

II. Metoda RICAR

Este o metodă de studiu individual care presupune:

R – răsfoirea cărții pentru formarea unei idei generale;

I – formularea unor întrebări la care se așteaptă să afle răspunsul după citirea cărții;

C – citirea cărții;

A – amintirea punctelor principale;

R – recapitularea pentru a vedea cât de bine a depistat aspectele principale.

III. Model Fișă de lectură a unui text narativ

Titlul cărții:

Autorul:

Editura:

1. Mi-a plăcut / nu mi-a plăcut deoarece
2. Tema/temele cărții este/ sunt
3. Personajele care mi-au plăcut, care m-au impresionat sunt:
4. Consideri că există ceva în comun între tine/una dintre cunoștințele tale și vreunul dintre personaje? Dacă da, ce anume?
5. Dă exemplu de o situație în care tu ai fi procedat altfel. Motivează-ți opțiunea!
6. Relatează pe scurt o întâmplare care te-a emoționat sau care ți-a amintit de ceva cunoscut.
7. Asociază cartea cu o altă lectură citită sau studiată, identificând o valoare comună.

Fișa de lectură poate fi însoțită și de sarcini opționale din care elevul își alege două-trei, în funcție de preferințe:

1. Scrie o scrisoare personajului preferat/detestat!
2. Realizează un desen care să reprezinte un moment semnificativ al cărții!
3. Redactează un rezumat (10 rânduri) care ar putea fi așezat pe coperta a IV-a a cărții!
4. Redactează un set de întrebări adresate autorului, personajelor, colegilor, profesorului, pe marginea celor citite.
5. Realizează caracterizarea unui personaj!
6. Realizează interviuri imaginare cu personajele, cu autorul (minim trei întrebări).
7. Realizează o hartă a locurilor unde se desfășoară acțiunea!
8. Realizează un proiect de copertă și ilustrații pentru text!
9. Alcătuiește un alt început sau final pentru opera respectivă!
10. Alcătuiește o listă de citate reprezentative pentru textul dat, însoțindu-le de scurte comentarii.

În concluzie, motivarea elevilor pentru lectură depinde, în primul rând, de efortul pe care îl face fiecare profesor în parte, clarificându-și el însuși anumite aspecte privind punerea în scenă a lecturii în școală. Paul Cornea spunea în lucrarea „Introducere în teoria lecturii”: „...că nici computerul, nici televizorul nu vor duce la dispariția cărții, că lectura va continua să joace un rol cardinal în viața oamenilor, că accelerarea progresului tehnic va fi mereu însoțită de remedierea compensatoare a unui spațiu liber pentru închipuire, visare și căutare de sens ... cred, vreau să cred că vom continua să citim chiar dacă nu vor mai

exista cărți. O vom face, la nevoie, pe ecrane portabile sau fixe, dar vom continua s-o facem câtă vreme vom persevera să gândim și să producem bunuri simbolice.”

Bibliografie:

- CORNEA, Paul – *Introducere în teoria lecturii*, Editura Polirom, 1998;
- SÂMIHĂIAN, Florentina – *O didactică a limbii și literaturii române*, Editura Art, 2014;
- PAVELESCU, Marilena – *Metodica predării limbii și literaturii române*, Editura Corint, 2010.

ROLUL BIBLIOTECII ȘCOLARE ÎN DEZVOLTAREA INTELIGENȚEI COGNITIVE ȘI EMOTIIONALE A ELEVULUI

Bibliotecar, Ema-Tamara Bălțățeanu
Liceul Teoretic ”Constantin Noica” Alexandria

Moto: „Lectura este o formă a fericirii. Ultima la care vom renunța.” Fernando Savater

Bibliotecile școlare sunt surse de informare permanentă și la zi, prezențe active în viața și lumea elevilor, iar cei care răspund de activitatea lor, respectiv bibliotecarii școlari și cadrele didactice, trebuie să aibă în vedere găsirea unor noi forme și metode de muncă cu cartea, care să corespundă cât mai bine procesului de modernizare a învățământului. Această modernizare vine în întâmpinarea ideii că elevul trebuie să fie pregătit bine și din timp pentru viitor și că el trebuie să devină totodată cât mai receptiv la nou, capabil să studieze și să se informeze singur.

Lectura este un exercițiu care schimbă vieți și prin intermediul căruia cititorii sunt transformați în lăuntrul lor în mod conștient sau inconștient. Conștientizarea cititorilor privind necesitatea de a acorda atenție laturii emoționale a textului este legată în mod intrinsec de nevoia lor de a-și dezvolta competențele de literație și pe cele de literație emoțională.

Un număr mare de educatori recunoaște faptul că elevii care beneficiază exclusiv de pregătire școlară pot fi „neechipați” pentru provocările viitoare, atât ca indivizi cât și ca membrii ai societății - nu este suficient doar să fie hrănită mintea. Studiile arată că inteligența emoțională este cel mai bun predictor pentru achizițiile viitoare ale copiilor, pentru succes față de inteligența tradițională, cognitivă și abilitățile tehnice.

Inteligența emoțională reprezintă conform unora dintre specialiști, abilitatea de a identifica, de a utiliza, de a înțelege și de a gestiona emoțiile, cu scopul de a comunica eficient, de a empatiza cu cei din jurul nostru, de a depăși provocările și nu în ultimul rând, de a preveni și de a atenua conflictele. Inteligența emoțională presupune să știi când ești trist sau fericit și să știi ce părere ai despre anumite persoane sau situații. Lumea modernă este foarte dinamică și este frecventă senzația că nu reușești să găsești timp ca să devii conștient de emoțiile tale. Nu este suficient să fii conștient de emoțiile tale, trebuie să fii capabil și să le gestionezi. Iar oamenii care au o minte strălucitoare și o forță fizică puternică sunt de obicei copleșiți de emoțiile lor

Pentru copii, dezvoltarea inteligenței emoționale este esențială din perspectiva unui traseu școlar optim. Copiii se ridică la cel mai înalt nivel academic atunci când emoțional

se simt în siguranță, încurajați și apreciați, într-o atmosferă educațională bazată pe optimism și empatie. Încă din primii ani de școală, copiii învață abc-ul emoțiilor.

Cititul contribuie considerabil la dezvoltarea cognitivă a copiilor. Lectura îi ajută pe copii să își stimuleze creativitatea și abilitățile de percepție a lumii din jur, prin vizualizare. Cititul stimulează creativitatea celor mici și îi ajută să își dezvolte abilitățile de comunicare

Ambele tipuri de inteligență, atât cea cognitivă, cât și cea emoțională, îi ajută să se cunoască. Pentru autocunoaștere e nevoie de un bun contact cu sine, cu propriile emoții (aspecte ce țin de inteligența emoțională), dar și de o bună capacitate analitică, de-a face conexiuni între idei, comportamente, evenimente (aspecte ce țin de inteligența cognitivă).

În contextul cultural actual, în care cărțile apar pe scară largă și într-un ritm uluitor, cititorii au nevoie să fie echipați cu strategii și instrumente de lectură care să-i ajute să discearnă care texte literare sunt demne de abordat și ce impact pot avea acele texte asupra formării personalității lor.

Gestionarea emoțiilor, încrederea în sine, asumarea responsabilităților, lucrul în echipă, ascultarea activă, rezolvarea conflictelor, acceptarea diferențelor sunt doar câteva dintre deprinderile pe care copiii și le dezvoltă în cadrul cursurilor dedicate abilităților de viață organizate în cadrul bibliotecilor școlare.

În ceea ce privește abilitățile de comunicare dezvoltate în bibliotecă, se înregistrează o creștere, mai vizibilă la cei care vin constant și pe termen lung. Prin însăși natura activităților desfășurate în bibliotecă, acestea îi pun pe participanți în situații de interacțiune diferite în scris și oral cu persoane diferite, fie că sunt alți utilizatori, fie că sunt alți adulți decât cei cu care ei interacționează în mod obișnuit (bibliotecari, părinți). Pentru unii copii, biblioteca înseamnă pur și simplu comunicare și interacțiune cu alți copii, mai ales pentru cei singuri la părinți sau provenind din familii fără posibilități materiale. În plus, majoritatea copiilor percep biblioteca ca pe un mediu în care se simt în siguranță să se exprime, cu atât mai mult cu cât în mediul școlar se simt mai mult evaluați decât ascultați, iar în cel familial mai mult minimalizați decât ascultați / responsabilizați. Prin programele la care iau parte, copiii își dezvoltă competențe din sfera creativității, își cultivă un mod de abordare creativă a problemelor. Sunt implicați în găsirea soluțiilor inovative la probleme care par dificile, manifestă mult entuziasm și energie în aplicarea acestor soluții și multă permeabilitate la efectele pozitive ale acestui sentiment de capacitate.

Efectele cititului sunt observabile pe termen îndelungat și de puține ori imediat. Însă beneficiile pe care le aduce sunt fundamentale pentru o dezvoltare armonioasă a organismului și a structurii creierului copilului.

1. Este hrană pentru creier
2. Facilitează comunicarea
3. Îmbunătățește concentrarea și atenția
4. Antrenează memoria
5. Deschide mintea
6. Ajută la alegerea deciziilor corecte
7. Este metodă de relaxare
8. Copilul devine ceea ce vrea să fie

Lectura, indiferent că este vorba de opere ficționale sau de texte cu caracter non-ficțional, pune la îndemână **concepte, informații, conexiuni valoroase** pentru **cultura generală a copilului**. Cărțile sunt resurse inepuizabile de cunoaștere, care vor influența dezvoltarea intelectuală a viitorului adult. Căpătând de mici obișnuința de a citi, școlarii își vor

forma, până la vârsta adolescenței și a maturității o bază solidă de cunoștințe din toate domeniile, cu care pot opera atât în context educațional, cât și în viața de zi cu zi.

BIBLIOGRAFIE:

JEMĂNEANU, Nina. *Ghid pentru bibliotecarul școlar*. București: Editura Didactică și Pedagogică, 1974. 72p.

POPESCU, Ion. *Lectura elevilor*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 2000

EFECTELE LECTURII ASUPRA DEZVOLTĂRII COPILULUI

Prof. Socol Violeta
Grădinița cu P.P. Nr. 7, Alexandria

Copilul preșcolarul dobândește în grădiniță multiple cunoștințe pe care și le însușește cu prioritate prin legătura directă cu realitatea. Odată cu acumularea acestui bagaj de cunoștințe, reprezentările copilului ating un grad mai înalt de generalizare. În acest timp vorbirea devine mai bogată, mai clară, mai corectă, asigurând dezvoltarea intensă a gândirii.

Lectura este una din activitățile care contribuie intens la dezvoltarea vorbirii și implicit a gândirii preșcolarilor. Întrebările adresate de cadrul didactic după o lectură îi solicită să-și reamintească și să selecteze cunoștințele, să folosească cele mai variate operații ale gândirii și să le aplice în funcție de contextul discuției.

Antrenarea intensă a gândirii este posibilă numai în strânsă legătură cu stimularea limbajului în sensul valorificării vocabularului însoțit de copil, al exprimării coerente și clare, precum și al utilizării unor structuri gramaticale complexe.

Lecturile alături de alte exerciții și jocuri verbale asigură condiții pentru însușirea structurilor verbale și mai ales pentru construirea lor și aplicarea lor din ce în ce mai independentă în multiplele situații pe care discuția le poate provoca. Practicarea lor mai intensă este, prin urmare, justificată dar în același timp trebuie rezolvate științific complexitatea problemelor pe care acestea le-au generat în legătură cu planificarea și eșalonarea lor în timp, cu pregătirea preșcolarilor în vederea participării active a acestora la discuțiile după lectură, cât și referitor la asigurarea unor structuri cât mai variate și accesibile vârstei preșcolare.

În condițiile actuale săptămânal sunt planificate lecturi cu întreaga grupă de preșcolari. Pregătirea lecturilor necesită studierea unor textelor literare adecvate și conștientizarea unor fapte din viața preșcolarilor într-o perioadă mai îndelungată de timp pentru a-i putea face să înțeleagă bogăția de semnificații a noțiunilor morale respective. Toate aceste situații și altele impun cadrului didactic să dea o mai mare atenție momentului când plasează lectura, succesiunea lor, cât și în raport cu alte activități cu care au legătură prin tema, subtemă și conținut.

Tematica bogată a lecturilor permite o grupare a acestora după domeniile principale la care se referă. Structura cu cele mai bune rezultate este aceea în care se îmbină diferite modalități de lucru astfel încât să rezolve sarcina didactică a activității respective și să asigure discutarea la nivelul preșcolarilor a temei propuse.

„Să spunem adevărul” cuprinde texte literare, elemente de dramatizare și exemple din viața copiilor într-o legătură strânsă între ele și într-o succesiune care convine preșcolarilor.

Obiectivele urmărite: să înțeleagă necesitatea de a recunoaște și a spune adevărul, chiar și atunci când există riscul de a fi pedepsiți; să dezaprobe minciuna prin cunoașterea consecințelor ei, obișnuirea preșcolarilor să învețe din experiența altora; să se exprime clar, concis și coerent.

Atunci când vorbim despre lectură, ne vin în minte și beneficiile acesteia și este cunoscut faptul că, în cazul copiilor, cărțile au multiple astfel de beneficii pe termen lung. Iată câteva avantaje majore pe care copiii le obțin din cititul cărților.

S-a demonstrat științific că socializarea este mai pronunțată în cazul copiilor familiarizați cu lectura frecventă. Cărțile au darul de a îmbunătăți interacțiunea cu cei din jur, de a stimula abilitățile de comunicare necesare traiului în societate.

Învățământul românesc modern încurajează creativitatea copiilor încă din grădiniță. Lectura este un ajutor real în dezvoltarea acestei creativități îmbogățind capacitatea imaginativă și stimulând puterea creatoare a minții.

Studiile arată clar că cititul regulat îmbunătățește activitatea cerebrală în mod considerabil. Copiii care citesc au astfel o memorie mai bună comparativ cu cei care ocolesc lectura în favoarea altor activități.

În condițiile avalanșei tehnologice de astăzi, mulți dintre copii descoperă ecranul calculatorului sau al tabletei înainte de a păși în lumea minunată a cărților, din păcate.

Din când în când, pentru a redescoperi cărțile din bibliotecă, îl puteți antrena într-un proces de reorganizare a cărților pe culori, în ordine alfabetică, în funcție de mărime sau gen.

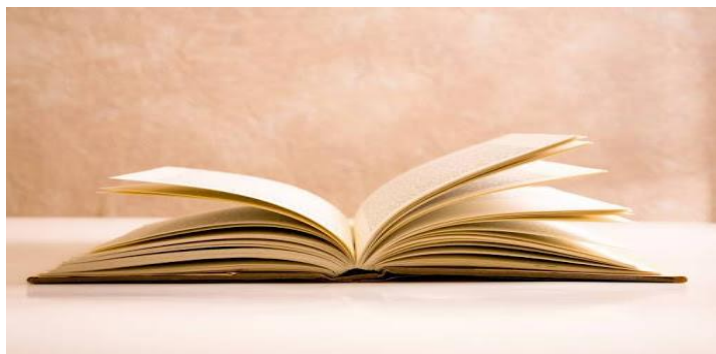
Dacă este invitat la aniversări, îl puteți stimula să ofere drept cadou cărți, pentru a înțelege valoarea și utilitatea acestora.

Poate că nu este ușor să-i insuflați copilului plăcerea lecturii, însă rezultatele merită toate eforturile!

Pe lângă bine cunoscutele beneficii pe care le aduce (îmbogățește vocabularul, dezvoltă imaginația, te ajută la formarea unei culturi generale etc.), lectura ajută la conturarea caracterului, rezolvând, implicit, problema fundamentală a copiilor: clădirea unei personalități.

Bibliografie:

- ✚ Slama-Cazacu, T. - „Dialogul la copii”, București, Editura Academiei
- ✚ E. Faure - „A învăță să fii”, București, E.D.P.
- ✚ Olga Carpenco, Lectura poarta de acces către cultură și educație, , Biblioteca tehnico-științifică, U.T.M.
- ✚ Dimitrie Poptămaș, Reflecții despre carte, bibliotecă și lectură
- ✚ Alberto Manguel, Istoria lecturii, Editura Nemira, 2011

IMPORTANȚA LECTURII ÎN VIAȚA ȘCOLARULUI

Prof. Ionescu Adriana
Grădinița cu P.P. Nr. 7, Alexandria

Cartea poate fi considerată un depozit complet al inteligenței omenești, conținând în filele ei cunoștințe, sensibilitate, fapte care le păstrează intacte un timp nelimitat.

Cartea este o comoară fără de preț, care adună cele mai frumoase gânduri ale autorilor pe care cititorii le pot folosi în voie. Ea dezvăluie tainele naturii, istoria neamului, calități și defecte umane, motiv pentru care este considerată un model, mai ales pentru copiii aflați pe drumul cunoașterii și aformării lor ca viitori cetățeni.

Cartea oglindește șirul de secole al omenirii, lupta sa pentru existență, peranța într-un viitor mai luminos, suferința și bucuria – este un prieten credincios al omului, care arată drumul spre izbândă, te bucură, te și întristează; îți este mereu la îndemână să o recitești sau să revii asupra unui pasaj, capitol peste care ai trecut în grabă sau ți-a plăcut în mod deosebit.

Personajele întâlnite în cărți și faptele lor îl transpun pe cititor într-o lume reală sau imaginară în care și el, cititorul, participă cu gândul, în lumea cărților oferind răspuns la orice întrebare. O carte citită bine te trimite la altele și te invită la studiu, la cercetare pentru descoperirea de noi adevăruri – activitate permanentă ce stă la baza unei culturi generale trainice.

Lectura este un instrument ce dezvoltă posibilitatea de comunicare între oameni, și îi ajută astfel să-și formeze capacități de gândire și limbaj.

Lectura elevilor este un act intelectual esențial, care trebuie îndrumat și supravegheat de școală și familie.

Importanța lecturii este dată de aspectele educative pe care le implică:

- aspectul cognitiv: prin lectură elevii își îmbogățesc cunoștințele despre lume, despre realitate;
- aspectul educativ: lectura contribuie esențial la educarea copiilor în dimensiunile etice și estetice;
- aspectul formativ constă în faptul că lectura are drept consecință formarea și consolidarea deprinderilor de muncă intelectuală, dezvoltarea gândirii, a imaginației, a capacității de exprimare corectă și expresivă.

Când citim o carte, ne punem în povestea din fața noastră. Acest lucru ne permite să dezvoltăm empatia putem identifica cu modul în care se simt.

Copiii pot folosi, apoi această înțelegere pentru a empatiza în lumea reală cu alți oameni. În plus, copiii vor dobândi o mai bună înțelegere a emoțiilor, ceea ce îi poate ajuta să înțeleagă propriile emoții și pe cele ale celorlalți.

Acest lucru ajută dramatic la dezvoltarea lor socială.

Citind cu voce tare cu copiii mici, chiar dacă nu pot înțelege pe deplin ceea ce spui, le oferă abilitățile de care au nevoie atunci când încep să citească singuri. Le arată copiilor că citirea este ceva realizat prin concentrarea de la stânga la dreapta și că întoarcerea paginilor este esențială pentru continuare. Citirea copiilor chiar și în primele luni ale vieții poate ajuta la dobândirea limbajului și stimularea părții creierului care procesează limbajul.

Interesul pentru lectură nu vine de la sine, ci trebuie stimulat încă de la vârste fragede. Dacă unui copil mic i se citesc povești, i se prezintă planșe cu personaje, acesta va prinde gustul pentru lectură, orice înclinații ar avea o dată cu trecerea timpului. Implicarea familiei este foarte importantă înainte de ajungerea copilului la grădiniță sau la școală. Apoi părinții trebuie, alături de cadrul didactic, să îl ajute pe copil în formarea deprinderii de lectură, în tot procesul care este necesar.

BIBLIOGRAFIE:

1. Eftenie, Nicolae, 2008, Introducere în metodică studierii limbii și literaturii române. Ediția a IV-a, revăzută și adăugită, Pitești: Editura Paralela 45;
2. Pamfil, Alina, 2007, Limba și literatura română în gimnaziu. Structuri didactice deschise. Ediția a IV-a, Pitești: Editura Paralela 45;
3. Bontaș, Ioan – „Pedagogie”, ed.ALL, București, 1995;
4. Ion T.Radu, Liliana Ezechel "Pedagogie – Fundamente teoretice" Ed.V.I.Integral București, 2002.

LECTURA...SINGURUL DRUM SPRE ETERNITATE

P.Î.P., ZLĂTESCU GEANINA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ ”ȘTEFAN CEL MARE” ALEXANDRIA

Motto:

„Cartea este o făgăduință, o bucurie, o călătorie prin suflete, gânduri și frumuseți.”
(Tudor Arghezi)

Cartea și lectura trebuie să ocupe un loc deosebit în viața fiecărui elev, iar profesorului îi revine datoria de a apropia sufletul inocent al elevului de paginile cărților. Dacă ”o lectură plăcută este tot așa de folositoare sănătății noastre ca și exercițiile fizice” (Kant, sec. al XVII-lea), atunci trebuie să găsim o cale pentru a ne antrena zilnic.

Importanța lecturii este evidentă și mereu actuală. Lectura este un instrument care dezvoltă posibilitatea de comunicare între oameni, făcându-se ecoul capacităților de gândire și limbaj. Lectura elevilor este un act intelectual esențial, care trebuie îndrumat și supravegheat de școală și familie.

Importanța lecturii este dată de aspectele educative pe care le implică:

- * aspectul cognitiv: prin lectură elevii își îmbogățesc cunoștințele despre lume, despre realitate;
- * aspectul educativ: lectura contribuie esențial la educarea copiilor în dimensiunile etice și estetice;
- * aspectul formativ constă în faptul că lectura are drept consecință formarea și consolidarea deprinderilor de muncă intelectuală, dezvoltarea gândirii, a imaginației, a capacității de exprimare corectă și expresivă.

Interesul pentru citit nu vine de la sine, ci se formează printr-o muncă a factorilor educaționali (familia și școala), o muncă ce presupune răbdare, perseverență, voință.

Pentru ca apropierea de carte să devină o deprindere zilnică, iar plăcerea de a citi - o necesitate dorită și trăită, e potrivit ca și familia să se implice activ în apropierea copilului de miracolul cărții, încă înainte de învățarea alfabetului. Familia constituie primul mediu de viață socială și culturală, iar prin valorile pe care le transmite copilului asigură premisele dezvoltării intelectuale, morale și estetice ale acestuia.

Există factori care determină lectura copiilor: particularitățile de vârstă și psihice, preferințele lor, climatul familial, factori care pot transforma lectura într-o necesitate, „o foame de carte”, o delectare sau nu. Când gustul pentru lectură, cultul pentru carte s-au format din primii ani de școală, acestea rămân pentru toată viața o obișnuință utilă.

Formarea unei atitudini pozitive față de lectură reprezintă unul dintre obiectivele cele mai importante și mai grele ale disciplinei limba și literatura română. În vederea trezirii interesului elevilor pentru lectură se impun diferite activități și metode:

- * alegerea textelor în concordanță cu orizontul de așteptare al elevilor;
- *entuziasmul profesorului când citește;
- *valorificarea lecturii inocente;
- *transpunerea textelor literare în alt limbaj : mimă, joc de rol, pantomimă, dramatizare;
- *utilizarea metodelor interactive;
- *însoțirea activităților de citire cu cele de scriere;
- *parteneriate și activități comune cu biblioteca;
- *întâlnirea cu scriitori și critici literari ;
- *dramatizarea unor texte cunoscute;
- *organizarea unor cene literare, a unor șezători și concursuri etc;

Competența măsoară cunoștințe și abilități însușite în procesul de învățare, aplicare a materiei curriculare la limba și literatura română și în acest sens se impune utilizarea metodelor interactive capabile a transforma elevul în participant activ al lecturii. E bine să urmărim transformarea lectorului inocent în lector competent, avizat, însetat de lectură și de cunoaștere.

1. Lista de lecturi – este metoda ce pornește de la întrebarea *Care e cartea pe care aș și de cunoaștere.dori să o citesc/ să o recitesc și de ce tocmai pe aceasta?*

Se notează titlurile sugerate de elevi pe foi de flipchart și se constituie o listă de lecturi.

Lista de cărți e o metodă utilă în stârnirea interesului pentru lectură suplimentară, elevul având posibilitatea să aleagă pentru sine și pentru colegi cărți pe care el le consideră captivante, motivându-și alegerea în funcție de elementele paratextuale oferite de listă și de experiența proprie.

- 2. Semnul de carte-** după lectura interiorizată a textului, li se cere elevilor să completeze un semn de carte care să conțină 5 sarcini de lucru : notația primei reacții la lectură , notarea ideii reținute, a unei nedumeriri sau a unei întrebări stârnite de text, a unui titlu de carte de care își amintesc în timpul lecturii, a cărții pe care ar fi ales- o ei pentru a ieși din labirint.
- 3. Copacul valorilor-** se desenează un copac al eroilor , pe frunze se scrie numele eroului, iar pe fructe , valorile după care se manifestă. Este o metodă care îi ajută să descopere și să conștientizeze valorile personajelor.
- 4. Anticipări :** reprezintă o metodă la care elevii lucrează pe grupe sau individual. Pornind de la titlul textului, elevii fac predicții în legătură cu tema textului, folosind jumătăți de pagini ce vor fi revăzute după parcurgerea textului. Cei ce au dat răspunsuri apropiate de tema textului își vor motiva opțiunea. Rolul profesorului este de îndrumător , încurajând pluralitatea răspunsurilor, creând o atmosferă propice discuției, respectând autonomia și opiniile elevilor etc.
- 5. Metoda cadranelor-** se împarte tabla în 4 părți și se dau elevilor următoarele cerințe : în primul cadran să realizeze un desen al personajului , în cadranul al doilea sa noteze sentimentele trezite de personaj, în al treilea cadran , să dea un sfat personajului, iar în ultimul, să dea un alt nume personajului, pornind de la trăsăturile acestuia.
- 6. Posterul-** copiii au sarcina de a realiza un poster cu prezentarea figurată a conținutului desprins din text.
- 7. Prelungirea prin scriere-** activitatea se poate organiza pe echipe, fiecare echipă având ca sarcină de lucru să compună un text care să se înscrie în logica operei, de exemplu: să conceapă

un capitol suplimentar, o scrisoare adresată de un personaj altui personaj sau chiar adresată de cititor personajului principal.

8. **Produsul activității** : după parcurgerea unui text, se poate concepe un poster, un cântec, un dans , pantomimă, planșe ilustrative , un afiș, o machetă etc.
9. **Pentru captarea atenției**, ca element de divertisment, se poate așeza o fotografie a unui pisoi ce cascadează. Este elevul plictisit care trebuie convins că lectura este cea mai bună alternativă a plictiselii.
10. **Roluri acordate cititorilor**- presupune regruparea clasei în grupuri de câte 4- 5 elevi și de la care se așteaptă să citească aceeași carte , jucând mai multe roluri : **animatorul, lămuritorul, ilustratorul, regizorul, cercetătorul, magicianul cuvintelor , sintetizorul.**

În final, aș putea spune că lectura trebuie să realizeze și ea un deziderat formulat din vechime:” Să nu îi educăm pe copii pentru lumea de azi. . Această lume nu va mai exista când ei vor fi mari. Și nimic nu ne permite să știm cum va fi lumea lor. Atunci să îi învățăm să se adapteze”. (Maria Montessori).

IMPORTANȚA LECTURII ÎN VIAȚA ȘCOLARULUI

Prof. Inv. Primar: Dobre Ionela
Școala Gimnazială Brastavățu

Lectura ne permite să călătorim în lumi diferite de-a noastră. Între paginile unei cărți ne putem cufunda în viețile unor personaje interesante și putem descoperi culturi diferite. Totodată, lectura este și o modalitate de a învăța cuvinte și fraze noi, de a identifica emoții și de a dobândi abilități și cunoștințe esențiale.

Lectura a fost și va rămâne cea mai frumoasă îndeletnicire a omului. Cărțile sunt o comoară inestimabilă pentru că ne deschid orizonturile, ne fac să visăm, ne ajută să ne pregătim pentru viață de la o vârstă fragedă.

Există factori care determină lectura copiilor: particularitățile de vârstă și psihice, preferințele lor, climatul familial, factori care pot transforma lectura într-o necesitate, o delectare sau nu. Când gustul pentru lectură, cultul pentru carte s-au format din primii ani de școală, acestea rămân pentru toată viața o obișnuință utilă. Pentru ca apropierea de carte să devină o deprindere zilnică, iar plăcerea de a citi - o necesitate dorită și trăită, e potrivit ca și familia să se implice activ în apropierea copilului de miracolul cărții, încă înainte de învățarea alfabetului. Familia constituie primul mediu de viață socială și culturală, iar prin valorile pe care le transmite copilului asigură premisele dezvoltării intelectuale, morale și estetice ale acestuia.

Lectura propriu-zisă nu începe însă decât după ce copilul reușește singur să descifreze cu ușurință ideile ascunse în spatele semnelor grafice. Învățătorul sau părintele trebuie să sesizeze acest moment dificil din viața micuțului, pe jumătate înspăimântat de tainele scrisului, pe jumătate crispat de efortul făcut de descifrarea acestor semne curioase și pline de mister.

Mulți copii se luptă ani de-a rândul cu lectura cursivă a unui text, rămânând în imposibilitatea de a savura propriile lecturi. În locul curiozității, apare efortul inhibant al descifrării semnelor grafice, dincolo de care se ascund idei atât de frumoase și interesante.

Atunci când vorbim despre lectură, ne vin în minte beneficiile acesteia și este cunoscut faptul că, în cazul copiilor, cărțile au multiple astfel de beneficii pe termen lung. Iată câteva avantaje majore pe care copiii le obțin din cititul cărților:

1. Abordarea diferitelor teme și tratarea de subiecte din varii domenii de interes ajută copilul să achiziționeze informații utile și să își formeze o cultură generală vastă necesară atât în școală cât și în viața zilnică.

2. În cazul copiilor, lectura este principala modalitate de îmbogățire a vocabularului. Este așadar indicată încurajarea deprinderii de a citi încă de la vârste fragede pentru dezvoltarea fluenței verbale și conversaționale.

3. Nu este un secret că învățământul românesc modern încurajează creativitatea copiilor încă din grădiniță. Lectura este un ajutor real în dezvoltarea acestei creativități îmbogățind capacitatea imaginativă și stimulând puterea creatoare a minții.

4. Studiile arată clar că cititul regulat îmbunătățește activitatea cerebrală în mod considerabil. Copiii care citesc au astfel o memorie mai bună comparativ cu cei care ocolesc lectura în favoarea altor activități.

5. S-a demonstrat științific că socializarea este mai pronunțată în cazul copiilor familiarizați cu lectura frecventă. Cărțile au darul de a îmbunătăți interacțiunea cu cei din jur, de a stimula abilitățile de comunicare necesare traiului în societate.

Lectura necesită nu numai îndrumare, dar și control. Procedeele de efectuare a controlului sunt variate și depind de scopul urmărit imediat: anchetele, controlul fișelor de cititor de la bibliotecă, convorbiri cu elevii, fișe de lectură.

Pentru învățător este important de știut nu numai ce și cât citesc elevii, ci și cum înțeleg ei să citească o carte. Elevii trebuie să înțeleagă ceea ce citesc, să fie în măsură să deosebească ceea ce este bun, util, constructiv și educativ, de ceea ce poate fi dăunător și, în sfârșit, să-și poată formula clar o opinie despre cartea citită.

Noi, cadrele didactice avem dificila misiune de a-l întoarce pe cititor la carte folosind diverse metode, cât mai active, mai antrenante și mai atractive. Datoria noastră rămâne promovarea unor soluții directe de stimulare a lecturii și încercarea de a optimiza demersul educativ prin realizarea unui schimb de idei, de metode, de activități, de materiale didactice în sprijinul dezvoltării sferei motivaționale a elevului.

Atunci când copiii nu simt lectura ca pe o obligație, ci o caută ca pe o sursă de informare, de bucurie, de relaxare, putem spune că am împlinit misiunea pe care o avem noi, dascălii.

Bibliografie

1. Corniță, Georgeta, Metodica predării și învățării limbii și literaturii române, Ed. Umbria, Cluj-Napoca, 1993.

2. Crăciun, Corneliu, Metodica predării limbii române în învățământul primar, Ed. Emia, Deva, 2001.

3. Manolache Adriana, Stânga Maria, Stăiculescu Zoia, Vorbim corect - Pregătirea pentru școală în grădinița de copii - , Ed. V&I Integral, București, 2006.

4. Șerdean, Ioan, Metodica predării și învățării limbii și literaturii române la clasele I-IV, E.D.P., București, 1981.

LECTURA ȘI BENEFICIILE ACESTEIA

Profesor Dragomir Iuliana
Liceul Teoretic „Constantin Noica”

Într-o lume modernă, aflată într-o continuă schimbare, lectura își propune să câștige pariul cu multe alte îndeletniciri ale oamenilor din societatea actuală. Este greu, dar lectura rămâne cheia descoperirii unor noi orizonturi, a unor informații de care n-am beneficia din alte surse.

Există numeroase câștiguri de pe urma lecturii. Astfel, în rândul tinerilor, lectura ajută la îmbogățirea vocabularului, la preluarea unor modele de viață, care oferă valori morale. În acest sens, Olimpiada OLAV (Olimpiada de limba și literatura română „Lectura ca abilitate de viață”), care se desfășoară anual, la nivel național, atât în învățământul gimnazial, cât și în cel liceal, urmărește să le trezească tinerilor interesul pentru lectură și să înțeleagă temele abordate, prin care autorii oferă modele de urmat. Tinerii se regăsesc în tipuri de personaje, își transpun trăirile, își descoperă aspirațiile, preiau din cărți profesii, preocupări care, la un moment dat, se vor concretiza în viața reală.

Din perspectiva de cadru didactic, am descoperit eleve care au îndrăgit personajul Otilia din romanul „Enigma Otiliei” de G. Călinescu, pentru firea ei deschisă, sinceră, pentru că era cochetă și citea reviste de modă, pentru că nu râvnea la averea bătrânului Costache Giurgiuveanu. Altele au iubit-o pe Vitoria Lipan, pentru curajul și hotărârea ei.

De asemenea, lectura poate fi o modalitate plăcută de petrecere a timpului liber. Mai ales în zilele mohorâte, lectura îți face ziua mai frumoasă. Plictisul și proasta dispoziție transmise de o vreme ploioasă, când nu te poți plimba sau nu te poți întâlni cu prietenii, pot fi alungate prin lectură, care devine un prieten de nădejde. Cea mai plăcută lectură este cea pe care ți-o alegi singur, cea care nu-ți este impusă.

În acest sens, am făcut o activitate literară la clasa a X-a pentru care am implicat zece elevi voluntari (cinci băieți și cinci fete), cărora le-am dat să citească fiecare câte o carte, într-o săptămână. Cărțile erau alese de fiecare elev în parte. La sfârșitul săptămânii, elevii citiseră cărțile, apoi le-au adus în clasă, le-au prezentat, oferind detalii dintre cele mai sugestive despre personaje, acțiune, cadrul desfășurării acțiunii, preocupările personajelor, sentimentele acestora. Am remarcat că citiseră cărți de acțiune sau cu tema iubirii, cărți de dezvoltare personală sau cu subiect istoric. Una dintre cărți era despre discriminarea personajului principal din cauză că acesta era de culoare sau din cauza religiei lui.

Pentru următoarea activitate, fiecăruia dintre cei zece elevi i-am propus o anumită carte. De data aceasta, timpul destinat lecturii a fost mai mare. Elevii nu s-au mai regăsit toți în cărțile citite. Patru dintre ei au spus chiar că nu au fost cărți plăcute, dar că le-au citit deoarece aveau de dus la bun sfârșit activitatea.

Însă, în ambele cazuri, elevii au remarcat complexitatea personajelor, numeroasele evenimente la care au luat parte, chiar originalitatea stilului narativ.

Un punct important al discuției au fost cuvintele necunoscute, în special arhaisme și neologisme, pe care le-au înțeles în contextul citit. O parte dintre ele le-au căutat în dicționar, apoi le-au înțeles mai ușor în context.

În urma discuțiilor despre cărțile citite, toți elevii au fost atrași de personajele pozitive, au empatizat cu cele neajutorate, au fost contrariați de acțiunile personajelor negative. Dorința lor a fost ca binele să învingă răul, la fel ca în basme.

Un alt rezultat al procesului de lectură a fost renunțarea la telefoane și la calculatoare. Condiția impusă de la început a fost să citească toate cărțile date doar în format clasic. O parte

din cărți le-au împrumutat de la bibliotecă, iar altele le-au avut acasă. Am rămas surprinsă când am remarcat că își recomandau unii altora cărțile citite și aduceau argumente pentru alegerile făcute.

Am constatat că prin lectură se leagă prietenii, se descoperă pasiuni ascunse, se cizelează personalități și caractere. Este știut faptul că ceea ce este scris rămâne peste timp și devine valoros. Lectura ne transpune în timpul lui Alexandru cel Mare, ca în nuvela eminesciană „Sărmanul Dionis” sau ne oferă informații despre spațiul cosmic, despre noile invenții, despre mersul omenirii, despre originile lumii. Este mai bogat cel care citește. Va avea doar de câștigat.

În timpul Iluminismului, luminarea sau iluminarea maselor s-au făcut prin cultură, prin înființarea unor școli.

În zilele noastre a fost stabilită ziua ZICI (Ziua Internațională a Cititului Împreună), la 1 februarie, o zi în care să celebrăm lectura, oferindu-i acesteia importanța pe care o merită. Astfel, și în școala mea am desfășurat activități specifice. Profesorii și elevii au citit cu voce tare pasaje din cărțile preferate și le-au prezentat în fața unui auditoriu. Evenimentul este celebrat în peste 170 de țări. Astfel citită cartea, mesajul din aceasta va ajunge departe. Tema din acest an a fost „O carte, o voce, Mai multe urechi”.

O altă zi dedicată cărților este pe 23 aprilie, Ziua Internațională a cărții. A fost aleasă această dată deoarece este data când au murit cei mai mari scriitori ai lumii, printre care W. Shakespeare.

Așadar, se dorește ca lectura să facă parte din viața copiilor, adolescenților, adulților de toate vârstele și de profesii diferite. În secolul vitezei, activitatea de a lectura o carte este o adevărată provocare. De aceea, mai ales în școală, trebuie să îi oferim importanța necesară. Minte și vorbirea vor deveni mai agere prin lectură, imaginația va fi mai vie, iar copilul se va dezvolta armonios din punct de vedere psihic. Sportul ajută trupul, iar lectura ajută mintea. „Mens sana in corpore sano” spuneau latinii. Este necesar un astfel de echilibru, iar lectura poate să contribuie la realizarea lui.

Lectura este un proces cognitiv complex de decodare și interpretare a unui text. Cu cât citim mai mult, cu atât ne vom dezvolta această aptitudine mai mult și ne vom dobândi o bază solidă pentru restul vieții, mai ales când lectura se face de la vârste fragede. Aceasta oferă motivație și trezește dorința de a afla mai mult, dezvoltă imaginația și creativitatea, îmbunătățește memoria. Lectura este „hrana sufletului”, sintagmă des folosită. Cu toate acestea nu se demodează. Lectura cu voce tare este cerută și la examene. Astfel, se dorește o citire atentă, fără greșeli și o înțelegere bună a textului.

MODALITĂȚI DE DEZVOLTARE A GUSTULUI PENTRU LECTURĂ

**Bibliotecar Voinea Anuța
Școala Gimnazială „Mihai Viteazul” Alexandria**

Cartea reprezintă cel mai complet depozit al inteligenței omenești, înmagazinând în filele ei cunoștințe, sensibilitate, fapte pe care le păstrează intacte un timp nedefinit. Uitate între file de sute de ani, par moarte, dar ele reprezintă de fapt o stare cataliptică a istoriei omului, pe care fiecare dintre noi o poate risipi, înviind o lume nebănuită.

Nu ignorăm radioul sau televiziunea, calculatorul, dar spre deosebire de aceste surse informaționale și de culturalizare trebuie să spunem că nimic nu poate înlocui cartea. Acest prieten tăcut îți oferă de fiecare dată același răspuns fidel la fiecare întrebare și-l repetă cu

nesfârșită răbdare până ce l-ai înțeles. Cartea nu se supără, nu jignește, te așteaptă să revii. O regăsești oricând la fel de credincioasă și discretă.

Există nenumărate mărturii ale oamenilor de cultură care relatează impactul extraordinar pe care l-au avut asupra lor lecturile la vârsta copilăriei. Sub influența cărților citite și, mai ales, recitate, ei nu numai că evocau momente extraordinare de noblețe, vitejie, aventură ale altora, dar se imaginau ca participanți activi ai acțiunilor din acele cărți. La întrebarea despre amintirile păstrate din vremea când frecventa cursurile școlii de pe strada Mântuleasa din București, Mircea Eliade a răspuns: „Îndeosebi, amintirea lecturii. Când aveam vreo zece ani, am început să citesc romane, romane polițiste, povestiri, în sfârșit, tot ce se citește la zece ani, chiar ceva mai mult. Alexandre Dumas, de exemplu, tradus românește.”

În vederea dezvoltării gustului pentru lectură amintesc câteva modalități de realizare a acestui lucru:

Lecții de popularizare a cărții

O carte nou apărută în librării și mai ales cele care se adresează elevilor mici trebuie popularizate de către învățător și bibliotecarul școlii. Aceasta presupune ca învățătorul să fie un cititor pasionat și să urmărească în permanență noutățile editoriale. Acestea se pot populariza în lecțiile de lectură organizate și desfășurate de învățător. Curiozitatea îi îndeamnă pe elevi la actul citirii.

Organizarea expozițiilor de carte

Periodic, învățătorul și bibliotecarul școlii pot să organizeze asemenea manifestări cu cartea. Expozițiile se organizează în clasa respectivă, pe culoarul școlii sau în cadrul bibliotecii. Ele se organizează pe baza unei tematici. Vitrina se ornează cu ilustrații atrăgătoare.

Medalion literar consacrat aniversării unui scriitor

Această manifestare culturală se organizează din timp, întocmind un program de desfășurare a activității: organizarea activității, culegerea datelor despre sărbătorit, repartizarea materialului literar elevilor cu talent: cine recită, cine cântă, cine prezintă referatul despre viața și opera scriitorului sărbătorit, etc

Concurseri

Concurserile pe temă literară se organizează în cadrul clasei sau cu elevi din serii paralele în cadrul școlilor mai mari. Se fixează bibliografia ce trebuie studiată de elevi pe un timp mai îndelungat. Concursul e bine să fie dotat cu premii pentru stimularea câștigătorilor.

În organizarea concursurilor pe temă literară este condus de un juriu din care fac parte: intelectuali și elevi, părinți sau alte categorii de persoane. Juriul are menirea să decerneze premiile acordate celor care se situează pe locul I, II, III.

Lectura pe parcursul vacanței

Vacanța este timpul cel mai prielnic lecturii efectuate de elev. Lecturile conform programei școlare sunt recomandate de învățător la sfârșitul anului școlar. Controlul trebuie să fie mai mult stimulator și imediat după deschiderea cursurilor. Când se recomandă lectura pentru vacanță este bine să se aleagă nu numai ceea ce este util și necesar, ci și ceea ce poate să antreneze pe elevi la lectură, ceea ce este accesibil.

Întâlniri cu scriitori

În condițiile actuale, când autorii sunt din ce în ce mai numeroși, este bine ca în momentul promovării cărții să participe scriitorul însuși. În felul acesta, elevii cunosc persoana, având impact mai mare asupra lor. Este indicat să ofere copiilor și autografe, având un motiv în plus să citească cartea.

Biblioteca familiei

Într-un articol publicat în revista „Semănătorul”, Alexandru Vlahuță spunea: „...în casa în care nu intră o carte, acolo este întuneric”, iar despre neglijența lecturii susținea: „ce de lucruri bune și frumoase dorm uitate în cărți pe care nu le mai deschide nimeni!”

O bibliotecă nu înseamnă unul sau mai multe rafturi cu cărți, ea reprezintă gustul, interesele, concepțiile posesorului, atât în privința selecționării, cât și în organizarea propriu-zisă a cărților.

Din biblioteca fiecărei familii nu trebuie să lipsească cărțile de căpătâi ale omenirii și ale culturii noastre naționale, pe care trebuie să le citim și să le recitim, căci ele sunt limanul spiritualității noastre comune.

Bibliografie:

- Crăciun, Corneliu, *Metodica predării limbii române în învățământul primar*, Editura Emia, Deva, 2002
- Alexandru, Gheorghe, Șincan, Eugenia, *Îndrumător metodic pentru învățători, părinți și elevi*, Editura „M. Duțescu”, 1993

STIMULAREA LECTURII ÎN RÂNDUL PREȘCOLARILOR ÎN GRĂDINIȚĂ ȘI ÎN FAMILIE

PÎP Androne Mădălina

Școala Gimnazială „Dan Berindei”, Roșiori de Vede

Cărțile aduc bucurie, nu doar copiilor ci și nouă adulților. Cu cât noi ca și cadre didactice dar și părinții le citim mai mult copiilor, cu atât mai mare devine bucuria momentelor împărtășite și plăcerea de a lectura zilnic atât la grădiniță cât și în familie. Conform noului curriculum, printre activitățile desfășurate în grădiniță trebuie să existe momentul de lectură. Vârsta preșcolarității este cea mai potrivită vârstă pentru a le insufla copiilor dragostea pentru citit. Cititul de la vârste fragede ajută la dezvoltarea creierului, limbajului, dezvoltă creativitatea dar consolidează și relația copil-părinte, copil-educatoare. Cărțile ne oferă posibilitatea de a ne conecta cu cei mici.

„Fiecare carte pare că închide în ea un suflet. Și, cum o atingi cu ochii și mintea, sufletul ți se deschide ca un prieten bun.” – Maxim Gorki

Preșcolaritatea este percepută tot mai mult ca vârstă ce cuprinde cea mai importantă experiență educațională din viața oricărei persoane. Pe parcursul ei, se înregistrează ritmurile cele mai accelerate în dezvoltarea individualității umane și unele din cele mai semnificative achiziții ale limbajului, cu ecouri evidente pentru etapele ulterioare ale dezvoltării adolescentului dar și a adultului.

Pornind de la noul curriculum și datorită unui curs la care am participat am amenajat în grupă o „Insulă a lecturii”, unde în fiecare zi copiii au posibilitatea să aleagă cartea pe care doresc să o citim împreună. În amenajarea insulei de lectură am ținut cont de vârsta copiilor, am aranjat cărțile pe rafturi astfel încât preșcolarii să aibă acces la ele. Poveștile joacă un rol important în dezvoltarea personalității copiilor, de aceea am selectat cu atenție cărțile puse la dispoziția acestora. În cadrul acestui curs am descoperit și cât de important este cititul cu voce tare. Cititul cu voce tare le antrenează preșcolarilor memoria și atenția. Când începem să le citim copiilor pentru prima dată cu voce tare ei nu se pot concentra mai mult de câteva minute, dar tot continuând să citim zilnic concentrarea lor se va extinde de la cele câteva minute la o jumătate de oră, poate chiar mai mult. Prin această rutină copilul devine interesat de lectură mult mai mult. „Cititul cu voce tare este o parte esențială a dezvoltării literației timpurii la copii, precum și a abilităților lor cognitive și emoționale.”

Ora de lectură ar trebui să fie o rutină și în mediul familiar, nu doar la grădiniță. Părinții sunt persoane cheie în dezvoltarea abilităților de literație ale copiilor lor. A citi cu voce tare este o chestiune foarte importantă nu doar în grădiniță ci și în familie. Educația părinților, timpul limitat sau conștientizarea scăzută a felului în care se dezvoltă abilitățile de literație îi pot împiedica pe părinți să citească cu copiii acasă și să creeze o rutină a cititului împreună măcar câteva minute pe zi. Prin activitățile pe care le desfășurăm în parteneriat cu familia, încurajăm familiile să înceapă să citească împreună cu copiii de la o vârstă fragedă, indiferent de mediul social, cultural, economic sau limba vorbită acasă.

Cărțile pentru copii trebuie alese cu multă atenție, acestea trebuie să fie cărți ilustrate de calitate. Ilustrațiile realizate artistic, contribuie la transmiterea poveștii și receptarea mult mai ușoară a acesteia de către preșcolari. Ilustrațiile sunt parte integrantă a poveștii, oferind informații despre acțiune, precum și indicii despre trăsăturile personajelor, locul acțiunii și starea lor de spirit. Copiii trebuie să perceapă cartea ca pe un domeniu care merită să fie cucerit, ca pe un prieten adevărat care e mereu alături, un prieten care îi vorbește, îi dă sfaturi importante și îi este mereu alături.

Ca această rutină să continue și în familie, am decis să invităm lunar un părinte care să le citească copiilor din grupă. Suntem dispuse chiar să le împrumutăm cărți de la grupă pentru a le citi copiilor și acasă. Noi, educatoarele ne folosim de fiecare dată creativitatea pentru a fi cu părinții pe aceeași lungime de undă, doar împreună vom reuși ceea ce ne-am propus. Importanța lecturii în viața preșcolarilor se va oglindi în timp, în imaginea copilului adolescent educat, sensibil și inteligent. Părinții sunt cei care trebuie să înceapă din familie această rutină care continuă în grădiniță pentru a avea la final satisfacții pe măsură.

Bibliografie

1. Curriculum pentru educație timpurie 2019;
2. Tătaru Iolanda, Glava Adina, Chiș Olga „Piramida cunoașterii” Diamant, Pitești 2014;
3. Tomșa, Gheorghe, „Psihopedagogie preșcolară și școlară”, Ministerul Educației și Cercetării, București 2005;

IMPORTANȚA CĂRȚILOR ȘI A LECTURII ÎN DEZVOLTAREA COPIILOR

Prof. Lazăr Petronela
Centrul Școlar de Educație Incluzivă Alexandria

Cuvintele marelui nostru cronicar Miron Costin definesc metaforic actul intelectual al lecturii astfel: „...că nu iaste alta și mai frumoasă și mai de folos în toată viața omului zăbavă decât cetitul cărților”. Nici o definiție propriu-zisă nu poate fi atât de exactă și cuprinzătoare încât să înglobeze în granițele ei această complexă misiune de fiecare zi: cartea și lectura ei.

O carte o citești când vrei, cum vrei și ori de câte ori vrei. Acest prieten tăcut îți oferă ori de câte ori ai nevoie același răspuns fidel la fiecare întrebare și-l repetă cu nesfârșită răbdare până ce l-ai înțeles. Cartea este atât de înțelegătoare, încât atunci când n-ai înțeles-o nu se supără, nu jignește, te așteaptă să revii. O regăsești oricând la fel de credincioasă și discretă.

În același timp putem spune că ea poate fi un învățător care te conduce la bine, te face să te bucuri, să râzi și să plângi. De aceea trebuie să comentăm puțin funcția ei ca mijloc de educare a omului.

Cartea îndeplinește numeroase funcții. Între acestea cea mai înaltă menire a cărții e cea instructiv-educativă. Întregul proces de învățământ, de la cel preșcolar la cel post-universitar se bazează pe cartea-manual. Transmiterea sistematică și cât mai completă a cunoștințelor dobândite de omenire de-a lungul timpului prin stăruitoare eforturi nu se poate face decât prin intermediul școlii, al cărților școlare.

Dar nu numai manualul are o funcție instructivă. Drumul învățării și citirii unei cărți n-are sfârșit; toate cărțile bune pot să ne învețe câte ceva pe planul științei, tehnicii, artelor, moralei, comportamentului etc. Cine consideră că după ce a încheiat procesul de învățământ în școală și a obținut o diplomă a încheiat totodată și contactul cu cartea, acela a renunțat la ambiția progresului.

Efortul și dorința spre lectură continuă sistematic, vizând o perspectivă, reprezintă condiția oricărui succes personal.

O carte te trimite la alte cărți și toate împreună formează baza trainică a culturii noastre. Toate celelalte mijloace de răspândire a cunoștințelor rămân subordonate cărții și subordonate vor rămâne oricât de mult se vor înmulți și perfecționa procedeele lor tehnice.

Alegerea cărților potrivite este numai primul pas. Al doilea pas și tot atât de important este deprinderea lecturii, obținerea eficienței ei maxime în urma citirii unei cărți.

Importanța lecturii este evidentă și mereu actuală. E un instrument care dezvoltă posibilitatea de comunicare între oameni, făcându-se ecoul capacităților de gândire și limbaj.

Gustul pentru lectură nu vine de la sine ci se formează printr-o muncă a factorilor educaționali (familia și școala), o muncă caracterizată prin răbdare, perseverență, continuitate, voință. Este cunoscut faptul că de la vârsta preșcolarității atât familia cât și grădinița depun eforturi pentru a influența universul copilăriei prin basme, povești și poezii. Această dificilă muncă e situată la nivelul superior, în primele clase ale școlii. Perioada de formare a gustului pentru citit coincide cu cea când se pun bazele acestuia, în clasele I-IV. Elevului mic trebuie să i se trezească curiozitatea spre lecturi, să i se cultive interesul spre cunoaștere.

Lectura în afara clasei lărgeste orizontul cunoștințelor primite în clasă. Este foarte important ca învățătorul să știe care sunt formele de îndrumare a lecturii în afara clasei. Forma cea mai cunoscută și cea mai des folosită în această activitate este *povestirea*. Cei care au citit, povestesc în clasă lectura citită. Se completează conținutul povestirii de către mai mulți copii. În ora de lectură elevii se întrec în a povesti cât mai mult și mai frumos, fapt care antrenează și pe cei mai puțini dornici de lectură. Tot ca o activitate atractivă care se poate desfășura pe marginea unui text citit este completarea unei *fișe de lectură*. Acesta poate cuprinde mai multe aplicații pe textul citit, cum ar fi: numirea titlului textului, a autorului, a personajelor principale/secundare, pozitive/negative etc., morala textului (dacă e cazul), realizarea unui desen reprezentativ, extragerea unor expresii frumoase, caracterizarea personajului preferat și multe altele.

O altă formă de îndrumare a lecturii în afara clasei o constituie *formarea bibliotecii de clasă*, precum și a *bibliotecii personale* acasă. Cea dintâi se realizează cu cărți aduse de copii și învățător, se fixează un bibliotecar elev și apoi se procedează la împrumutarea cărților.

Ghicitorile literare sunt mijloace atractive ce-i invită pe copii la lectură. Acestea se pot desfășura astfel: se citește un fragment și se cere elevilor să indice în ce operă au găsit acest fragment.

Învățătorul trebuie să țină o evidență a lecturii copiilor.

Cititul nu poate fi mărginit numai la exercițiul citirii; înțelegerea mesajului prilejuiește însușirea unor cunoștințe despre mediul înconjurător, a unor fapte, evenimente, întâmplări etc. absolut necesare în formarea și dezvoltarea orizontului de cunoștințe la elevi.

„Lectura – spunea istoricul N. Iorga – joacă un rol important în viața copiilor, un rol mai mare decât în viața celor vârstnici. Cartea citită în copilărie rămâne prezentă în amintire aproape toată viața și influențează dezvoltarea ulterioară a copiilor. Din cărțile pe care le citesc, copiii

își formează o anumită concepție asupra lumii, cărțile formează la ei anumite norme de conduită.”

Bibliografie:

1. Alexandru Gheorghe, *Lecturi literare pentru ciclul primar – îndrumător metodic pentru învățători, părinți și elevi*, Editura „Gheorghe Alexandru”, Craiova, 1995
2. *Învățământ primar, volumul I/1991, Culegere metodică destinată cadrelor didactice care predau la clasele I-IV*, București, 1991

IMPORTANȚA LECTURII ÎN VIAȚA ȘCOLARULUI

IONESCU DELIA
LICEUL TEORETIC „CONSTANTIN NOICA”-
ALEXANDRIA

MOTTO: *A citi o carte înseamnă a accepta un dar
A scrie o carte înseamnă a te dărui lumii
A vorbi despre o carte citită înseamnă a încerca să explici ce simți când
îmbrățișezi o lume întreagă!*

Lectura reprezintă una dintre îndeletnicirile cu impact pozitiv în evoluția unui copil, iar pentru tinerii adolescenți și pentru adulți este și o modalitate de a evada din stresul cotidian, de stimulare a inteligenței emoționale și a imaginației, de asimilare a informațiilor.

Desigur că trăim într-o epocă în care informațiile pot fi obținute cu ușurință de pe internet, însă un cititor avizat, experimentat va ști că sursele informaționale sigure le găsim în cărți, pentru că, în general, autorii respectă principiul responsabilității de a oferi cititorilor surse sigure în scrierile documentare și valoare artistică în cărțile de ficțiune. Acest principiu este asumat de la începuturile scrierii, cel puțin în literatura română. Cronicarul Miron Costin își asuma rolul de scriitor documentat și responsabil „Eu voi da samă de ale mele câte scriu”.

Citind, re trăim experiențele împărtășite de scriitori, recreăm imaginativ locurile, personajele, firul narativ, reflectăm asupra mesajului unei scrieri care ne stimulează intelectual.

Odată descoperind plăcerea cititului, lectura va deveni un antidot împotriva stresului cotidian. Într-un ambient familiar, nimic nu se va compara cu cititul unei cărți, chiar a doar câtorva pagini, după o zi lungă și obositoare.

Citind, nu te mai simți singur, cărțile îți deschid o lume prietenoasă, îți oferă starea de bine, te ajută să te regăsești și să-ți descoperi acea putere interioară generatoare de echilibru sufletească în momentele mai dificile.

De la cea mai fragedă vârstă copilul trebuie familiarizat cu universul cărților prin lecturi adaptate vârstei. Imaginația și gândirea lor vor fi stimulate, la început, prin ascultarea poveștilor citite sau rostite de către părinți și de către bunici, periodic. Pe măsură ce vârsta le permite, când deja sunt familiarizați cu tainele cititului și ale scrisului, copiii trebuie încurajați să citească zilnic lecturi diversificate adaptate vârstei, părinții să poarte dialoguri adecvate pe marginea lecturilor, să-i provoace pe micuții cititori să-și exprime părerea și să descopere valori pe care ei și le vor asimila apoi într-un mod firesc, natural și le vor transforma în atitudini menite să le definească personalitatea.

Atât cărțile pentru dezvoltarea personală, cât și memoriile și cărțile de ficțiune sunt deosebit de utile și de benefice în evoluția oricărei persoane.

Există în rândul tinerilor de astăzi un interes sporit pentru dezvoltarea personală și din acest motiv ei preferă tipul acesta de cărți. Este adevărat că acestea le oferă diferite tehnici de autocunoaștere, de comunicare eficientă cu cei din jur și de integrare într-o colectivitate. De asemenea, aceste cărți îi pot ajuta pe tineri să-și valorifice aptitudinile pentru obținerea performanțelor dorite.

Memoriile incită curiozitatea, interesul pentru trecutul scriitorilor preferați. Jurnalele, amintirile sau memoriile reprezintă mărturiile reale ale scriitorilor privind experiențele personale, raportate la o anumită perioadă istorică sau culturală. Astfel, acestea devin surse reale de informare despre epoci trecute. Experiența unor astfel de lecturi este interesantă, dar și deosebit de plăcută, deoarece informațiile sunt transmise într-o manieră originală, datorită harului artistic al scriitorului. Informația este însoțită de emoție menită să inducă o anumită stare cititorului.

Lectura operelor de ficțiune îl solicită într-o mai mare măsură pe cititor din punct de vedere intelectual, îl stimulează creativ și emoțional. Cititorul operelor de ficțiune își cultivă empatia, are o imaginație mai bogată și un intelect dezvoltat. El intră în pielea personajelor sale, le resimte emoțiile, își imaginează contextul în care se află personajele, aspectul lor fizic. Anumite situații, problematica abordată îl îndeamnă la reflecție.

Lectura, în mod cert, completează în mod fericit educația unui copil, iar la un moment dat, tot ceea ce a primit un individ pe tot parcursul formării sale este necesar să fie valorificat, el este dator să ofere, la rândul său, din bogata experiență câștigată.

Având în vedere faptul că lectura are un aport însemnat la educația sănătoasă a unui copil, ea trebuie să fie o activitate nelipsită în procesul lui de formare.

Să nu uităm că menirea fiecăruia dintre noi este de a răspândi lumina cunoașterii celor din jurul nostru.

STIMULAREA INTERESULUI PENTRU LECTURĂ LA VARSTA PRESCOLARĂ

Prof. Înv. Preșcolar LONCEA GEORGETA MONICA
G.P.P.NR.1 ROSIORI DE VEDE - STRUCTURA
SCOLII GIMN. „DAN BERINDEI”

Motto: *“Citește! Citind mereu, creierul tău va deveni un laborator de idei și imagini, din care vei întocmi înțeleșul și filosofia vieții”.* (Mihai Eminescu)

În grădiniță și în familie, copilul se formează ca ascultător de lectură. De aceea, în primii ani de școală, trebuie să stimulam interesul pentru citit, să-l îndrumăm în așa fel încât lectura să devină o deprindere statornică, iar cu timpul, elevul să conștientizeze că lectura este o activitate individuală cu caracter permanent.

Cititul reprezintă o treaptă a succesului școlar. Spre deosebire de alte atracții, cititul necesită participare activă. Televiziunea, radioul, calculatorul necesită o participare pasivă. Stăm foarte liniștiți și ne uităm cu atenție la ecranul unui calculator sau televizor, în timp ce la

lecturarea unei cărți este necesară, mai presus de toate, imaginație pentru a umple locurile libere din poveste. Aceasta înseamnă o lectură bine îndrumată, înseamnă criterii clare în legătură cu alegerea textelor, cu accesibilitatea acestora:

- mărimea textului potrivit cu vârsta cititorului;
- numărul corespunzător de personaje;
- numărul mic de acțiuni pentru a fi reținute;
- pondre mică acordată descrierilor;
- alegerea genurilor și speciilor literare adecvate (acțiuni din lumea fantasticului, răsturnări de situații);
- limbajul folosit de autor.

Scriitorul român I. L. Caragiale afirma acum aproape un secol : *"O carte bună de citire, în vârstă fragedă, este, poate, una din împrejurările cele mai hotărâtoare ale vieții unui om. Multe cariere intelectuale nu se datoresc altei împrejurări decât unei cărți căzute la vreme bună în mâinile unui copil, tot așa precum umbra multor stejari seculari se datoresc căderii unei ghinde pe pământ prielnic"*.

Într-adevăr o carte bună e o călătorie prin care descoperi și te descoperi, te raportezi la ceilalți, la un ideal; îți ridică întrebări care te ajută să te cunoști mai bine, să analizezi, să compari și să-i înțelegi și pe alții.

Se înțelege că gustul pentru lectură se formează mai timpuriu decât interesul pentru cartea științifică. De aceea în învățământul preșcolar și primar informațiile sumare legate de mediul înconjurător sau istorie se transmit prin intermediul povestioarelor. Acestea fac trecerea de la lumea fabuloasă a poveștilor din grădiniță la cea reală lămurită și explicată tot prin epos. Cu cât povestirea este mai atractivă și afectiv realizată captând în proporție mare atenția copiilor, cu atât ei se identifică cu eroii povestirilor, vor revenirea sau continuarea povestirii, ba chiar lectura proprie pentru a o comenta cu alți colegi sau prieteni. Cadrul didactic trebuie să răspundă prompt, la momentul adecvat, dorințelor copiilor de cunoaștere și înțelegere. Să-i conducă la biblioteca pentru copii, să-i impresioneze prin mulțimea și varietatea cărților și să le stârnească interesul prin povestirea doar a unui moment de mare tensiune din carte pentru a-i incita pe copii la continuarea lecturii în timpul liber.

Lectura este, probabil, cea care ne ajută cel mai mult în viața. Facută să lumineze mintea omului și să-i încălzească sufletul, cartea este purtătoarea peste milenii a înțelepciunii și a cunoașterii umane, un obiect de cultură, deopotrivă de important în toate domeniile: literatură, artă, știință, tehnică.

Dupa cum spunea Mircea Eliade în *„Incercarea labirintului”*, *„Suntem condamnați să învățăm și să ne trezim la viața spirituală prin cărți.”*

Cartea este un univers magic în care marii visători ai umanității au transmis generațiilor următoare zestrea lor de gânduri și de sentimente. Cartea este o lume în așteptare. Când o deschide, cititorul dă viață spiritelor ei vrăjite și cartea începe să trăiască.

Bibliografie:

- M. Peneș, *„Literatura pentru copii”*, Ed. Ana, București, 2006.
- Georgeta Pânișoară, *„Psihologia copilului modern”*, Ed. Polirom, 2011.

METODE ȘI STRATEGII DIDACTICE FOLOSITE ÎN STIMULAREA INTERESULUI PENTRU LECTURĂ

Profesor: MUȘAT DANIELA-IONELA
LICEUL TEORETIC „CONSTANTIN NOICA”
ALEXANDRIA, JUD. TELEORMAN

„O bibliotecă este un ținut vrăjit, un palat cu desfătări, un adăpost în care te poți adăposti împotriva furtunilor. Bogații și săracii pot deopotrivă să se folosească de aceasta.”
John Lubbock

În societatea actuală când totul se poate obține de pe internet, când televiziunea oferă multe alternative, când părinții sunt mult prea preocupați pentru a mai acorda atenție activităților propriului copil, sarcinile necesare unei bune dezvoltări a individului revine în totalitate școlii. Dascălul este cel care trebuie să caute și să găsească metodele necesare pentru atragerea elevilor în cursa pentru dezvoltare intelectuală respectiv, educarea gustului pentru lectură.

Multe persoane văd biblioteca ca fiind o instituție serioasă și întunecată, pe frontispiciul căreia scrie mare cu litere de tipar PLIC-TI-SI-TOR. Dar, cei care au reușit să pătrundă în interiorul ei au descoperit cu uimire o lume magică, unde plictiseala nu își are locul. Interesul pentru citit nu vine de la sine, ci se formează printr-o muncă a factorilor educaționali (familia, școala și implicit bibliotecarul), o muncă ce presupune răbdare, perseverență, voință.

Biblioteca este acolo unde, printr-o acțiune culturală, cartea prinde viață. Esența activităților culturale din bibliotecă trebuie să aducă în prim plan cartea, să propage misterul cărții pentru a trezi interesul în rândul cetățenilor, indiferent de vârstă, pentru a activa dorința de a citi, de a comunica, de a socializa în comunitatea din care fac parte.

Interesul pentru lectură nu vine de la sine, ci trebuie stimulat încă de la vârste fragede. Dacă unui copil mic i se citesc povești, i se prezintă planșe cu personaje, acesta va prinde gustul pentru lectură.

Lectura, în orice formă ar fi aceasta, după imagini sau citită, are o foarte mare importanță încă de la vârste fragede, deoarece dezvoltă copilului limbajul, memoria, creativitatea, imaginația, exprimarea corectă și expresivă, emoții, sentimente etice și estetice. De asemenea, lecturile cu mesaje pozitive îi ajută pe copii să înțeleagă mai ușor diferite aspecte ale lumii înconjurătoare, pe care ei abia o descoperă.

Prin lectură, elevii își largesc orizontul imaginativ, trăiesc anumite stări prin transpunerea lor în personajele preferate, învățând cum să acționeze atunci când vor fi puși în situații similare. Un alt aspect pozitiv promovat de lectură în rândul copiilor este acela de cultivare a sentimentelor, convingerilor și comportamentelor / atitudinilor / valorilor moral-civice.

Din punct de vedere educativ, lectura contribuie la educarea copiilor în dimensiunile etice și estetice. Fabulele au, în cea mai mare parte, un mesaj pozitiv pe care copiii îl înțeleg cu ușurință.

Din punct de vedere formativ, lectura în rândul copiilor este importantă deoarece le dezvoltă capacitatea de a lucra independent, de a extrage informații și de a căuta informații în completarea celor citite.

Din punct de vedere cognitiv, lectura îi ajută pe copii să-și îmbogățească cunoștințele, despre lume, despre viață, despre realitatea în care trăiesc. Printr-o lectură susținută, elevii își

consolidează deprinderea de citire corectă, fluentă, conștientă și expresivă, își formează și-și dezvoltă pasiunea pentru lectură, își largesc aria de informare citind din toate domeniile, le crește interesul pentru cunoașterea realității.

Dacă un părinte citește cu un copil în mod regulat, atunci va dezvolta, fără îndoială, o relație mai puternică cu el. Lectura oferă părinților oportunitatea de a avea un moment plăcut petrecut împreună cu copilul, pe care atât părintele, cât și copilul îl așteaptă. În plus, le oferă copiilor sentimente de atenție, dragoste și reasigurare, care sunt esențiale pentru educarea și bunăstarea lui, efectele lecturii asupra abilităților de alfabetizare ulterioare facilitând interacțiunea socială între adulți și copii și încurajând copiii să se angajeze față lumea din jurul lor. De asemenea, cititul poate fi o „sursă stabilă de informații” de-a lungul vieții unui copil. Această stabilitate îi permite să acceseze biblioteca în mod constant ceea ce poate fi deosebit de benefic pentru copiii care cresc în circumstanțe provocatoare. Există multe alte avantaje pe care cititul le poate avea asupra dezvoltării unui copil, inclusiv dezvoltare cognitivă.

Dezvoltarea cognitivă se referă la modul în care percepem și gândim despre lumea noastră cu referire la inteligența, raționamentul, dezvoltarea limbajului și procesarea informațiilor. Citind copiilor, le oferim o înțelegere profundă despre lumea lor și le umplem creierul cu cunoștințe de fond. Ei folosesc apoi aceste cunoștințe de fond dobândite pentru a da sens la ceea ce văd, aud și citesc, ceea ce ajută la dezvoltarea lor cognitivă.

Dezvoltarea empatiei apare atunci când citim o carte și ne transpunem în povestea din fața noastră. Acest lucru ne permite să dezvoltăm empatia, ne putem identifica cu modul în care se simt personajele. Copiii pot folosi, apoi această înțelegere pentru a empatiza în lumea reală cu alți oameni. În plus, copiii vor dobândi o mai bună înțelegere a emoțiilor, ceea ce îi poate ajuta să înțeleagă propriile emoții și pe ale celorlalți. Acest lucru ajută mult la dezvoltarea lor socială. O carte ne poate duce oriunde: într-un alt oraș, într-o altă țară sau chiar într-o lume alternativă. Citind o carte, un copil află despre oameni, locuri și evenimente pe care nu le-ar putea învăța altfel. Acest lucru oferă copiilor o înțelegere mai profundă a lumii din jurul lor și a culturilor care sunt diferite de ale lor.

Citind cu voce tare copiilor mici, chiar dacă nu pot înțelege pe deplin ceea ce spunem, le oferim abilitățile de care au nevoie atunci când încep să citească singuri. Le arătăm copiilor că citirea este ceva realizat prin concentrarea de la stânga la dreapta și că întoarcerea paginilor este esențială pentru continuare. Citirea copiilor chiar și în primele luni de viață poate ajuta la dobândirea limbajului și stimularea părții creierului care procesează limbajul. Auzirea cuvintelor rostite cu voce tare poate expune copiii la o gamă de vocabular nou și fraze pe care poate nu le-au auzit altfel. Citind zilnic, un copil va învăța cuvinte noi în fiecare zi. O citire regulată și consecventă poate ajuta la îmbunătățirea abilităților de concentrare a copilului. În plus, aceasta îl va ajuta pe copil să învețe să stea liniștit și să asculte pentru perioade lungi de timp, ceea ce îi va ajuta în școlarizarea lor. Citirea unei cărți se bazează pe noi, ne accesează imaginația pentru a ilustra personaje, pentru a vizualiza setările și mediul lor și pentru a ghici ce urmează. Trebuie să ne folosim imaginația pentru a învăța despre alți oameni, locuri, evenimente și vremuri. La rândul său, această imaginație dezvoltată duce la o mai mare creativitate, deoarece copiii folosesc ideile din capul lor pentru a-și duce la bun sfârșit munca. Cărțile vor fi răsfoite și citite cu mult nesaț de către copiii noștri dacă, noi bibliotecarii, împreună cu cadrele didactice vom ști să le “deschidem” inima și sufletul către lectură. Cine a învățat să-și facă din “carte” un prieten credincios va fi “bogat” toată viața

Să urmărim exemplul marelui Mihai Sadoveanu, care a spus:

“Mi-a plăcut să caut frumusețile limbii și puterea vie a imaginilor. Le-am găsit în multe cărți ale trecutului și în creația anonimă a folclorului spre care m-am aplecat totdeauna cu interes și prețuire,... le-am învățat de la înaintași și de la dascălul meu de limbă...”

Bibliografie

CUZNEȚOV, E. Etica educației familiale. Ch.: CERASEM, , 2000
CUZNEȚOV, E. Tratat de educație pentru familie. Pedagogia familiei. Ch.: CEP USM, 2008
FAGUET, E. , Arta de a citi, Editura Albatros, București, 1975
GASPAR G., Copilul invizibil, Editura Curtea Veche, 2016

IMPORTANȚA LECTURII SUPLIMENTARE ÎN FORMAREA INTERESELOR PENTRU LITERATURĂ

MELINTE VIOLETA
GRĂDINIȚA CU P.P. „ION CREANGĂ” ALEXANDRIA

Cartea îți oferă posibilitatea să te oprești mai multă vreme asupra unui pasaj, să te întorci la altul pe lângă care ai trecut în grabă, dar la care simți nevoia să revii, să meditezi îndelung în timpul lecturii și după ce ai terminat-o, să reiei cartea oricând dorești. Ea este învățătorul care te conduce la bine, te face să te bucuri, să râzi și să plângi.

O carte te trimite la alte cărți și toate împreună formează baza trainică a culturii noastre. Toate celelalte mijloace de răspândire a cunoștințelor rămân subordonate cărții și subordonate vor rămâne oricât de mult se vor înmulți și perfecționa procedeele lor tehnice.

Literatura nu are însă o simplă valoare documentară, ci dezvăluind sentimentele și gândurile oamenilor, reacțiile lor sufletești în cele mai variate situații, are o mare importanță social-educativă. Creația artistică, fiind strâns legată de experiența de viață a artistului, exprimând atitudinea creatorului ei față de problemele sociale pe care le abordează, determină o cunoaștere activă a realității, contribuie la formarea și orientarea concepțiilor cititorului despre societate. Culoarea puternic emoțională a cunoașterii realității prin intermediul operei de artă îi mărește forța educativă, cu atât mai mult în școală, unde particularitățile psihice ale vârstei îi fac pe elevi deosebit de sensibili la acest mod de cunoaștere.

Importanța lecturii este evidentă și mereu actuală. E un instrument care dezvoltă posibilitatea de comunicare între oameni, făcându-se ecoul capacităților de gândire și limbaj.

Există factori care determină lectura elevilor : particularitățile de vârstă și psihice, preferințele lor, climatul familial, care pot transforma lectura într-o necesitate, o *foame de carte*, o delectare sau nu. Când gustul pentru lectură, cultul pentru carte s-au format din primii ani de școală, aceasta rămâne pentru toată viața o obișnuință utilă.

Gustul pentru citit nu vine de la sine, ci se formează printr-o muncă a factorilor educaționali (familia și școala), o muncă caracterizată prin răbdare, perseverență, continuitate, voință. La vârsta preșcolară, atât familia, cât și grădinița, depun eforturi pentru a influența universul copilăriei prin basme, povești și poezii. Această muncă este situată la nivelul superior, în primele clase ale școlii. Perioada de formare a gustului pentru citit coincide cu cea când se pun bazele acestuia, cu ciclul I-IV. Elevului mic trebuie să i se trezească curiozitatea și spre alte lecturi, să i se cultive interesul spre cunoaștere.

Lectura necesită nu numai îndrumare, ci și control. Sondajul în lectura particulară trebuie să constituie o cerință obligatorie, manifestată în cadrul verificării cunoștințelor elevilor și în fiecare lecție. Lecturile parcurse de elevi date ca teme (de exemplu, lectura literară a operelor studiate în fragmente), prezintă importanță și din punctul de vedere al tehnicii cititului : exactitate, claritate, nuanțare – necesare pentru întregirea cunoștințelor transmise la clasă.

Studiul lecturii în ciclul primar este grupat în trei forme de realizare :

- 1) texte de citire studiate prin manualele de citire ale fiecărei clase ;
- 2) texte de lectură (intercalate între textele de citire) ;
- 3) lecturi suplimentare extrașcolare prevăzute în lista programei școlare, grupate pentru fiecare clasă de studiu a ciclului primar, pentru a fi citite și cunoscute de elevi.

Lectura în afara clasei are ca scop să dezvolte gustul elevilor pentru citit, să le stimuleze interesul pentru carte, să le satisfacă dorința de a cunoaște viața, oamenii și faptele lor. Lectura contribuie într-o măsură însemnată la îmbogățirea cunoștințelor elevilor, la formarea unui vocabular activ, bogat și colorat, la dezvoltarea dragostei față de patrie, la educarea sentimentelor estetice. Lectura în afara clasei constituie un important mijloc al întregului proces instructiv-educativ.

În practica școlară se folosesc diverse forme de îndrumare a lecturii în afara clasei. Cele mai importante sunt : expunerea prin povestire, conversația sau dezbateră, activitatea cu cartea prin citirea expresivă a învățătorului, recenzia, lecțiile de popularizare a cărții, metoda demonstrației, excursiile literare, întâlniri cu scriitorii, șezători literare, seri de basme și de poezie, medalionul literar consacrat aniversării unui scriitor, simpozionul literar, concursurile « Cine știe, răspunde ! » pe teme literare, călătoriile imaginare pe hartă, pe temă literară, confectionarea unor albume literare, tabere de creație literară, presa, revistele literare, radioul, televiziunea, etc.

Grija deosebită în vederea îndrumării lecturii cade în sarcina învățătorului și a familiei. Părinții trebuie să cunoască lista lecturii suplimentare din programa școlară pentru clasa respectivă, urmărind după graficul și planificarea făcută de învățător cărțile citite pe parcursul unui semestru.

Controlul lecturii unor texte literare recomandate zilnic de părinți și săptămânal de către învățător trebuie să nu fie superficial și neglijat. La clasele I și a II-a, controlul se face oral prin lecții dezbateră la ora de lectură.

Procedeele de efectuare a controlului sunt variate și depind de scopul urmărit imediat.

Sondajele făcute în timp dau posibilitatea învățătorului să obțină informații utile. Dacă dorim să constatăm ce citesc elevii noștri la un moment dat, în ce măsură și-au format o anumită concepție despre o carte sau despre un scriitor, formulăm o întrebare la care se poate obține un răspuns precis. De exemplu :

1. Ce cărți ai citit săptămâna sau luna aceasta ?
2. Care din povestirile trecute a fi citite de voi în clasa a II-a v-au plăcut mai mult și de ce ?

Mai frecvent decât acestea sunt sondajele bazate pe un număr mai mare de întrebări :

1. Ce cărți ai citit în ultimul timp ?
2. De cine sunt scrise ?
3. Care dintre ele ți-a plăcut mai mult ?
4. Ce fel de cărți ai dori să citești ?
5. Discuțați cu părinții despre cărțile pe care le citiți ?
6. De unde îți procuri cărțile ?
7. La ce bibliotecă ești înscris ?
8. Câte cărți ai împrumutat în vacanța de la biblioteca școlii ?
9. Câte cărți ai în biblioteca personală ?
10. Ce cărți ai citit din acestea ?

Sondajul se poate efectua la începutul anului școlar, stârnind interes și în rândul părinților. Concluziile sondajului trebuie aduse la cunoștință în ședința cu aceștia, dat fiind faptul că mulți dintre părinți tratează problema lecturii copiilor cu mare indiferență.

Controlul fișelor de cititor de la biblioteca școlii ne ajută să vedem cât de preocupati sunt elevii pentru lectura recomandată în programa școlară, cât timp păstrează o carte împrumutată precum și încotro se îndreaptă preferințele acestora.

Convorbirile cu elevii sunt recomandabile și pentru bibliotecari, cerându-se o singură condiție în cazul acesta : bibliotecarul să aibă tact pedagogic și să fie bine informat asupra cărții pe care o pune în discuție.

Prin *verificarea orală* a lecturilor se dezvoltă vorbirea elevilor și se îmbogățește vocabularul.

Aspectele prezentate sunt doar sugestii în manifestarea muncii cu cartea, învățătorul având libertatea totală de a găsi el însuși și altele pentru a dirija elevii în folosirea cărții în mod independent.

IMPORTANȚA LECTURII ÎN VIAȚA ȘCOLARULUI

Prof.înv.primar,Bojă Gabriela Dani
Școala Gimnazială „Mihai Viteazul” Alexandria

„Cartea este un ospaț al gândurilor la care oricine este poftit.” De altfel, cartea este o comoară fără de preț, în care se adună cele mai frumoase gânduri, ca alții să le poată folosi. Alegerea cărților potrivite este doar un prim pas. Al doilea pas și tot atât de important este deprinderea lecturii, obținerea eficienței ei maxime în urma citirii unei cărți. Importanța lecturii este evidentă și mereu actuală. Lectura este un instrument care dezvoltă posibilitatea de comunicare între oameni, făcându-se ecoul capacităților de gândire și limbaj.

Lectura elevilor este un act intelectual esențial, care trebuie îndrumat și supravegheat de școală și familie. Interesul pentru citit nu vine de la sine, ci se formează printr-o muncă a factorilor educaționali (familia și școala), o muncă ce presupune răbdare, perseverență, voință. Pentru ca apropierea de carte să devină o deprindere zilnică, iar plăcerea de a citi - o necesitate dorită și trăită, e potrivit ca și familia să se implice activ în apropierea copilului de miracolul cărții, încă înainte de învățarea alfabetului. Familia constituie primul mediu de viață socială și culturală, iar prin valorile pe care le transmite copilului asigură premisele dezvoltării morale și intelectuale.

Există factori care determină lectura copiilor: particularitățile de vârstă și psihice, preferințele lor, climatul familial, factori care pot transforma lectura într-o necesitate, „o foame de carte”.

Lectura propriu-zisă nu începe însă decât după ce copilul reușește singur să descifreze cu ușurință ideile ascunse în spatele semnelor grafice. Învățătorul sau părintele trebuie să sesizeze acest moment dificil din viața micuțului, pe jumătate înspăimântat de tainele scrisului, pe jumătate crispat de efortul făcut de descifrarea acestor semne curioase.

Pentru a-i determina pe elevii mei să devină cititori pasionați, mi-am propus să le formez cu răbdare și stăruință, gustul pentru lectură.

Pentru învățător este important de știut nu numai ce și cât citesc elevii, ci și cum înțeleg ei să citească o carte. Am considerat important ca elevii mei să înțeleagă ceea ce citesc, să fie în măsură să deosebească ceea ce este bun, util, constructiv și educativ, de ceea ce poate fi dăunător și, în sfârșit, să-și poată formula clar o opinie despre cartea citită.

Anul acesta, având clasa a IV-a , am reușit să avem la nivelul clasei „Clubul de lectură”, în cadrul căruia reușim să ne realizăm obiectivele în ceea ce privește lectura.

EFECTELE LECTURII ASUPRA DEZVOLTĂRII COPILULUI

Prof. Nicolescu Irina
Grădinița cu P.P. Nr. 6, Alexandria

„Un copil care citește va fi un adult care gândește.” – Sasha Salmina

Atunci când vorbim despre lectură, ne vin în minte și beneficiile acesteia și este cunoscut faptul că, în cazul copiilor, cărțile au multiple astfel de beneficii pe termen lung. Iată câteva avantaje majore pe care copiii le obțin din cititul cărților.

Dobândirea de noi cunoștințe

Abordarea diferitelor teme și tratarea de subiecte din varii domenii de interes ajută copilul să achiziționeze informații utile și să își formeze o cultură generală vastă necesară atât în școală cât și în viața zilnică.

Îmbogățirea vocabularului

În cazul copiilor, lectura este principala modalitate de îmbogățire a vocabularului. Este așadar indicată încurajarea deprinderii de a citi încă de la vârste fragede pentru dezvoltarea fluentei verbale și conversaționale.

Dezvoltarea imaginației

Nu este un secret că învățământul românesc modern încurajează creativitatea copiilor încă din grădiniță. Lectura este un ajutor real în dezvoltarea acestei creativități îmbogățind capacitatea imaginativă și stimulând puterea creatoare a minții.

Stimularea memoriei

Studiile arată clar că cititul regulat îmbunătățește activitatea cerebrală în mod considerabil. Copiii care citesc și cărora li se citește de mici au astfel o memorie mai bună comparativ cu cei care ocolesc lectura în favoarea altor activități.

Îmbunătățirea comunicării

S-a demonstrat științific că socializarea este mai pronunțată în cazul copiilor familiarizați cu lectura frecventă. Cărțile au darul de a îmbunătăți interacțiunea cu cei din jur, de a stimula abilitățile de comunicare necesare traiului în societate.

Adoptarea cititului ca un obicei constant reprezintă o modalitate excelentă de a stimula imaginația, de a dezvolta vocabularul, capacitățile de înțelegere, învățare și analogie, de a antrena atenția și memoria.

Din păcate, în condițiile avalanșei tehnologice de astăzi, mulți dintre copii descoperă ecranul calculatorului sau al tabletei înainte de a păși în lumea minunată a cărților. Cititul nu trebuie privit ca pe o simplă abilitate, pentru că nu poate fi suprapus numai cu noțiunea de alfabetizare.

Cititul este, în fapt, o activitate complexă, care pe lângă capacitatea de a descifra un text, de a-l parcurge, solicită și capacitatea de a percepe, de a reflecta asupra secvenței citite, de a o integra în contextul anumitor cunoștințe deja acumulate și de a o trata dintr-o perspectivă critică.

Nu este un secret faptul că adesea, copiii care învață bine la școală sunt cei care apreciază cel mai mult lectura și li s-a insuflat dragostea pentru citit încă de la vârsta preșcolară, sau chiar mai devreme.

Prin lectură, copiii intră în contact cu expresii, idei, contexte care sunt întâlnite mai rar în viața de zi cu zi, fapt care le stimulează imaginația și capacitatea de înțelegere. Cărțile

crează adesea lumi în care copiii își pot imagina că sunt supereroi sau că trăiesc o viață plină de aventură. De asemenea, lectura îi poate ajuta pe copii să înțeleagă alte culturi decât cea căreia îi aparțin și să accepte diferențele dintre persoane.

Căpătând de mici obișnuința de a citi, în primă fază fiindu-le arătate cărți cu imagini, apoi citite cărți cu mesaje simple, până la momentul în care ei înșiși învață să citească, școlarii își vor forma, până la vârsta adolescenței și a maturității o bază solidă de cunoștințe din toate domeniile, cu care pot opera atât în context educațional, cât și în viața de zi cu zi. Lectura îi poate ajuta pe copii să se relaxeze și să depășească momentele neplăcute de peste zi, contribuind la o stare optimă a sănătății emoționale. Pierzându-se în lumea fantastică a personajelor preferate, copiii pot uita, măcar pentru moment, de supărările mărunte. Cum îi facem pe copii să citească? E o întrebare al cărei răspuns nu e deloc simplu. Forțarea copilului, contrângerea, imperativul nu sunt eficiente în a convinge un copil să descopere lumea cărților. Orice îndemn care este resimțit ca o obligație va fi ignorat, iar rezultatul așteptat poate să fie dezamăgitor.

Inducerea plăcerii lecturii la copiii de vârstă școlară e un proces de durată, care e bine să înceapă la vârste cât mai mici, de preferat cu mult înainte de înscrierea la școală. Este adevărat că nu toți copiii descoperă plăcerea de a citi la aceeași vârstă, însă cu cât această deprindere este dobândită mai devreme, cu atât mai bine. De ce? Odată cu vârsta școlară, copiii tind să asocieze lectura cu școala, cu lecturile obligatorii impuse de programa de învățământ, cu notele și contrângerea lecțiilor.

Introducerea obiceiului lecturii trebuie făcută treptat, încă de la vârsta de 1-2 ani. Trebuie ținut cont de faptul că nu toți copiii au un gust nativ pentru literatură. Copilul se naște cu un potențial ereditar în ceea ce privește calitățile intelectuale și fizice. Pe măsură ce crește își dezvoltă și perfecționează aceste aptitudini prin influența mediului și a educației. Creierul, baza materială a întregii vieți sufletești, este în perioada copilariei într-o permanentă dezvoltare. Paralel cu acesta se dezvoltă calitățile psihice, posibilitățile intelectuale ale copilului.

De cum se naște, copilul începe să facă cunoștință cu mediul înconjurător pe calea simțurilor. La început are simple reflexe care devin tot mai complexe, până ajung a fi percepții. Copilul nu poate vorbi când se naște, odată cu dezvoltarea gândirii însă apare și vorbirea. Gândirea concretă, bazată pe imagini și senzații directe este formată între 3 și 5 ani. Neputând generaliza sau abstractiza, copilul este atras de culori, de mișcare și de sunete. Pentru aceasta perioadă sunt indicate poveștile despre lumea înconjurătoare, în proză sau versuri. Acestea îl ajută pe copil să depășească limitele înguste ale mediului familial în care trăiesc.

În concluzie, lectura joacă un rol extrem de important în viața unei persoane, fiind unul dintre instrumentele care formează viziunea despre lume, dar și modul de a gândi și de a acționa în viață

Bibliografie:

1. Stanciu Ilie, Copilul și cartea, Editura de stat didactica și pedagogica, 1958,
2. Ion Popescu, Lectura elevilor
3. Curriculum pentru educație timpurie, 2019;

MODALITAȚI DE STIMULARE A LECTURII LA GRĂDINIȚĂ

*Vergelea Laura
Grădinița cu P.P. Nr. 6, Alexandria*

„O carte bună de citit la vârstă fragedă, este, poate, una din împrejurările cele mai hotărâtoare ale vieții unui om. Multe cariere intelectuale nu se datoresc altei împrejurări decât unei cărți căzute la vreme bună în mâinile unui copil.” (I.L. Caragiale)

Lectura are un rol important în dezvoltarea și formarea personalității. Este evident că deprinderea lecturii rămâne o bază solidă pentru toată viața. În lipsa îndrumării părinților, educatorilor, profesorilor, foarte mulți școlari nu simt nevoia de a citi. Numai o lectură îndrumată poate să dezvolte un interes continuu. Acest fapt generează interesul de a citi din plăcere, de a pătrunde în lumea misterioasă a cărții. Ea este o modalitate de a educa, instrui și a contribui la formarea valorilor morale a cititorului. Lectura oferă cititorului frumusețile neimaginabile ale poveștilor, povestirilor și a altor texte, unde imaginația și fantezia zboară, trăind împreună cu eroii și personajele bucurii, dezamăgiri, speranțe. Ea este un mijloc de obținere a informației, păstrarea capacității de a gândi, judeca, de a căuta soluții în rezolvarea unei probleme. De asemenea este și o motivație umană, o necesitate zilnică de a cunoaște, de informare.

Atunci când ești în lumea minunată a lecturii ești cu mult mai fericit sufletește, cu mult mai bogat și mulțumit. A lectura nu este numai o activitate, o obligație, dar și o comunicare cu tine însuși.

Rămâne obligația părinților, dar mai ales a grădiniței și a școlii de a repune cartea în drepturi. Se înțelege că gustul pentru lectură se formează mai timpuriu poate din primele luni de viață, iar consecvența cu care aceasta se face duce mai târziu la aprecierea lecturilor, poveștilor, basmelor..., la dezvoltarea psihică a copilului, a vocabularului și nu în ultimul rând la formarea sentimentelor morale ale individului.

Lectura are ca scop să dezvolte gustul copiilor pentru citit, să-i facă să iubească cartea, să le satisfacă interesul pentru a cunoaște viața animalelor, a oamenilor și faptele lor.

După cum am mai precizat, lectura este importantă încă din primii ani din viață, atunci când părintele își face timp pentru a citi o poveste înainte de culcare, astfel nu numai că petrece câteva clipe plăcute cu copilul său, dar și faptul că pentru câteva momente intră și el în lumea fascinantă a basmelor re trăindu-și copilăria, iar emoția transmisă este cu atât mai mare cu cât și el la rândul său a audiat povești mai demult.

Ajungând la grădiniță, copiii sunt tentați de cărțile viu colorate, mai ales cele cu animale pe care le răsfoiesc, bucurându-se de ele. Mai târziu, atunci când pentru ei noțiunea de carte este bine definită, încep să „citească”, imaginile, verbalizând, iar dacă acest lucru le este stimulat, vor ajunge ca ei să prețuiască ceea ce au în mână.

Vizitele la bibliotecă sunt necesare atunci când copilul poate asimila cunoștințe pe măsură, făcându-l să-și dea seama singur de preferințele lui pentru cărți.

Pasiunea pentru lectură se cultivă în timp și cu răbdare, făcând eforturi pentru a ajuta copilul să descopere pasiunea pentru cărți. Apoi alături de ei, trebuie să construim subiecte de discuții care să ducă la lumea cărților deoarece: „Copiii care iubesc lectura nu întâmpină dificultăți în primii ani de școală.” (LENA RUSTI – psiholog-terapeut)

La grupa mijlocie și grupa mare am experimentat următoarele metode și modalități de stimulare a lecturii:

*sectorul bibliotecă - copiii învață să manipuleze cărțile, să „prindă” drag de a le „citi” imaginile, de a se exprima liber, îmbogățindu-și vocabularul.

*optionalul „Căsuța cu povești” - prin care o dată pe săptămână parcurgem o poveste, lectură, text cu diferite metode și procedee: povestire, joc de rol, teatru de păpuși.

*dramatizarea - copiii intră mai ușor în „pielea” personajelor din basmele, poveștile cunoscute, astfel făcând mai repede diferența între fapte bune sau fapte rele.

*jocurile didactice - prin jocuri ca: „Recunoaște povestea!”, „Unde ai întâlnit personajul?”, „Continuă povestea!”, „Cartonașe amestecate” (jetoane cu personaje din diferite povești care trebuie grupate corespunzător după povestea de care aparțin).

*șezătoare - vocea școlarului se desfășoară o dată pe săptămână când un școlar din clasele II - IV ne citește o poveste, astfel stabilindu-se o strânsă legătură între grădiniță și școală prin parteneriatele pe care le derulăm.

*povestirea educatoarei - folosind mimica, gestică, precum și harul lor actoricesc, îi fac pe copii să fie atenți, să se concentreze și să poată redea întocmai ideile poveștii. Vor conștientiza faptul că binele învinge întotdeauna, că cei buni sunt laudați și au prieteni, iar cei care fac fapte rele sunt pedepsiți și ajung să fie respinși de cei din jur.

*Prietenii cărților - am făcut un afiș pentru părinți, unde le-am recomandat cărți, respectându-se nivelul lor de vârstă pe care le-ar putea citi acasă împreună cu copiii lor.

*Ziua părinților - se desfășoară o dată pe lună, iar atunci părinții petrec momente plăcute alături de copilul lor; pe rând, unul dintre părinți le citește o poveste tuturor copiilor din grupă. Astfel și ei îi ajută pe copii să pătrundă în lumea basmelor, implicându-se și retrăind pentru o clipă copilăria.

Brainstormingul, în traducere directă „furtună în creier” sau „asalt de idei” este o metodă pe care am folosit-o pentru a ajuta copiii să emită cât mai multe idei pentru soluționarea unor probleme, fără a critica soluțiile găsite. Această metodă am utilizat-o frecvent în activitățile de dezvoltare a limbajului pentru a da frâu liber imaginației copiilor și a le dezvolta capacitățile creatoare. Cu rezultate bune am folosit brainstormingul în cadrul povestirilor create după un tablou sau un șir de ilustrații, în lecturile după imagini, convorbiri și jocuri didactice.

Explozia stelară este o altă metodă pe care am folosit-o în procesul instructiv educativ. Este o metodă de stimulare a creativității și o modalitate de relaxare a copiilor. Ea se bazează pe formularea de întrebări pentru rezolvarea de probleme. Am folosit această metodă cu bune rezultate în activitățile de lecturi după imagini, convorbiri, memorizări, povestiri. Ca material didactic am folosit o stea mare, cinci stele mici de culoare galbenă, cinci săgeți roșii și jetoane. Pe steluța mare am așezat o imagine legată de tema abordată, iar pe cele cinci steluțe mici am scris câte o întrebare de tipul CE?, CINE?, UNDE?, DE CE?, CÂND?

Prin folosirea acestei metode, am urmărit dezvoltarea potențialului creativ al preșcolarilor, familiarizarea lor cu strategia elaborării de întrebări de tipul prezentat mai sus, exersarea capacității acestora de a alcătui propoziții interrogative pe baza conținutului unor imagini și, nu în ultimul rând, rezolvarea problemelor prin găsirea răspunsurilor la întrebările adresate.

Diagrama Venn este o metodă interactivă, de fixare, consolidare și evaluare a activitățile de observare, povestiri, convorbiri, jocuri didactice, etc.

Aceasta este formată din 2 cercuri care se suprapun parțial. În spațiul care intersectează cele două cercuri am așezat, desenate sau scrise, asemănările dintre două obiecte, idei, concepte, iar în cele două cercuri am așezat aspectele specifice ale acestora. Pentru fixarea și evaluarea cunoștințelor copiilor, am folosit această metodă în activitățile de povestire, observare, convorbire, etc. În cadrul acestui joc, copiii au realizat o diagramă Venn în care au așezat în cele două cercuri personajele specifice fiecărei povești, iar în arealul în care se suprapun cele două cercuri au așezat personajele comune.

Experimentând aceste modalități la grupă, pe lângă altele (povestirea după imagini, expoziție cu lucrări cu scene din povestea preferată sau prima mea poveste) am reușit să le insuflu dragostea pentru carte, făcându-i să-și dorească povestirea sau repovestirea unui text, iar acest lucru este benefic atât pentru vocabularul lor, cât și pentru fantezia care le dezvoltă

creativitatea și care îi face să fie mai deschiși la minte și la suflet. Trăind alături de personajele preferate vor încerca să nu facă aceleași greșeli pe care le-au făcut eroii lor, deoarece deja cunosc repercusiunile faptelor lor.

Astfel le va crește stima de sine și vor deveni școlarii, adolescenții, tinerii de mâine cu o viziune mai bună asupra vieții, prețuind întotdeauna cartea.

„Lăsați copilul să vadă, să audă, să descopere, să cadă, să se ridice și să se înșele. Nu folosiți cuvinte când acțiunea, faptul însuși sunt posibile.” (PESTALOZZI)

Bibliografie:

1. Articol realizat de psihologul Irina Petrea apărut în nr. 2 (109)/ 2018 al revistei „Familia Ortodoxă”;
2. Curriculum pentru educație timpurie, 2019;
3. Tătaru Iolica, Glava Adina, Chiș Olga, „Piramida cunoașterii”, Diamant, Pitești, 2014; Tomșa Gheorghe, „Psihopedagogie preșcolară și școlară”, Ministerul Educației și Cercetării, București, 2005.

METODE ACTIV-PARTICIPATIVE UTILIZATE ÎN STIMULAREA LECTURII LA PREȘCOLARI

**Profesor învățământ preșcolar GURLUI MIHAELA
Grădinița cu program prelungit ION CREANGĂ**

Pentru școlarul mic, cartea de citire reprezintă universul în care descoperă tainele cititului și scrisului, frumusețea cuvântului, a crâmpieiului de natură, respectul muncii și strălucirea sensibilității omenești. În explorarea textului literar, elevilor trebuie să li se permită să speculeze, să creeze, să afirme diverse lucruri, fie că sunt evidente, fie că sunt ireale. Când elevii înțeleg că acest comportament este acceptabil, că ei își pot împărtăși convingerile în legătură cu mesajul textului, se angajează mai activ în analiza critică.

Pe de altă parte, procesul învățării moderne nu poate face abstracție de valorificarea tuturor dimensiunilor și laturilor personalității viitorilor adulți. Este vremea „inteligențelor multiple” și a „gândirii critice”, a alternativelor educaționale.

CADRANELE: Pentru realizarea acestei metode, pagina este împărțită în patru părți, prin trasarea a două drepte perpendiculare. Cadranale se numerează de la unu până la patru. Aici pot fi cuprinse patru obiective din ziua respectivă, iar metoda poate fi aplicată în toate etapele lecției.

METODA R.A.I., este o metodă de fixare și sistematizare a cunoștințelor, dar și de verificare, care urmărește realizarea feedback-ului printr-un joc de aruncare a unei mingi ușoare. Elevul care aruncă mingea trebuie să formuleze o întrebare din lecția predată, elevului care o prinde. Cel care prinde mingea răspunde la întrebare, apoi o aruncă mai departe altui coleg, punând o altă întrebare. Elevul care nu știe răspunsul iese din joc (competiție), la fel și cel care este descoperit că nu cunoaște răspunsul la propria întrebare. Ca avantaje, această metodă dezvoltă gândirea critică, permite autoevaluarea propriei activități iar elevul este coparticipant la propria formare.

SCHELETUL DE RECENZIE este o tehnică relativ simplă de rezumare a unui conținut de idei ce presupune abilitarea elevilor pentru a dobândi un algoritm sau o „formulă”

a realizării unui rezumat. Cuprinde cerințe-șablon, dar soluționarea lor cere adaptarea elevilor la fiecare text în parte, în funcție de conținuturi.

HARTA POVEȘTII este o metodă prin care elevii trebuie să descopere și să stabilească într-un text narativ următoarele cerințe date de învățător: data, locul, timpul, personajele, intriga (problema), evenimentele (se plimbă, vede, pornește etc.), soluția, concluzia și morala. Totodată, este metoda prin care se realizează feedback-ul lecției (poveștii). Am utilizat această metodă la clasă cu toate că cerințele ei depășesc programa școlară. Am considerat că evenimentele, soluțiile, concluziile posibile fac parte deja din viața copiilor și aceștia sunt capabili să le înțeleagă, să le analizeze și să le soluționeze. Sunt lucruri de care trebuie să devenim conștienți în măsura înțelegerii lor. Mai mult, am constatat din partea elevilor o ușurare în activitate și o manifestare a voinței în aplicarea acestei metode pentru că au dat soluții la nivelul lor de percepție, dar demonstrând că au deja deprinderi de a gândi critic, fără de care învățarea lor nu ar da randament.

METODA CIORCHINELUI este o metodă de predare-învățare care-i ajută pe elevi să gândească liber. Etapele acestei metode sunt:

- Se scrie un cuvânt, se pune o imagine în mijlocul tablei, a unei foi de flipp-chart.
- Copiii sunt rugați să scrie cuvinte sau expresii care le vin în minte în legătură cu tema dată.
- Ciorchinele este o tehnică flexibilă care poate fi utilizată cu ușurință atât individual cât și ca metodă de grup.

Cu ajutorul acestei tehnici copiii au rezolvat două sarcini în cadrul proiectului. Una dintre ele a fost ca, pornind de la titlul cărții, copiii să spună cât mai multe cuvinte care le vin în minte atunci când se gândesc la textul citit. Această sarcină a verificat înțelegerea textului, deoarece, la prezentarea proiectului, elevii au argumentat cu exemple din text fiecare dintre cuvintele folosite cu scopul de a transmite cât mai multe lucruri despre carte.

EXPLOZIA STELARĂ este o metodă de stimulare a creativității ce se bazează pe formularea de întrebări pentru rezolvarea de probleme și noi descoperiri. Metoda urmărește formularea de întrebări și realizarea de conexiuni între ideile descoperite de copii în grup prin interacțiune.

Copiii au primit o stea mare pe care era scris titlul textului, în fiecare colț existau 5 întrebări de tipul: CE? CINE? UNDE? DE CE? CAND? Elevii din această echipă au formulat întrebări la care copiii din celelalte echipe au răspuns.

ACVARIUL SENTIMENTELOR este o altă metodă activ-participativă utilizată. Copiii din cea de-a treia echipă au pus într-un acvariu sentimentele și impresiile lor cu privire la textul citit: „Cum v-ați simțit când ați citit lectura?”; „Ce v-a plăcut cel mai mult?”; „Ce nu v-a plăcut în text?”; „De ce ați recomanda cartea și altor copii?”.

Bibliografie:

1. Constantin Parfene, „Metodica studierii limbii și literaturii române în școală”, Ghid teoretico-aplicativ, Editura Polirom, Iași, 1999
2. Bratu Gabriela, „Aplicații ale metodelor de gândire critică la învățământul primar – Proiecte de lecții”, Editura Humanitas Educațional, București, 2004, p.14
3. Neacșu Ioan, „Repere metodologice în sfera activităților de citire”, în revista Învățământul primar 1/1991, p. 32-33

PROMOVAREA LECTURII ÎN CICLUL PRIMAR

Prof. înv. primar : Nistor Alina
Școala Gimnazială „Mihai Eminescu”

Motto. “O nație care nu citește, rămâne în stare de inferioritate, fără forță și impuls de creație, fără sensibilitatea pentru linie și rază, fără pasiune pentru gând și frumusețea de sus. Cartea e un tonic – miracol și eternitate” (T. Vianu)

Cartea reprezintă cel mai complet depozit al inteligenței omenești, înmagazinând în filele ei cunoștințe, sensibilitate, fapte pe care le păstrează intacte un timp nedefinit. Uitate între file de sute de ani, par moarte, dar noi le putem învia dezvăluind o lume nebănuită. O carte o citești când vrei, cum vrei și ori de câte ori vrei. Acest prieten tăcut îți oferă ori de câte ori ai nevoie același răspuns fidel la fiecare întrebare și- l repetă cu nesfârșită răbdare până ce l- ai înțeles. Cartea este atât de înțelegătoare, încât atunci când n-ai înțeles-o nu se supără, nu jignește, te așteaptă să revii. Cartea este învățătorul care te conduce la bine, te face să te bucuri, să râzi și să plângi. O carte te trimite la alte cărți și toate împreună formează baza trainică a culturii noastre. Toate celelalte mijloace de răspândire a cunoștințelor rămân subordonate cărții și subordonate vor rămâne oricât de mult se vor înmulți și perfecționa procedeele tehnice.

Una dintre carențele reale ale elevilor din zilele noastre este lipsa interesului acestora pentru lectură.

Fenomen real al ultimului deceniu și jumătate, criza lecturii îngrijorează nu numai cadrele didactice și părinții, ci pe toți care se ocupă de destinul cărții, de la autori și editori, până la bibliotecari și documentariști.

Oare de ce copiii noștri nu mai au bucuria de a citi, bucurie pe care o simțeam noi, părinții și bunicii noștri?

Cadrele didactice și nu numai au de luptat cu interesul redus al copiilor față de lectură în concurență cu mass- media și internetul, de unde obțin informații mai repede și din diferite domenii.

Fără a minimaliza importanța mijloacelor moderne de informare, cadrul didactic are datoria de a apropia elevul său de carte de la vârste mici, dar nu obligându-l să citească, ci îndrumându-l să descifreze tainele cărților și trezindu-i interesul pentru această activitate intelectuală.

Pentru aceasta eu, în primul rând am realizat o bună colaborare cu biblioteca școlii, urmărind împreună citirea unor opere literare adecvate vârstei copiilor, opere care fac parte din tezaurul literar românesc și universal. De la sfârșitul clasei I i-am dus pe elevii mei în aceste “temple ale culturii”, unde le-am explicat ce este aceea o bibliotecă, cum se pot informa, cui pot cere ajutorul în alegerea unei lecturi.

Misiunea bibliotecarului este deosebit de grea, deoarece sarcinile ce le are aceasta sunt multiple: formarea abilităților de a lucra cu cartea, de a conștientiza frumusețea operei, expresia trăirii, a stării de excepție a creatorului.

Se știe că lectura literară contribuie la dezvoltarea gândirii, limbajului, a trăsăturilor de caracter ale copiilor, sensibilității și gustului pentru frumos, favorizând întregul registru explicativ- emoțional cerut și condiționat de vârsta școlarilor mici. Crearea unei atmosfere deosebite, a unei stări de emotivitate generală astfel încât copilul să-și dea seama de frumusețea unei opere țin de capacitatea pe care o deține bibliotecarul. Dacă la intrarea în bibliotecă copilul

găsește o atmosferă atractivă, dinamizatoare, foarte potrivită pentru dezvoltarea și formarea gustului pentru citit, el va reveni cu plăcere de fiecare dată și astfel scopul nostru va fi atins.

Biblioteca trebuie să aibă un ambient plăcut, ca valoare de stimul care modifică în mod favorabil dispoziția, creează disponibilități psihice în plus, accentuează trăsăturile estetice deschizând spiritual copilul către comunicare și cunoaștere. La fel de important este și felul în care este întâmpinat de bibliotecar, modul de adresare, precum și limbajul nonverbal și paraverbal.

Primul contact cu cartea este foarte important, de aceea trebuie încurajat și îndrumat în permanență, rol ce revine bibliotecarului. Este deosebit de important, ca elevul să înțeleagă ceea ce citește, apoi să fie în măsură să analizeze, să deosebească ceea ce este bun, util, instructiv și educativ de ceea ce este rău, inutil dăunător, ca în final să-și poată formula o opinie despre cartea citită.

Activitățile de promovare a lecturii sunt de natură interdisciplinară. Ele se pot organiza sub orice formă, în funcție de creativitatea și disponibilitatea celui care conduce centrul. Pot fi jocuri de rol, șezători literare, expoziții de cărți, diverse acțiuni desfășurate cu prilejul unor sărbători – marcarea festivă a Zilei internaționale a cărții pentru copii, concursuri, prezentări power-point, înființarea unui colț intitulat “Vitrina literară” unde se va face o prezentare fluentă și continuă a operelor literare pentru copii: povești, povestiri, legende, fabule, poezii, proverbe, ghicitori; fișe cu exerciții diverse pe baza textelor citite, imagini de colorat cu personaje îndrăgite, dicționare sau modele de fișe de lectură. În urma unor astfel de prezentări elevii vor ști să deosebească scriitorii, să le recunoască operele.

Un alt tip de activitate pentru promovarea lecturii ar putea fi acțiuni de genul “Am citit, recomand colegului!” sau “Mi-a plăcut, cred că v-ar plăcea și vouă!”, în care elevii vor povesti episoadele cele mai interesante din lecturile citite stărnindu-le și celorlalți interesul pentru o anumită operă.

De asemenea se mai pot realiza convorbiri literare, organizate sub forma unui dialog cu copiii, fie individual, fie în grupuri mici, fapt care îi angajează pe aceștia în împărtășirea spontană a impresiilor în comunicarea propriilor gânduri, fiind implicați activ, atractiv sau în mod deconectant la viața socială a clasei.

Diafilmul, filmul, teatrul de păpuși, casetele audio și video folosesc ca mijloace concrete ce pot fi utilizate de dascăl în vizualizarea unor posibile lecturi suplimentare din programa școlară.

Se mai pot realiza acțiuni în parteneriat cu familia de tipul: “Părinți și copii împreună”, “Bunica deapănă amintiri”, dramatizări ale fabulelor în care personajele viețuitoare, prin comportamentul lor corespund actualelor nevoi de educație ale individului.

Lectura modifică comportamentele cititorilor, spiritul și gândirea critică le dezvoltă, iar aceștia sunt responsabili pentru faptele lor, participă direct la medierea conflictelor, se pot autodepăși, autoevalua, ajungând la dezvoltarea lor personală.

Fiecare lectură audiată sau citită mobilizează atât elevii, cât și pe părinții acestora, care trebuie să intervină cu explicații despre conținuturile mai greu perceptibile.

Atunci când copiii nu simt lectura ca pe o corvoadă, ci o caută ca pe o sursă de informare, de relaxare, de bucurie, putem spune că am îndeplinit cu adevărat mare parte din misiunea pe care o avem ca dascăli.

Cărțile sunt poarta deschisă spre cunoaștere, care așteaptă să fie citite și explorate.

BIBLIOGRAFIE :

1. Walt, H., “*Supremația lecturii*”, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1997, p.83;
2. Nuță, Silvia, “*Metodica predării limbii și literaturii române în clasele primare*”, vol. I și II, București, Editura “Aramis”, 2000, p. 164, 221.

EFECTELE LECTURII ASUPRA DEZVOLTĂRII COPILULUI

Iordan Ionela

Grădinița Cu P.P. „Ion Creangă” Alexandria

Dragomir Simona Constanța

Liceul Teoretic “Constantin Noica”, Alexandria

Lectura ne permite să călătorim în lumi diferite de-a noastră. Între paginile unei cărți ne putem cufunda în viețile unor personaje interesante și putem descoperi culturi diferite. Totodată, lectura este și o modalitate de a învăța cuvinte și fraze noi, de a identifica emoții și de a dobândi abilități și cunoștințe esențiale.

Având în vedere potentialul de învățare, efectele lecturii asupra dezvoltării copilului sunt vaste, iar acest lucru a fost demonstrat științific. În acest context, părinții și cadrele didactice sunt pilonii de bază pentru a le stârni copiilor interesul față de lectură.

Dacă citești împreună cu copilul tău acasă, completezi ceea ce învață la grădiniță ori la școală și, în plus, îi oferi informații suplimentare și răspunsuri la întrebări pe care, de multe ori, nu are ocazia să le adreseze în clasă.

Chiar dacă nu știe încă să citească un copil poate fi fascinat de poveștile din cărți: atât de vocea celui care i le spune, cât și de imagini. Drept urmare, o carte pentru copii trebuie să fie printre obiectele esențiale din camera celui mic. Citește-i cu intonație și arată-i obiectele desenate pe pagină, astfel încât să le poată identifica ulterior. Oprește-te din lectura și explică-i momentele mai complicate sau cuvintele pe care nu le știe încă. Cititul cu voce tare este un experiment care nu ar trebui să se oprească după ce copilul învață cuvintele și se poate bucura în intimitate de plăcerea lecturii. Este o activitate care întărește legătura dintre părinți și copii și îi ajută pe cei din urmă să se concentreze mai bine.

Unele cărți pentru copii sunt concepute special pentru a ajuta copiii să gestioneze experiențe dificile sau traumatice (ex. mersul la dentist sau divorțul părinților). Îi ajută să se pregătească pentru situațiile cu care s-ar putea confrunta. Și să față eventualelor situații cu o seninătate mai mare. Unul dintre obiectivele principale ale dezvoltării copilului este dobândirea capacității de a înfrunta, gestiona și recunoaște emoțiile. Atât ale sale, cât și ale celorlalți. Specialiștii susțin că, de asemenea, copilul trebuie să învețe să înțeleagă cum să se comporte ca răspuns la o emoție. Narațiunea permite cunoașterea emoțiilor, datorită introspecției și a diferitelor puncte de vedere ale personajelor. Cărțile pot ajuta copiii (dar și adulții) să-și aprofundeze cunoștințele despre emoții: de la creșterea conștientizării și acceptării stărilor emoționale, la promovarea comportamentelor și strategiilor de management pozitiv.

Copiii se regăsesc în protagoniștii cărților, pot învăța modalități de gestionare a emoțiilor și, prin urmare, pot să dezvolte inteligență emoțională. Aceasta reprezintă conștientizarea emoțiilor lor pozitive și negative și capacitatea de a le gestiona.

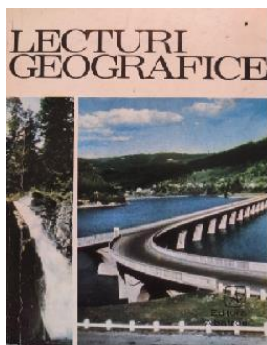
Când părinții le citesc copiii lor, legătura dintre ei este aprofundată. Citirea unui text le permite părinților și copiilor să împărtășească momente de seninătate, în care evită să se îngrijoreze de problemele cotidiene. Se crează o legătură emoțională a unuia cu celălalt. Citirea poate îmbunătăți, de asemenea, relația dintre frați, contribuind la crearea unei legături pozitive între ei. Citirea unei cărți sau ascultarea lecturii poate ajuta la promovarea dezvoltării psihice sănătoase la copil. Crește creativitatea și imaginația și facilitează o stare de relaxare care

reîmprospătează mintea și face creierul mai eficient. Cărțile pentru copii pot stimula creativitatea copiilor, stârnindu-le dorința lor de a face, de a crea.

Din cititul cu voce tare, copiii învață un vocabular nou: atunci când le citești copiilor, contribui la îmbogățirea vocabularului lor cu termeni noi, al căror sens îl poți explica pe baza exemplului din text. Printre beneficiile cititului pentru copii există posibilitatea de a-i introduce în cuvinte care nu sunt utilizate în mod obișnuit. Cititul cu voce tare ajută la dezvoltarea intelectuală și expresivă. Copiii care ulterior citesc singuri, cunosc regulile și construcțiile gramaticale, fără ca cineva să le fi explicat. Doar pentru că le-au învățat ascultând.

Când copiii dezvoltă abilități de lectură, încrederea în sine crește, deoarece își propun să experimenteze multe din ceea ce aud. A învăța să citești, să citești cărți noi și să recitești cele deja cunoscute poate duce la o creștere semnificativă a stimei de sine. Psihologii sunt de părere că o parte a încrederii în sine vine din faptul că poate dezvolta o abilitate de a stăpâni independent. Cealaltă parte a stimei de sine este mediata de relația: atunci când adulții din viața copilului manifestă o atenție pozitivă, acceptare, reasigurare și încurajare în ceea ce privește dezvoltarea copilului, încrederea în sine se îmbunătățește în continuare.

LECTURA GEOGRAFICĂ - MODALITATE DE CUNOAȘTERE A FRUMUSEȚILOR NATURII

**Profesor -Măldăianu Lidia,
Școala Gimnazială Măgura, jud. Teleorman**

Sistemul de învățământ are datoria și responsabilitatea de a pregăti elevii pentru a fi capabili să răspundă schimbărilor posibile mileniului III ,pe plan intern și internațional ,la nivel economic, social ,politic și cultural.

Pentru ca elevii să-și formeze capacitatea de a progresa și de a utiliza informații, în timpul lecțiilor le oferim un cadru de gândire și învățare sistematic, care să permită înțelegerea și aplicarea consecventă a proceselor intelectuale și monitorizarea propriilor procese de gândire .

Adaptarea în societatea mileniului III depinde de competențele noastre profesionale în valorizarea informației, iar **școala** –*ca instituție* și **profesorii** –*ca deschizători de drumuri* ,trebuie să dovedească comportamente inteligente ,*adică de a fi cu un pas înaintea celorlalți*.

Geografia în școală este disciplina care deschide calea cunoașterii mediului înconjurător și a modului cum acționează asupra societății umane .Ea contribuie la precizarea raporturilor strânse dintre acestea și la stabilirea echilibrului natură-om.

Cu o bună pregătire profesională și metodică, tact și optimism pedagogic, ca profesori ,contribuim la *formarea unei gândiri geografice* care implică dezvoltarea gândirii globale ,unitare ,integratoare ,sistematice, creatoare și divergente.

A gândi geografic înseamnă a înțelege și explica legătura dintre factorii naturali și umani existenți în mediul geografic.

De aceea, un rol important în evoluția copilului îl are climatul în care se desfășoară orele de curs care este, în același timp, expresia atitudinii profesorului față de cel educat.

Lecturile geografice pot fi mijloace minunate la îndemâna oricărui profesor care – folosindu-le cu pricepere în cele mai potrivite momente ale lecției – le poate transforma în ajutoare ale elevilor în vederea însușirii cunoștințelor, pe căi accesibile și plăcute.

Utilizarea lecturilor geografice în cadrul lecțiilor este un tip de activitate didactică prin care profesorul consolidează, precizează sau verifică cunoștințele elevilor, le îmbogățește sfera

de noțiuni, pune în valoare și antrenează capacitățile creatoare ale acestora. Pot fi folosite fie în etapa de evocare, având ca scop de a-i stimula pe elevi, sau în realizarea sensului, pe măsură ce elevii caută informații care să le confirme anticipările.

Lecturile geografice creează imagini vii, intuiții autentice în mintea elevilor având o valoare reală. Aceste scrieri însuflețesc priveliștea, reprezintă relevarea amănuntelor esențiale dintr-un peisaj, presărate cu sensibilitate umană, care poate trece dincolo de imaginea vizuală, determinând emoții în sufletul copilului, îl luminează, trezindu-i interesul să viziteze locurile descrise, să le simtă pulsul, freacă, să se hrănească din căldura pe care o degajă, cunoscând astfel natura.

De aceea interesul și capacitatea de cunoaștere și înțelegere a mediului geografic sunt legate și de educarea gustului pentru frumosul din natură. Pe măsură ce copilul învață să vadă natura, înțelege armonia și îi simte frumusețea. Emoțiile pe care cadrul geografic natural le poate trezi atât pe plan etic cât și pe plan estetic, pot constitui punctul de plecare pentru dezvoltarea sentimentului de apartenență a omului unui spațiu, de identificare cu ceea ce reprezintă cadrul său permanent.

Lecturile geografice au rolul de a fixa cele spuse de profesor, de a trezi interesul pentru lecție, de a atrage atenția asupra caracteristicilor esențiale ale obiectelor sau fenomenelor studiate, de a explica anumite fenomene sau noțiuni. Realitatea geografică este prezentată în mod expresiv, sugestiv, trezindu-le elevilor stări emoționale și dorința de a cunoaște, cerceta natura, de a merge în drumeții, excursii.

Cu ajutorul lecturilor geografice elevii își adâncesc cunoștințele, pot fi implicați activ-participativ în prezentarea lor, învață să selecteze anumite fragmente care denumesc noțiuni geografice, își îmbogățesc vocabularul, încolțesc fenomenele în complexitatea lor.

Pentru a contribui la realizarea obiectivelor învățării, lecturile geografice trebuie să fie atent pregătite, conținutul veridic temeinic cunoscut, valențele educative bine stabilite, să fie îmbinate cu prezentarea de ilustrații, hărți. Folosirea lecturii geografice presupune realizarea unui proiect de lecție bine gândit, integrat în mersul firesc al activității.

În cadrul lecției, lectura geografică poate fi utilizată ca mijloc de dobândire, de fixare, de consolidare, de sistematizare și de evaluare a cunoștințelor.

În activitatea de predare-învățare a geografiei, lectura geografică poate fi introdusă în orice tip de lecție, în diferite momente ale acesteia, cu scopul de a pune elevii într-o situație de învățare.

Lectura înseamnă comunicarea cu sine, cu lumea textului și cu realitatea exterioară, înseamnă că ea este influențată de contextul educațional în care se petrece și de aici decurge necesitatea ca, profesorul, mediator al actului lecturii să transforme clasa într-un context autentic, loc al relațiilor inter-subiective.

M-am oprit asupra *lecturii geografice* deoarece, din experiența practică la catedră, mi-a fost întărită convingerea că aceasta reprezintă un adevărat tezaur de resurse formativ-informative deosebit de valoros. Lectura geografică poate fi utilizată în **captarea atenției**, moment de pregătire psihologică necesară creării unei stări afective favorabile receptării conținutului informațional.

Cum să nu fie atrași elevii de lecția de geografie, când pentru captarea atenției pot fi citite fragmente dintr-o lectură geografică, în strânsă legătură cu tema propusă, se vor adresa întrebări elevilor pe baza fragmentului citit, urmând să se anunțe tema lecției.

Exemple de fragmente din lecturi geografice care se pot utiliza în cadrul orelor – *Geografia României* :

✚ „Pământul românesc este clădit mai simetric și mai armonios decât orice ținut al planetei. În mijlocul ținutului locuit de neamul românesc se află un pod ridicat cu vreo 500 m. deasupra Mării Negre – e podișul Ardealului. De jur împrejur se înalță o cunună de munți care, în unele părți, trec de 2000 de m. clima din afara munților scade în chip de valuri tot mai

mărunte: dealuri și coline care se pierd pe încetul atât spre șesul Tisei, cât și spre câmpia de lângă Dunăre.

Cine străbate pământul românesc pe drumul de fier, tăindu-l pieziș de la Oradea la Constanța, își dă seama de simetria clădirii lui.” (S. Mehedinți)

„Trăim într-o țară de rotunjimea pâinii, orizont scăldat în albastrul întinderii pontice și acoperiș de nori sprijinit în coloane alpine. Spațiu unduios deal-vale-pădure-râu-munte-mare numit *România*, pământ născător de brazi, ciocârlii, peșteri, sfîncși, flori-regine și zimbri-împărați. Vatră în care câmpiile ne-au fost dintotdeauna leagăn, pădurile-pavăză, stâncile-cetăți și Dunărea-apă vie.”

În concluzie, „Cartea naturii e mereu deschisă pentru oricine dorește să o citească.”

(George Vâlsan)

Bibliografie:

Anton, M., *Lecturi geografice pentru copii*, Editura Pim, Iași, (2007)

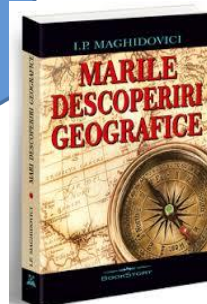
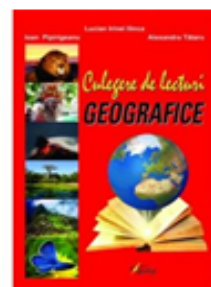
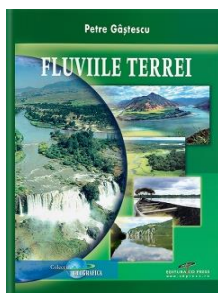
Dulamă, M.E., *Modele, strategii și tehnici didactice activizante cu aplicații în geografie*, Ed. Clusium, Cluj-Napoca, (2002)

Mehedinți, S., Vâlsan, G. *Lecturi geografice*, Editura Albatros, București, (1973)

Mihăilescu, V. *Lecturi geografice*, Editura Albatros, București, (1974)

Vâlsan, G., *Descrieri geografice*, Ed. Științifică, București, (1964)

Vlahuță, A., *România pitorească*, Editura Tineretului, București, (1967)

IMPORTANȚA CĂRȚILOR ÎN VIAȚA ELEVILOR

Nicolescu Aretina

Școala Gimnazială „Alexandru Colfescu” Alexandria

În societatea actuală, în care informatizarea a pus stăpânire pe un număr tot mai mare de activități și oameni, se poate observa că se citește din ce în ce mai puțină literatură. Principalul motiv invocat este lipsa timpului liber, care există totuși atunci când este vorba despre televizor, jocul pe calculator, navigare pe internet etc. Lectura este pusă adesea la colț și pe motiv că nu aduce mari beneficii, că este pierdere de timp.

Lucrurile nu stau tocmai așa și, la o simplă analiză, se pot evidenția numeroase argumente în favoarea lecturii. Pe lângă faptul că dezvoltă gustul elevilor pentru citit, lectura le satisface dorința de a cunoaște viața, oamenii și faptele lor, contribuie la îmbogățirea cunoștințelor elevilor, la formarea unui vocabular activ, bogat și colorat, la educarea sentimentelor morale și estetice.

Încă de la sfârșitul clasei pregătitoare, este bine ca elevii să afle despre carte că este o comoară fără de preț, în care unii oameni își adună cele mai frumoase gânduri pentru ca alții să le poată folosi în voie; cartea este învățătorul care te conduce la bine, te face să te bucuri, să râzi și să plângi.

De-a lungul vremii mulți scriitori au definit și arătat cu multă prisosință influența pe care o exercită asupra educării omului, cartea. Astfel, Miron Costin spunea despre cititul cărții „...că nu este alta mai frumoasă și mai de folos în toată viața omului zăbavă decât cititul cărților”, iar Alexandru Vlahuță că este un fel de S.O.S. al sufletului.

Drumul citirii unei cărți nu are sfârșit. Cartea îți oferă posibilitatea să te oprești mai multă vreme asupra unui pasaj, să te întorci la altul pe lângă care ai trecut în grabă, dar la care simți nevoia să revii după ce ai terminat-o, să reiei cartea oricând dorești.

Trezirea interesului pentru lectură este punctul de plecare pe tărâmul cunoașterii și în același timp cheazășia succesului în activitatea școlară pentru fiecare învățător cât și pentru elevii săi. Copilul în general este lipsit de încredere în forțele lui. Efortul pe care îl face în primele clase pentru a parcurge câteva pagini este uriaș. Adulții uită de obicei acest lucru, de aceea nici nu-i acordă la timp atenția cuvenită.

Lectura propriu-zisă nu începe însă decât după ce copilul reușește singur să descifreze cu ușurință ideile ascunse în spatele semnelor grafice, odată cu descifrarea enigmei acestor hieroglife care adesea îi înspăimântă pe copii.

Învățătorul și părinții trebuie să sesizeze acest moment dificil din viața psihică a micuțului, pe jumătate înspăimântat de tainele scrisului, pe jumătate crispat de efortul făcut pentru descifrarea unor semne atât de curioase și pline de mister.

Numai formarea interesului pentru lectură nu este suficient pentru a face din orice copil zburdalnic, dornic de joc și voie bună, un cititor liniștit, care se cufundă ore întregi în lectura unei cărți.

Pentru a-i determina pe copii să devină cititori pasionați este necesar să se formeze cu răbdare și stăruință gustul pentru lectură. Întâlnim adesea copii care ascultă cu mult interes o lectură frumoasă citită de părinți sau de învățător, dar preferă să se joace, să hoinărească sau să-și piardă vremea în modul cel mai neașteptat, fără a fi tentați săptămâni de-a rândul să mai citească și altceva decât ceea ce li se cere către învățător în orele de curs. La acești elevi care au învins deja greutățile începutului, nu mai poate fi vorba de lipsa de interes, ci problema îmbracă alt aspect, gustul pentru lectură nu este încă format. Uneori elevul nu are la îndemână cărțile cele mai potrivite cu vârsta, preocupările și preferințele lui, alteori indiferența mediului

înconjurător față de lectură determină această atitudine. În astfel de cazuri intervenția învățătorului este necesară, el va indica lista lecturilor pe care elevul le va citi mobilizându-l în vederea canalizării sale spre o lectură plăcută și interesantă. De asemenea va lua legătura cu părinții acestuia cerându-le să-l aducă lângă ei, de câte ori au posibilitatea și să îi citească ei până la un punct, iar de acolo să-l lase singur pe copil să observe ce s-a întâmplat mai departe în povestea respectivă. Să-l pună să citească cu voce tare, pentru a ști despre ce este vorba în fragmentul citit de acesta, iar după aceea să poarte discuții despre conținutul povestirii, să scoată în evidență calitățile personajului pozitiv, să critice personajul negativ.

Este deosebit de important, ca elevul să înțeleagă bine ceea ce citește, apoi să fie în măsură să analizeze, să deosebească ceea ce este bun, util, instructiv și educativ de ceea ce este rău, inutil, dăunător, ca în final să-și poată formula clar o opinie despre cartea citită.

Cartea bine aleasă poate fi un bun tovarăș într-o călătorie, într-o zi de odihnă la munte sau la mare, sau în orele de destindere petrecute la bunici. Cartea este un prieten care nu deranjează pe nimeni, nici nu plictisește, nici nu cere condiții speciale pentru a fi citită. Este suficient să avem dragoste de carte, s-o avem la noi, s-o deschidem și s-o citim.

Odată format, gustul pentru lectură se poate transforma într-o adevărată pasiune. Această dragoste de carte și lectura ei este nespus de benefică oricărui cititor. Cartea răsplătește generos dragostea ce i-o purtăm, ea te instruește chiar și fără să i-o ceri și, poate când nici n-o dorești.

Nicolae Iorga spunea: „Lectura joacă un rol mare în viața copiilor, un rol mult mai mare decât în viața celor vârstnici. Cartea citită în copilărie rămâne prezentă în amintire aproape toată viața. Din cărțile pe care le citesc, copiii își formează o anumită concepție asupra lumii, cărțile formează la ei anumite norme de conduită”.

METODE ACTIVE-PARTICIPATIVE DE STIMULARE A INTERESULUI PENTRU LECTURĂ

Prof. învăț. primar Săndulescu Cristina
Școala Gimnazială „Mihai Eminescu”
Roșiori de Vede, Teleorman

„A învăța pe copil nu înseamnă să-i dăm adevărul nostru, ci să-i dezvoltăm propria gândire, să-l ajutăm să înțeleagă cu gândirea lui lumea.” (I. Cerghit)

Activitatea didactică este „o aventură a cunoașterii” la care copilul este provocat să participe, să întâlnească probleme și situații de învățare menite să-l determine să descopere soluții plauzibile. Rolul profesorului constă mai mult în acela de stimulare și dirijare, iar motivația activității reiese din participarea entuziastă a elevilor. Elevul e implicat în procesul de predare învățare-evaluare, iar disciplina devine autodisciplină a muncii și interesului, asigurată de satisfacția cooperării.

Învățarea interactivă își subordonează o serie de metode atractive, bazate pe cooperare, menite să dezvolte gândirea critică și să formeze competențe de comunicare orală/scrisă și să stimuleze interesul pentru lectură. În continuare, voi prezenta o metodă conform criteriilor menționate.

Tehnica „Gândiți, lucrați în perechi” (Think-Pair-Share) este o metodă activ-participativă prin care elevii sunt învățați să coopereze și să lucreze cu scopul realizării sarcinii

primite. Este o metodă ușor de folosit deoarece implică formarea unei echipe, iar tema propusă va fi analizată în cadrul echipei. Nu necesită foarte mult timp deoarece se pune accentul pe înțelegerea esențialului din cadrul unei teme importante.

Etapele metodei:

1. Formularea întrebărilor:

- se vor formula întrebări care necesită mai multe răspunsuri;
- fiecare elev va formula un răspuns scurt la întrebare, pe care îl va comunica apoi unui partener desemnat de el.

2. Formularea unui singur răspuns, comun, derivat din răspunsurile individuale formulate;

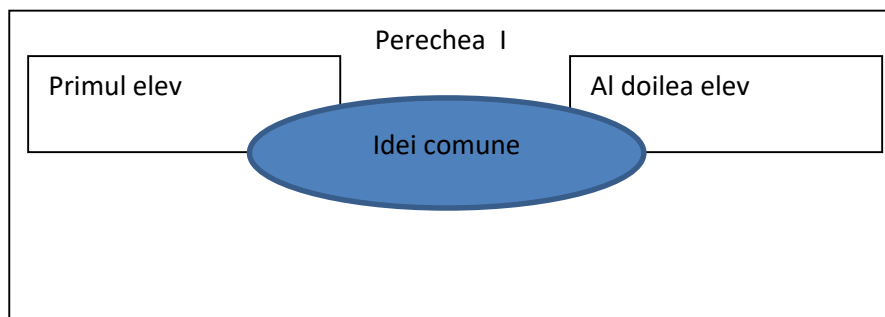
3. Prezentarea concluziilor finale și a discuțiilor care au dus la aceste concluzii în maxim 30 de secunde.

Avantajele aplicării metodei:

- fiecare elev participă activ și conștient la activitatea de predare-învățare;
- dezvoltă stima de sine, deoarece fiecare elev are dreptul de a-și exprima propria opinie în legătura cu tema de discuție;
- dezvoltă capacitățile de comunicare și exprimare individuale dar și în cadrul grupului;
- stimulează gândirea, creativitatea și imaginația elevilor;
- dezvoltă capacitatea de sintetizare a informațiilor, deoarece elevii trebuie să prezinte un rezumat al discuțiilor purtate și al concluziilor elaborate;

Aplicație: textul suport „Din sfaturile uncheșului înțelept ” de Anton Pann.

Am extras proverbele / zicătorile ce reies din text, iar elevii au trebuit să le explice înțelesul. Schema metodei arată astfel:

Proverbele / zicătorile:

1. Cine are carte are parte.
2. Vorba dulce mult aduce.
3. Nu pune paie pe foc.
4. Cine s-a găsit cu minciuna, nu mai este crezut niciodată.

Din răspunsurile individuale din prima pereche:

<u>Primul copil:</u>	<u>Al doilea copil:</u>
1. Învățătura te ajută în viață. 2. Vorbind frumos poți rezolva multe probleme. 3. Când cineva este supărat sau nervos încearcă să-l calmezi. 4. Nu trebuie să minți niciodată.	1. Numai învățând ajungi om mare. 2. Cei din jurul tău te apreciază când vorbești frumos. 3. Conflictul trebuie liniștit. 4. Spune adevărul ca cei din jurul tău să te creadă și altă dată.

Ideile comune: Fiecare pereche prezintă conținutul discuțiilor purtate și concluziile la care au ajuns.

1. *Învățătura are urmări bune.*
2. *Spune cuvinte plăcute , potrivite celor care te ascultă.*
3. *Conflictul trebuie atenuat.*
4. *Tot timpul trebuie spus adevărul.*

Un elev din fiecare pereche a prezentat pe scurt disputa avută cu colegul său. Perechile s-au unit câte două formând echipe. S-a obținut esența proverbelor :

Esența / Îndemnul :

1. **Studiază !**
2. **Fii plăcut la vorbă !**
3. **Temperează-te !**
4. **Spune adevărul !**

IMPORTANȚA LECTURII ÎN DEZVOLTAREA COPILULUI

Prof. înv. Preșcolar Gheorghe Livia Mădălina
Grădinița cu P.P. nr. 8 Alexandria, Teleorman

Preșcolaritatea este percepută tot mai mult ca vârstă ce cuprinde cea mai importantă experiență educațională din viața oricărei persoane. Pe parcursul ei, se înregistrează ritmurile cele mai accelerate în dezvoltarea individualității umane și unele din cele mai semnificative achiziții ale limbajului, cu ecouri evidente pentru etapele ulterioare ale dezvoltării adolescentului dar și a adultului. Vârsta preșcolarității este cea mai potrivită vârstă pentru a le insufla copiilor dragostea pentru citit. Cititul de la vârste cât mai fragede ajută la dezvoltarea creierului, a competențelor lingvistice, stimulează creativitatea. Cărțile oferă o oportunitate excelentă de a vorbi, de a povesti, de a inventa și de a ne conecta cu cei mici.

Copiii mici sunt ca niște bureți care absorb practic tot ce se află în jurul lor – de la emoții, stări de spirit și până la limbajul verbal și non-verbal. Iar în timp ce le citim povești, mintea lor funcționează, le da frâu liber imaginației, ascultă activ și învață din lecțiile pe care le învață și personajele.

Cititul cu voce tare ajuta la construirea unei rețele bogate de cuvinte în creierul unui copil si oferă numeroase beneficii: învață copilul despre comunicare, introduce concepte precum cifre, litere, culori și forme într-un mod distractiv, dezvoltă abilități de ascultare, memorie și vocabulary, oferă copiilor informații despre lumea din jurul lor.

A le citi copiilor nu înseamnă numai o modalitate de a le inspira dragostea pentru cărți încă din copilărie, ci și o modalitate importantă de a le dezvolta vocabularul. Numeroase studii arată faptul că obiceiul de a le citi copiilor preșcolari are un impact pozitiv asupra performanțelor școlare și al capacităților de învățare.

Un preșcolar care a intrat de mic în contact cu lumea cuvintelor și a informațiilor se va integra mai ușor în peisajul școlar și va fi mai familiarizat cu numeroase noțiuni cu care va trebui să opereze.

Impactul pozitiv al activității de a le citi copiilor preșcolari poate fi observat, de exemplu, atunci când cei mici învață poezii, deși nu știu să citească. Auzind anumite secvențe de mai multe ori, acesta le va repeta și în cele din urmă le va învăța pe dinafară.

Intrând în permanență în contact cu termeni și expresii noi, copilul își va dezvolta vocabularul. Lecturile ajută copiii să se familiarizeze cu termeni și idei mai puțin frecvente, care apar mai rar în conversațiile de zi.

Poveștile joacă un rol extrem de important în educarea și dezvoltarea personalității, ajutându-i să crească frumos și armonios. În acest timp destinat lecturii, copiii încep să prindă drag de povești și de personajele acestora și mai mult, se creează o legătură între aceștia și persoana care le citește sau le povestește. Povestirea reprezintă un mijloc de educare eficient, având o tematică variată. Prin intermediul poveștilor, copilul se relaxează, descoperă lumea, i se dezvoltă abilitățile de ascultare, descoperă anumite lucruri pe care nu le poate trăi prin experiența proprie.

Copilul nu își îmbunătățește numai abilitățile de exprimare, dar și atenția, imaginația, creativitatea, învață să facă deosebirea între bine și rău, descoperind care sunt consecințele anumitor fapte, se identifică cu anumite personaje, învață ce este prietenia, cum să acționeze în diferite situații reale de viață, cum să treacă peste anumite probleme, cum să își exprime emoțiile. Ele dau copiilor ocazia să simtă tot felul de trăiri și să își însușească anumite principii morale. Întâmplările prin care trec personajele, îi ajută să învețe anumite lecții de viață, care le vor fi de mare folos pe viitor. Copiii învață să admire calitățile personajelor pozitive și își doresc să le urmeze exemplul. Ei încep să înțeleagă tot felul de lucruri: că este bine să asculte de părinți, că nu este bine să fii rău sau leneș, că nu este bine să minți, că binele învinge întotdeauna etc. Din povești, copiii învață nu numai cum este bine să se comporte, dar dobândesc și anumite cunoștințe, descoperă lucruri noi și interesante despre mediu, despre univers, despre animale etc. Lumea poveștilor li se va părea încântătoare și vor fi curioși să afle cât mai multe lucruri.

Lectura dezvoltă imaginația și curiozitatea copiilor. Întâlnindu-se cu idei noi și cu personaje deosebite, copiii vor pune mai multe întrebări și vor fi interesați să știe cât mai multe despre întâmplările eroilor pe care îi îndrăgesc.

Lectura dezvoltă capacitatea copiilor de a gândi logic, de a face legătura între cauză și efect, de a recunoaște diverse tipare de acțiune.

Cititul poate avea și o finalitate terapeutică, într-o anumită măsură, atunci când copilul se poate identifica cu unul dintre personaje. Dacă de exemplu, îi este teamă de dentist, poate fi ajutat să depășească **anxietatea**, dacă i se citește despre un personaj cu aceleași temeri, care a reușit să le depășească.

Povestea de seară, spusă de vocea familiară și caldă a mamei, îl poate ajuta pe copil și să treacă peste momentele de tristețe, irascibilitate, agitație.

Cărțile aduc bucurie, nu doar copiilor ci și nouă adulților. Cu cât noi ca și cadre didactice dar și părinții le citim mai mult copiilor, cu atât mai mare devine bucuria momentelor împărtășite și plăcerea de a lectura zilnic atât la grădiniță cât și în familie.

Conform noului curriculum, printre activitățile desfășurate în grădiniță trebuie să existe momentul de lectură. Vârsta preșcolarității este cea mai potrivită vârstă pentru a le insufla copiilor dragostea pentru citit. Cititul de la vârste fragede ajută la dezvoltarea creierului, limbajului, dezvoltă creativitatea dar consolidează și relația copil-părinte, copil-educatoare. Cărțile ne oferă posibilitatea de a ne conecta cu cei mici.

Importanța lecturii în viața preșcolarilor se va oglindi în timp, în imaginea copilului adolescent educat, sensibil și inteligent.

„Fiecare carte pare că închide în ea un suflet. Și, cum o atingi cu ochii și mintea, sufletul ți se deschide ca un prieten bun.” – Maxim Gorki

Bibliografie:

- Curriculum pentru educație timpurie 2019 ;
- Tătaru Iolica, Glava Adina, Chiș Olga „Piramida cunoașterii” Diamant, Pitești 2014 ;
- Tomșa, Gheorghe, „Psihopedagogie preșcolară și școlară”, Ministerul Educației și Cercetării, București 2005;

IMPORTANȚA LECTURII ÎN VIAȚA ȘCOLARULUI

Prof. înv. Primar Silimon Mariana
Școala Gimnazială nr.4, Turnu Măgurele

Lectura are un rol foarte important în viața copiilor cu impact profund pentru anii următori. Miron Costin, marele nostru cronicar definește metaforic actul intelectual al lecturii. Cartea reprezintă cel mai complet depozit al inteligenței omenești dobândit de-a lungul existenței noastre, un prieten de necontestat, care nu ar trebui înlocuită de calculator, radio sau televizor- adevărate surse informaționale și culturalizatoare de altfel. Oameni de cultură, precum Mircea Eliade își amintesc impactul pe care l-au avut asupra lui lecturile la vârsta copilăriei.

În primii ani de școală, învățătorul este cel care declanșează dragostea pentru lectură cu acordul și implicarea părinților. Lectura- activitate intelectuală dezvoltă personalitatea copilului din punct de vedere cognitiv, educativ, formativ. În vederea dezvoltării gustului pentru lectură există diverse modalități, cum ar fi: expunerea prin povestire, conversația sau dezbateră literară, convorbirea sau dialogul, munca cu cartea, recenzia unei cărți, lecții de popularitate a unor cărți, organizarea expozițiilor de carte, șezători literare, medalion literar, concursuri, lectura pe parcursul vacanței, întâlniri cu scriitorii, biblioteca familiei și altele.

Cuvintele marelui nostru cronicar Miron Costin definesc metaforic actul intelectual al lecturii astfel: „...că nu iaste alta și mai frumoasă și mai de folos în toată viața omului zăbavă decât cetitul cărților”. Nici o definiție propriu-zisă nu poate fi atât de exactă și cuprinzătoare încât să înglobeze în granițele ei această complexă misiune de fiecare zi: cartea și lectura ei.

Cartea reprezintă cel mai complet depozit al inteligenței omenești, înmagazinând în filele ei cunoștințe, sensibilitate, fapte pe care le păstrează intacte un timp nedefinit. Uitate între file de sute de ani, par moarte, dar ele reprezintă de fapt o stare cataliptică a istoriei omului, pe care fiecare dintre noi o poate risipi, înviind o lume nebănuită.

Nu ignorăm radioul sau televiziunea, calculatorul, dar spre deosebire de aceste surse informaționale și de culturalizare trebuie să spunem că nimic nu poate înlocui cartea. Acest prieten tăcut îți oferă de fiecare dată același răspuns fidel la fiecare întrebare și- l repetă cu nesfârșită răbdare până ce l- ai înțeles. Cartea nu se supără, nu jignește, te așteaptă să revii. O regăsești oricând la fel de credincioasă și discretă.

Există nenumărate mărturii ale oamenilor de cultură care relatează impactul extraordinar pe care l-au avut asupra lor lecturile la vârsta copilăriei. Sub influența cărților citite și, mai ales, recitate, ei nu numai că evocau momente extraordinare de noblețe, vitejie, aventură ale altora, dar se imaginau ca participanți activi ai acțiunilor din acele cărți. La întrebarea despre amintirile păstrate din vremea când frecventa cursurile școlii de pe strada Mântuleasa din București, Mircea Eliade a răspuns: „Îndeosebi, amintirea lecturii. Când aveam vreo zece ani, am început

să citesc romane, romane polițiste, povestiri, în sfârșit, tot ce se citește la zece ani, chiar ceva mai mult. Alexandre Dumas, de exemplu, tradus românește.”

Lectura elevilor din învățământul primar se desfășoară sub îndrumarea învățătorului. În această activitate se angajează, uneori din proprie inițiativă, familiile elevilor, care pot avea un rol determinant în constituirea bibliotecii personale și în alegerea unui tip de carte pentru citit. Rolul important deținut de lectură- ca activitate intelectuală- este determinat de contribuția sa la dezvoltarea personalității copilului din mai multe puncte de vedere:

a) Sub aspect cognitiv: îmbogățește orizontul de cultură al elevilor, mișcându- i pe verticale temporale și orizontale spațiale distincte, prezentându- le evenimente din existența universului, a comunităților umane și a indivizilor.

b) Sub aspect educativ: le oferă exemple de conduită morală superioară, le prezintă cazuri de comportamente care-i îndeamnă la reflexii, pentru a distinge binele de rău și a urma binele.

c) Sub aspect formativ: le dezvoltă gândirea, imaginația, capacitatea de comunicare.

Scopul principal al activităților de lectură este dezvoltarea gustului pentru citit, căruia i se adaugă și alte deziderate: stimularea interesului pentru cunoașterea realității, sporirea volumului de informații, îmbogățirea vieții sufletești, cultivarea unor trăsături morale pozitive.

În vederea dezvoltării gustului pentru lectură amintesc câteva modalități de realizare a acestui lucru:

- **Expunerea prin povestire**
- **Conversația sau dezbateră literară**
- **Convorbirea sau dialogul**
- **Munca cu cartea**
- **Recenzia unor cărți**
- **Lecții de popularizare a cărții**
- **Organizarea expozițiilor de carte**
- **Șezători literare**
- **Medalion literar consacrat aniversării unui scriitor**
- **Concursuri**
- **Lectura pe parcursul vacanței**
- **Întâlniri cu scriitori**
- **Biblioteca familiei**
-

Bibliografie:

- Crăciun, Corneliu, *Metodica predării limbii române în învățământul primar*, Editura Emia, Deva, 2002
- Alexandru, Gheorghe, Șincan, Eugenia, *Îndrumător metodic pentru învățători, părinți și elevi*, Editura „M. Duțescu”, 1993

IMPORTANȚA LECTURII ÎN VIAȚA ȘCOLARULUI

Prof. înv. primar Gîdea Elena
Școala Gimnazială nr.4 Turnu Măgurele

Motto:

*„Carte frumoasă, cinste cui te-a scris
Încet gîndită, gingaș cumpănită;
Măinile mele, care te-au deschis.” (T. Arghezi)*

„Cartea reflectă ca o oglindă lungul șir de secole al vieții omenirii, istoria luptei sale pentru existență, pentru un viitor mai luminos, suferințele, bucuriile, înfrîngerile și biruințele sale toate. Iubiți cartea, îngrijiți-o și citiți cât mai mult. Cartea ne este prieten credincios, de nădejde.” (G. F. Morozov)

În afara cărții nu poate fi concepută azi o cultură sistematică a individului și implicit a societății. O carte o citești când vrei, cum vrei și ori de câte ori vrei. Acest prieten tăcut îți oferă ori de câte ori ai nevoie același răspuns fidel la fiecare întrebare și-l repetă cu nesfârșită răbdare până ce l-ai înțeles. Cartea este atât de înțelegătoare, încât atunci când n-ai înțeles-o nu se supără, nu jignește, te așteaptă să revii. O regăsești oricând la fel de credincioasă și discretă.

În același timp putem spune că ea poate fi un învățător care te conduce la bine, te face să te bucuri, să râzi și să plîngi. De aceea trebuie să comentăm puțin funcția ei ca mijloc de educare a omului.

Cartea îndeplinește numeroase funcții. Între acestea cea mai înaltă menire a cărții e cea instructiv-educativă. Întregul proces de învățământ, de la cel preșcolar la cel post-universitar se bazează pe cartea-manual. Transmiterea sistematică și cât mai completă a cunoștințelor dobândite de omenire de-a lungul timpului prin stăruitoare eforturi nu se poate face decât prin intermediul școlii, al cărților școlare.

Dar nu numai manualul are o funcție instructivă. Drumul învățării și citirii unei cărți n-are sfârșit; toate cărțile bune pot să ne învețe câte ceva pe planul științei, tehnicii, artelor, moralei, comportamentului etc. Cine consideră că după ce a încheiat procesul de învățământ în școală și a obținut o diplomă a încheiat totodată și contactul cu cartea, acela a renunțat la ambiția progresului.

Efortul și dorința spre lectură continuă sistematic, vizând o perspectivă, reprezintă condiția oricărui succes personal.

O carte te trimite la alte cărți și toate împreună formează baza trainică a culturii noastre. Toate celelalte mijloace de răspândire a cunoștințelor rămân subordonate cărții și subordonate vor rămâne oricât de mult se vor înmulți și perfecționa procedeele lor tehnice.

Alegerea cărților potrivite este numai primul pas. Al doilea pas și tot atât de important este deprinderea lecturii, obținerea eficienței ei maxime în urma citirii unei cărți.

Importanța lecturii este evidentă și mereu actuală. E un instrument care dezvoltă posibilitatea de comunicare între oameni, făcându-se ecoul capacităților de gândire și limbaj.

Există factori care determină lectura elevilor: particularitățile de vârstă și psihice, preferințele lor, climatul familial, care pot transforma lectura într-o necesitate, o delectare sau nu. Când gustul pentru lectură este format din primii ani de școală, acesta rămâne pentru toată viața, o obișnuință utilă. Gustul pentru lectură nu vine de la sine ci se formează printr-o muncă a factorilor educaționali (familia și școala), o muncă caracterizată prin răbdare, perseverență,

continuitate, voință. Este cunoscut faptul că de la vârsta preșcolarității atât familia cât și grădinița depun eforturi pentru a influența universul copilăriei prin basme, povești și poezii. Această dificilă muncă e situată la nivelul superior, în primele clase ale școlii. Perioada de formare a gustului pentru citit coincide cu cea când se pun bazele acestuia, în clasele I-IV. Elevului mic trebuie să i se trezească curiozitatea spre lecturi, să i se cultive interesul spre cunoaștere.

Lectura în afara clasei lărgeste orizontul cunoștințelor primite în clasă. Este foarte important ca învățătorul să știe care sunt formele de îndrumare a lecturii în afara clasei. Forma cea mai cunoscută și cea mai des folosită în această activitate este povestirea. Cei care au citit, povestesc în clasă lectura citită. Se completează conținutul povestirii de către mai mulți copii. În ora de lectură elevii se întrec în a povesti cât mai mult și mai frumos, fapt care antrenează și pe cei mai puțini dornici de lectură. Tot ca o activitate atractivă care se poate desfășura pe marginea unui text citit este completarea unei fișe de lectură. Acesta poate cuprinde mai multe aplicații pe textul citit, cum ar fi: numirea titlului textului, a autorului, a personajelor principale/secundare, pozitive/negative etc., morala textului (dacă e cazul), realizarea unui desen reprezentativ, extragerea unor expresii frumoase, caracterizarea personajului preferat și multe altele.

O altă formă de îndrumare a lecturii în afara clasei o constituie formarea bibliotecii de clasă, precum și a bibliotecii personale acasă. Cea dintâi se realizează cu cărți aduse de copii și învățător, se fixează un bibliotecar elev și apoi se procedează la împrumutarea cărților.

Ghicitorile literare sunt mijloace atractive ce-i invită pe copii la lectură. Acestea se pot desfășura astfel: se citește un fragment și se cere elevilor să indice în ce operă au găsit acest fragment.

Tot ca o activitate inedită, dar prin care am încercat să implic părinții în mod direct în activitatea de studiere a cărții, am desfășurat o lecție demonstrativă de lectură în care am lucrat pe grupe (grupa părinților și grupa elevilor) pe un text adaptat după textul „Banul muncit” de Al. Mitru. În această lecție am folosit metode alternative de lucru cu cartea: diagrama Venn, rețeaua personajelor, lectura predictivă, jurnalul dublu etc.

Orele speciale de lectură au fost mulți ani prevăzute în programele școlare, iar manualele cuprindeau texte special alese pentru aceste lecții. O perioadă de timp lectura a fost considerată ca fiind parte integrantă din orele de limbă și literatură română.

„Lectura – spunea istoricul N. Iorga – joacă un rol important în viața copiilor, un rol mai mare decât în viața celor vârstnici. Cartea citită în copilărie rămâne prezentă în amintire aproape toată viața și influențează dezvoltarea ulterioară a copiilor. Din cărțile pe care le citesc, copiii își formează o anumită concepție asupra lumii, cărțile formează la ei anumite norme de conduită.”

Bibliografie:

1. Alexandru Gheorghe, Lecturi literare pentru ciclul primar – îndrumător metodic pentru învățători, părinți și elevi, Editura „Gheorghe Alexandru”, Craiova, 1995
2. Învățământ primar, volumul I/1991, Culegere metodică destinată cadrelor didactice care predau la clasele I-IV, București, 1991

LECTURA, PRIMUL PAS SPRE DEZVOLTAREA PERSONALITĂȚII COPILULUI

OLTEANU ALINA
GRĂDINIȚA CU P.P NR.4 ALEXANDRIA

“A fost odată ca niciodată, un tărâm magic unde locuia un preaputernic împărat și cei trei fii ai săi...”

Câte basme și povești minunate nu am citit în copilărie, care începeau exact așa, și care ne-au marcat și s-au adăpostit într-un colț al minții? Fiecare carte, fiecare poveste, a fost și rămâne o poartă spre o nouă lume, spre un alt univers, o cheie magică ce deschide o comoară a imaginației. De aceea, unul dintre cele mai frumoase daruri pe care le putem oferi copiilor noștri este magia cărților, vraja lecturii și a cunoașterii atâtor universuri și personaje care îi așteaptă mereu cu drag.

Poveștile au o importanță majoră în dezvoltarea și evoluția copiilor noștri: sunt un mod pentru copii de a înțelege viața, și de a descoperi noi lumi, un mod de a dezvolta imaginația și de a forma valori și principii, un mod de a îmbunătăți gândirea dar și comunicarea.

Poveștile formează caractere și dau sens vieții. Sunt peste tot în jurul nostru, de la felul în care înțelegem și percepem viața, până la istorie, învățături și sau chiar amintiri. La fel ca orice formă de artă, poveștile stărnesc imaginația dar și emoțiile copiilor și le permit să exploreze lumea într-un mod diferit, dar și să-și formeze percepția și modul de gândire și de înțelegere, dincolo de posibilitățile oferite de realitate.

Cărțile sunt cel mai bun mod de a prezenta copiilor, pe înțelesul lor, situații complexe, și de a le dezvolta gândirea.

Copiii pot înțelege prin exemplul din povești noțiuni legate de bine și de rău, dar și faptul că uneori adevărul este undeva la mijloc, deoarece nimic nu este atât de simplu cum pare la prima vedere. O poveste bine gândită și complexă îi ajută să-și dezvolte atât simțul critic cât și spiritul de observație, și le antrenează în același timp memoria și inteligența.

De asemenea, cu ajutorul poveștilor, auzite și mai apoi citite, copiii își dezvoltă propria exprimare, își îmbunătățesc vocabularul și câștigă o capacitate mai mare de a comunica în mod clar și natural, dar și de a lega idei din ce în ce mai complexe. Acesta este un beneficiu care îi avantajează atât în comunicarea verbală cât și în scris, iar de acolo în toate exercițiile de comunicare pe care le vor realiza de-a lungul vieții, dincolo de băncile școlare.

Nu în ultimul rând, cărțile antrenează imaginația și puterea copiilor de a vizualiza întâmplările citite. Aceasta poate duce la alte inițiative artistice și creative, de exemplu la desene inspirate de subiectul lecturii, sau chiar la conceperea de noi povești în interpretarea copiilor. Importanța cărților în viața noastră nu este dată doar de argumente logice sau obiective, ci și de cele emoționale.

Cu toții ne amintim cu drag de cărțile și basmele care ne-au marcat copilăria, dar nu numai, acele povești pe care le-am citit de zeci de ori și pe care nu le mai lăsam din mână nici când se dădea stingerea. Poveștile reprezintă un sprijin, o bază, o rezolvare, sau chiar o alinare, atunci dar și acum, pentru cei mici cât și pentru cei mari.

Dincolo de simplul exercițiu al cunoașterii și al câștigului de noi informații, rolul unei cărți frumoase este pur și simplu de a ne transporta, de a ne permite să ne pierdem în ea, și să ne lăsam purtați de magie și de emoția momentului. Astfel, farmecul unei cărți este de a ne face

să trăim alături de personaje aventurile și emoțiile prin care acestea trec, de a iubi, a urî, a plânge sau a ne bucura alături de ele, și de a aștepta cu sufletul la gură următoarea pagină, următorul capitol, în care să aflăm ce se întâmplă în continuare cu noii noștri prieteni.

Cărțile sunt un portal către lumi mai mult sau mai puțin apropiate de realitatea noastră ca decor, dar profund legate de aceasta prin faptul că reflectă mereu esența umană, cu tot ce are ea de oferit. Adeseori, cărțile ne forțează să ne confruntăm cu sentimente sau idei de care nu ne-am lovit în viața de zi cu zi dar față de care putem empatiza, sau din care putem învăța lecții prețioase despre alți oameni și despre viață, la orice vârstă.

Una dintre cele mai mari comori pe care le moștenim de la părinți și bunici este biblioteca plină-ochi de cărți de toate felurile și pentru toate vârstele, din care la rândul nostru putem selecționa una câte una, următoarea carte pe care o vom oferi sau citi micuților noștri, pentru a le oferi primele amintiri din lumi magice ale celor mai frumoase povești ale copilăriei.

Fără doar și poate, importanța cărților este la fel de mare indiferent de vârstă, iar beneficiile ne însoțesc pe tot parcursul vieții, dar nimic nu poate înlocui acel sentiment special pe care ni-l dau descoperirea primelor povești și lectura unei cărți prefer

.Importanța lecturii în viața preșcolarilor se va oglindi în timp, în imaginea copilului adolescent educat, sensibil și inteligent. Părinții sunt cei care trebuie să înceapă din familie această rutină care continuă în grădiniță pentru a avea la final satisfacții pe măsură.

Bibliografie

Tătaru Iolica, Glava Adina, Chiș Olga „Piramida cunoașterii” Diamant, Pitești 2014 ; Tomșa, Gheorghe, „Psihopedagogie preșcolară și școlară”, Ministerul Educației și Cercetării, București 2005;

LECTURA, HRANĂ PENTRU SUFLET

Căciuliță Florentina Daniela
Grădinița cu program prelungit nr.8

Lecturile sunt cele care ne ajută la îmbogățirea vocabularului, ne dezvoltă gândirea logică, ne solicită imaginația, ne oferă informații prețioase dar mai ales cele care ne deschid orizonturi unde cu greu putem ajunge.

Copilul preșcolar are o imaginație foarte bogată și o minte însetată de curiozitate, acesta se joacă cu imaginile, cuvintele, creează și inventează diferite scene. Ținând cont de aceste lucruri, adultul din viața lui are rolul de a-l ajuta să își satisfacă această curiozitate, îndemnându-l mereu să pună întrebări și să fie creativ. Așadar, lectura dezvoltă atât imaginația copiilor, deoarece aceștia vor avea o bază solidă pentru a putea crea noi întâmplări imaginare cu personaje favorite, uneori schimbând finalul la povești deja cunoscute, dar și curiozitatea, pentru că oferă posibilitatea copiilor să pună mai multe întrebări și să fie mai interesați de întâmplările prin care trec personajele lor îndrăgite.

Poveștile și basmele povestite copiilor au valoare formativ-educativă, contribuind la formarea unor trăsături etice și morale. Copiii își aleg modele de comportament și de viață, cunosc întrucipările binelui și ale răului și odată ajuns la școală, copilul învață foarte repede să citească.

Un copil care a intrat de mic în contact cu cartea, cu lumea cuvintelor și a informațiilor, a auzit termeni și expresii noi, mai puțin frecvente în viața de zi cu zi, își va dezvolta vocabularul

și se va integra mai ușor în peisajul școlar, fapt ce va avea un puternic impact pozitiv asupra performanțelor școlare și al capacităților de învățare.

Putem consilia părinții în vederea conștientizării rolului lecturii atât în viața lor, dar mai ales a copiilor. Exemple de activități ce ar putea fi desfășurate cu aceștia sunt nenumărate, însă primul pas și anume cel al convingerii părinților în acest sens, este cel mai important.

Convingerea micuților și atragerea acestora în lumea cărților ține atât de părinți, cât și de măiestria cadrului didactic, de posibilitățile materiale ale acestuia și de creativitatea sa. Punerea la dispoziție a unei biblioteci, dotată cu cărți corespunzătoare vârstei și nevoilor copiilor, punerea la dispoziție a acestora în orice moment al zilei alături de crearea unor activități în care poveștile spuse de cadrul didactic sunt un adevărat balsam pentru sufletele micuților, buna-dispoziție, dăruirea, talentele de povestitor și momentul ales cu grijă pentru astfel de activități vor crea un cadru propice ce va contribui la stimularea interesului copiilor pentru lectură. Citind copiilor chiar și înainte să poată înțelege, îi învață să asocieze cărțile cu afecțiune, oferind o carte unui prieten îi vei face un cadou extraordinar pentru ca ea este genul de cadou ce poate fi deschis iar și iar pentru ca doar ea este „cea mai complicată și mai măreață dintre minunile create de omenire în calea ei spre fericire”

Grădinița este locul în care preșcolarul are primele experiențe în domeniul cititului și scrisului prin contactul cu poezia, lectura, povestea....cu cartea. Aceasta trebuie să conțină imagini sugestive, deoarece imaginile, desenele sunt foarte importante la vârsta preșcolară, ele nu reprezintă doar imagini ci și acte pline de semnificație. Un desen devine astfel un simbol care evocă un obiect, o imagine, o idee sau un sentiment care îl face pe copil să acționeze instinctiv.

Copilul trebuie să fie motivat și să i se capteze atenția pentru a răsfoi cartea, trebuie să o vadă ca pe un domeniu care merită să fie descoperit, ca pe un prieten adevărat care îi vorbește și îi dă sfaturi bune mereu. Poate ca v-ați dat seamă că micuților le place să le citim povești, le place să ne vadă cum ne „transformăm” în personajul său preferat... Lucrul acesta este foarte important!

Așadar, modelați-vă vocea, încercați să vă imaginați că sunteți rând pe rând povestitor, personaj pozitiv sau negativ, faceți pauze atunci când doriți să creșteți suspansul, citiți mai repede atunci când totul pare că se petrece rapid, vorbiți în șoaptă atunci când micuții se foiesc și întotdeauna duceți povestea la sfârșit.

Cititul nu e doar un mod în care petrecem timp de calitate alături de copii, ci este la fel de important pentru dezvoltarea copiilor, ca și jocul. Povestirea este una dintre cele mai îndrăgite activități dirijate din grădiniță, care satisface nevoia de cunoaștere și de afectivitate a copiilor, le stimulează imaginația și le creează cadru optim de comunicare.

Cartea oferă prilejul de a organiza și desfășura diferite jocuri-exercițiu cu scopul dezvoltării vorbirii, a auzului fonematic, a capacității copiilor de a gândi logic, de a face legătura dintre cauză și efect, educarea simțului estetic, dar și pentru cultivarea imaginației, a flexibilității gândirii.

În concluzie, prezența cărților încă din primul an al copilului este foarte importantă, pentru că îl apropie de lumea cuvintelor și a poveștilor, îl determină să îndrăgească lectura și să o aleagă în detrimentul altor modalități de a-și petrece timpul liber, activitate care îl va ajuta ulterior să se dezvolte armonios din punct de vedere al personalității.

Bibliografie:

1. Dumitrana, Magdalena – Educarea limbajului în învățământul preșcolar, vol.I și II, Ed.Compania, București, 1999, 2001
2. Mitu, Florica – Metodica activităților de educare a limbajului, Ed.Pro Humanitas, București, 2000

STIMULAREA LECTURII ÎN RÂNDUL PREȘCOLARILOR ÎN GRĂDINIȚĂ ȘI ÎN FAMILIE

Calotă Mirela Ionela
Gradinita cu Program Prelungit Nr.8

Cărțile aduc bucurie, nu doar copiilor ci și nouă adulților. Cu cât noi ca și cadre didactice dar și părinții le citim mai mult copiilor, cu atât mai mare devine bucuria momentelor împărtășite și plăcerea de a lectura zilnic atât la grădiniță cât și în familie.

Conform noului curriculum, printre activitățile desfășurate în grădiniță trebuie să existe momentul de lectură. Vârsta preșcolarității este cea mai potrivită vârstă pentru a le insufla copiilor dragostea pentru citit. Cititul de la vârste fragede ajută la dezvoltarea creierului, limbajului, dezvoltă creativitatea dar consolidează și relația copil-părinte, copil-educatoare. Cărțile ne oferă posibilitatea de a ne conecta cu cei mici.

Preșcolaritatea este percepută tot mai mult ca vârstă ce cuprinde cea mai importantă experiență educațională din viața oricărei persoane. Pe parcursul ei, se înregistrează ritmurile cele mai accelerate în dezvoltarea individualității umane și unele din cele mai semnificative achiziții ale limbajului, cu ecouri evidente pentru etapele ulterioare ale dezvoltării adolescentului dar și a adultului.

Pornind de la noul curriculum am amenajat în grupă un „Colț de lectură”, unde în fiecare zi copiii au posibilitatea să aleagă cartea pe care doresc să o citim împreună. În amenajare am ținut cont de vârsta copiilor, am aranjat cărțile pe rafturi astfel încât preșcolarii să aibă acces la ele. Poveștile joacă un rol important în dezvoltarea personalității copiilor, de aceea am selectat cu atenție cărțile puse la dispoziția acestora. Cititul cu voce tare le antrenează preșcolarii memoria și atenția. Când începem să le citim copiilor pentru prima dată cu voce tare ei nu se pot concentra mai mult de câteva minute, dar tot continuând să citim zilnic concentrarea lor se va extinde de la cele câteva minute la o jumătate de oră, poate chiar mai mult. Prin această rutină copilul devine interesat de lectură mult mai mult. „Cititul cu voce tare este o parte esențială a dezvoltării literației timpurii la copii, precum și a abilităților lor cognitive și emoționale.”

Ora de lectură ar trebui să fie o rutină și în mediul familiar, nu doar la grădiniță.

Părinții sunt persoane cheie în dezvoltarea abilităților de literație ale copiilor lor. A citi cu voce tare este o chestiune foarte importantă nu doar în grădiniță ci și în familie. Educația părinților, timpul limitat sau conștientizarea scăzută a felului în care se dezvoltă abilitățile de literație îi pot împiedica pe părinți să citească cu copiii acasă și să creeze o rutină a cititului împreună măcar câteva minute pe zi. Prin activitățile pe care le desfășurăm în parteneriat cu familia, încurajăm familiile să înceapă să citească împreună cu copiii de la o vârstă fragedă, indiferent de mediul social, cultural, economic sau limba vorbită acasă.

Cărțile pentru copii trebuie alese cu multă atenție, acestea trebuie să fie cărți ilustrate de calitate. Ilustrațiile realizate artistic, contribuie la transmiterea poveștii și receptarea mult mai ușoară a acesteia de către preșcolari. Ilustrațiile sunt parte integrantă a poveștii, oferind informații despre acțiune, precum și indicii despre trăsăturile personajelor, locul acțiunii și starea lor de spirit. Copiii trebuie să perceapă cartea ca pe un domeniu care merită să fie cucerit, ca pe un prieten adevărat care e mereu alături, un prieten care îi vorbește, îi dă sfaturi importante și îi este mereu alături.

Ca această rutină să continue și în familie, am decis să invităm lunar un părinte care să le citească copiilor din grupă. Suntem dispuse chiar să le împrumutăm cărți de la grupă pentru

a le citi copiilor și acasă. Noi, educatoarele ne folosim de fiecare dată creativitatea pentru a fi cu părinții pe aceeași lungime de undă, doar împreună vom reuși ceea ce ne-am propus. Importanța lecturii în viața preșcolarilor se va oglindi în timp, în imaginea copilului adolescent educat, sensibil și inteligent. Părinții sunt cei care trebuie să înceapă din familie această rutină care continuă în grădiniță pentru a avea la final satisfacții pe măsură.

Bibliografie

Curriculum pentru educație timpurie 2019 ;

Tătaru Iolica, Glava Adina, Chiș Olga „Piramida cunoașterii” Diamant, Pitești 2014 ;

Tomșa, Gheorghe, „Psihopedagogie preșcolară și școlară”, Ministerul Educației și Cercetării, București 2005;

LECTURA ÎN CONTEXTUL EXPLOZIEI INFORMAȚIONALE

Prof. Inv. Primar Rădiță Cristina

Prof. Inv. Primar Scarlat Liliana

Școala Gimnazială „Mihai Eminescu” Roșiori de Vede

Lumea aflată în continuă schimbare, avalanșa de informații, noile tehnologii, oferta bogată pentru petrecerea timpului liber modifică radical stilul de viață al omului de azi.

Prioritățile tinerilor din era Internetului sunt altele decât cele ale generațiilor anterioare. În societatea numită atât de sugestiv, „informațională”, ei citesc mai mult pentru „a se informa” și mai puțin „de plăcere”. Accesul la fluxul continuu de informații care circulă prin Internet, a dus la scăderea numărului de cititori de carte, paginile acestei rețele globale cuprinzând o cantitate nelimitată de informație comparativ cu paginile cărților. În relația cu biblioteca se observă că lectura documentară câștigă teren în fața lecturii de plăcere. Adaptarea la noutăți a bibliotecilor, dotarea sălilor de lectură cu computere conectate la Internet determină un aflus de utilizatori, dar mulți sunt atrași mai ales de posibilitatea documentării bazate pe surse Internet.

Am constatat de-a lungul timpului că elevii asimilează mai puține deprinderi de lectură și de utilizare a mijloacelor de informare; au o reacție de respingere când se confruntă cu bibliografia obligatorie și preferă să descarce de pe Internet referate gata întocmite. Plecând de la observațiile acumulate, am efectuat un sondaj printre elevii școlii, în scopul unei mai bune cunoașteri a realităților specifice acestui segment de populație școlară, urmărind analiza nivelului de interes și a motivației pentru lectură, a măsurii în care se informează.

Concluziile conturate, în urma analizării răspunsurilor, sunt unele surprinzătoare, altele previzibile; diferențe semnificative de atitudine față de lectură și informare apar deja între clasele din ciclul primar și cele din ciclul gimnazial. Interesul scăzut pentru lectură nu se datorează necunoașterii *beneficiilor pe care le aduce lectura*. Nici măcar un elev nu a afirmat că lectura nu e importantă. Totuși, procentul celor care intră într-o librărie, al celor care își cumpără cărți și al celor care au o bibliotecă personală este mic.

Cartea tinde să fie înlocuită de computer, iar interesul pentru lectură se deplasează în zona informării și comunicării. Cum ar putea concura cu informația oferită de Internet, în ciuda dezavantajelor acestuia, informația conținută în cărțile bibliotecilor, cu posibilitățile ei reduse de accesare și de actualizare? Cum poate un cititor să descopere în cărți, la fel de rapid și eficient, informația de care are nevoie? Ce eforturi ar trebui să depună un cadru didactic CU

biblioteca din sala de clasă sau un bibliotecar școlar pentru a organiza eficient informațiile despre cărți sau conținute în propriile cărți?

Dacă pentru lectura în scop documentar există interes, problematic fiind doar accesul rapid și eficient, nu același lucru se poate afirma despre lectura de plăcere, cea care se adresează sensibilității umane. Cum pot fi motivați copiii care nu au fost ajutați de părinți la momentul potrivit să îndrăgească lectura și nici n-au deprins în școala generală obișnuința de a citi? Dezvoltarea gustului pentru lectură presupune crearea unor situații care să-i stimuleze pe elevi. Foarte utile sunt manifestările și activitățile care trezesc curiozitatea sau care provoacă emoții artistice. Biblioteca clasei – proiect susținut în școala noastră - este chemată să descopere noi căi de atragere a potențialilor cititori.

Accesul eficient la informație depinde de mijloacele de informare oferite utilizatorului. Modul de accesare a informației trebuie schimbat radical. Urmărind atragerea unui număr mai mare de cititori, ne-am hotărât să „dirijăm” cu forțe proprii acești „dușmani declarați” ai lecturii (computerul și internetul), să lucreze în sprijinul organizării informațiilor despre cărțile aflate în biblioteca noastră. Așa a apărut *catalogul online* care permite obținerea de date despre cărțile existente, deocamdată prin căutări după anumite criterii (titlu, autor, editură și altele), urmând să fie perfecționat. Informațiile sunt furnizate precis, rapid și simultan unui număr practic nelimitat de cititori. Rezultatul căutărilor poate fi tipărit, constituind bibliografie pentru cititorul interesat de subiectul respectiv.

Catalogul online oferă elevilor posibilitatea unor cercetări, studii atractive, nelegate de obligațiile sau programele școlare, duse la îndeplinire tocmai cu ajutorul instrumentelor atât de îndrăgite de ei. Elevii consideră că este o activitate plăcută pentru că implică Internetul, dar, în același timp, este o inițiere neforțată în tehnici de documentare, efectuată la inițiativa elevului, oricând și de oriunde dorește.

Pregătirea elevilor pentru participarea la diferite concursuri, s-a transformat într-o adevărată cercetare efectuată în bibliotecă, o inițiere în tehnici de documentare. Satisfacția oferită de câștigarea premiilor a fost și ea mare.

Biblioteca a fost locul în care s-au pregătit elevii participanți la concursuri, prilej de activare a unor veritabile cercuri de lectură ad-hoc, neformale, în care au fost antrenate și cadre didactice. Elevii au fost încântați să asiste la discuții cu care nu erau obișnuiți. Și cu alte ocazii s-au desfășurat aceste „mese rotunde” pe diverse teme (cea mai recentă despre Mihai Eminescu), în special filosofice și tehnice, informatice. Din toate acestea elevii au ieșit mai îmbogățiți sufletește, cu dorința de a ști mai mult.

Sunt apreciate dezbaterile neconvenționale, în cadrul unui grup de elevi (clasă), despre cărți citite la un moment dat. Impresiile despre lecturile alese de elevi sau recomandate de bibliotecar și împărtășite celorlalți, stârnesc interesul reciproc și diferențiat al componentelor grupului pentru citirea anumitor cărți. Fiecare cititor din grup își expune pe scurt părerea în fața celorlalți, exprimând ceea ce i-a plăcut mai mult. Sub influența celor auzite ei vor face schimb de cărți (tot prin intermediul bibliotecii). Activitatea se finalizează cu o listă a preferințelor elevilor, pe domenii de interes. Manifestările culturale, unele cu caracter competitiv, organizate în școli, uneori în parteneriate cu alte instituții, întâlnirile cu scriitori, frecventarea teatrului și a operei promovează în special lectura artistică. Recitățile, interpretarea artistică a unor texte literare, citirea unor pasaje din cărți, sunt îmbinate cu diverse alte forme artistice de manifestare prin fotografii, imagini video, pictură, muzică, dansuri. Ele antrenează elevii talentați și pasionați de literatură, de artă în general, dar atrag atenția și celorlalți care apreciază atmosfera și, cel puțin din curiozitate, vor deschide cărțile despre care tocmai au aflat și le-au trezit o emoție artistică.

Desigur, nu există rețete pentru stimularea lecturii, dar important este ca „*biblioteca clasei*” să găsească noi strategii pentru promovarea culturii individuale prin lectură, să ofere elevilor lecturile fundamentale, să-i ajute să selecteze ceea ce este valoros.

CARTE FRUMOASĂ, CINSTE CUI TE-A SCRIS!

Purcărea Cristiana-Mihaela
Școala Gimnazială „Ștefan Cel Mare”, Alexandria

O lucrare literară are largi ecouri vizuale în sufletele elevilor, prin elementele ei sugestive și descriptive. Viziunile individuale sunt condiționate de diverși factori. Fiecare elev are un câmp de experiență diferit față de ceilalți. Structurii personalității lor se adaugă influențele regiunii, satului, orașului, profesiei părinților, condițiilor materiale etc. Orice impresie nouă elevul o raportează la experiența sa din trecut, trezind din depozitul memoriei lui imagini prin care el interpretează ideile textului. Și imaginile vizuale sunt diferite, după cum diferite au fost și experiențele lor. Variația în interpretarea unui text literar mai este influențată și de trăsăturile de temperament, de caracter, de personalitate etc. Se întâmplă ca, în timpul unei lecturi, trăirile elevilor să fie foarte diferite. Unii sunt puțin impresionați, alții având trăiri interioare adânci, provocând o adevărată cascadă de imagini care se cer să fie exprimate prin desen. Desenul, prin resursele sale descriptive și concretizatoare, transmite mai direct și mai precis, decât prin vorbire sau scriere, imaginea de ansamblu sau relațiile dintre elementele componente ale unui obiect, sau ale unor aspecte din natură sau viață. Desenul redă trăsăturile lor caracteristice, sugerând viziuni noi în imagini artistico-plastice, care mai mult decât altele evocă viața în ceea ce are ea mai expresiv.

Desenul este unul dintre cele mai bune mijloace de verificare a bogăției de înțelesuri și a variației imaginilor trezite în sufletul elevilor de un text literar. Cum spunea și Lucian Blaga: „Există înțelesuri adânci care pot fi pătrunse cu mult mai limpede în lumina artei decât a științei.”

Varietatea impresiilor produse de lectura unei opere literare (o poezie, o povestire, o schiță etc.) asupra elevilor este nespus de bogată atât sub aspect afectiv cât și sub aspectul imaginilor vizuale pe care le provoacă. De la imaginea unei compoziții plastice, elevii să pornească procesul gândirii critice, analitice și să creeze eseuri de o valoare artistico-plastică-literară originală.

Desene realizate de elevii claselor a VII-a C și D, Șc. Gimn. „Ștefan cel Mare”, Alexandria, Teleorman. Design-ul în școală. Aici, coperta de carte, ilustrația de carte și conținut literar.

Așadar, contribuția noastră, prin artă, este imensă. Cu ajutorul artei, transmitem valori, putem eficientiza comunicarea și optimiza integrarea socială a copiilor, putem realiza saltul de la educație la auto-educație, dar și la promovarea imaginii școlii, prin chiar imaginile pline de expresivitate, conținut și emoție artistico-plastică. Universul copilăriei, un univers magic! Carte frumoasă, cinstei cui te-ai scris!

MAI CITIM DE PLĂCERE?

Prof.MIHAI IOANA

Școala Gimnazială „Ștefan cel Mare” Alexandria

Școala e cunoscută ca mediul în care comunicarea este foarte importantă prin activitatea specifică desfășurată aici, cea didactică. Sarcina comună și relațiile interindividuale ce se stabilesc sunt mijlocite, facilitate, optimizate de o comunicare deschisă, fără restricții, fără formalisme. Blocajele de comunicare duc, inevitabil, la hiatus-uri în reușitele activității didactice și la scăderea randamentului școlar.

Eveniment cultural, constituind altădată un privilegiu, lectura cărților devine în zilele noastre o activitate la îndemâna tuturor, și după cum cerințele societății o impun, ea trebuie să se constituie o activitate cotidiană fundamentală, deoarece contribuie la îmbogățirea vieții fiecăruia dintre noi. Dar, pentru ca apropierea de carte să devină o deprindere zilnică și, mai mult, ca plăcerea de a citi să devină o necesitate dorită și trăită, ea trebuie cultivată înainte chiar de învățarea alfabetului, prin preocuparea permanentă a părinților de a-i obișnui cu frumusețea inegalabilă a lecturilor de basme și povestiri. Familia reprezintă deci, primul mediu de viață, social și cultural, al copilului și, prin valorile pe care aceasta le transmite, pune bazele dezvoltării sale intelectuale, morale și estetice. Dezvoltarea gustului pentru lectură sau, altfel spus, de trezirea și educarea interesului, se realizează, prin acționarea asupra raportului dintre obiect și necesitate, astfel încât obiectul, în cazul nostru cartea, să răspundă unei necesități intelectuale și afective a copilului. Această acționare nu impune existența unui anumit nivel de instruire din partea părinților, dar solicită tuturor conștiința clară asupra importanței lecturii în dezvoltarea deplină a copilului și preocuparea de a-i trezi interesul pentru această activitate.

Prin proverbul românesc „Cartea face omul-om,ca altoiul pomul-pom” se arată că prin carte se moștenește de la înaintași și se transmite urmașilor patrimoniul cultural al civilizației naționale și universale. Mottoul „Nu crede că poți ajunge departe, depărtându-te de carte!” ar trebui să fie un îndemn clar pentru toți cei care se respectă. Fenomen real al ultimului deceniu și jumătate, criza lecturii îngrijorează nu numai cadrele didactice și părinții, ci pe toți cei care se ocupă de destinul cărții, de la autori și editori, până la bibliotecari. Oare de ce copiii noștri nu mai au bucuria de a citi, bucurie pe care o simțeam noi, părinții și bunicii lor? Un răspuns ar fi că noi ne amintim de primii ani ai copilăriei când mama, tata sau bunica ne citeau povești înainte de culcare sau ne spuneau un basm preferat pentru a adormi. Astfel că noi am crescut într-o lume populată cu pitici, zâne și personaje care ne-au educat să-i prețuim pe cei buni, să ne temem de cei răi și să facem bine celor din jur. Jocurile copilăriei sunt desprinse din povești și basme, iar jucăriile prind viață în universul inocent, acționând sub influența modelelor fabuloase îndrăgite. Iată cum lectura pătrunde în viața copilului de la cea mai fragedă vârstă, contribuind la formarea personalității sale, învățându-l să iubească binele, frumosul, să ajute pe cei slabi, să-i dezaprobe pe cei răi, oferindu-i primele modele de conduită. Oare, în zilele noastre, câți părinți mai au timp sau dispoziție să citească povești prichindeilor lor seara, înainte de culcare? Într-o societate dominată de televizor și calculator, părinții îl așează pe copil în fața televizorului pentru a viziona un desen animat sau îl învață de la o vârstă fragedă să manevreze calculatorul și să-și petreacă destul timp ucigând monștri, jubilând în urma reușitei, formându-și alte deprinderi de conduită. Adevărul este că, în societatea actuală, în care informatizarea pune stăpânire pe un număr tot mai mare de activități și oameni, se poate observa că se citește

din ce în ce mai puțin. Principalul motiv invocat este lipsa timpului liber, care există totuși atunci când este vorba despre televizor, jocul pe calculator sau navigarea pe internet.

Lectura este pusă adesea la colț și pe motiv că nu aduce mari beneficii, că este pierdere de timp.

Cuvântul are putere magică, el poate vindeca atunci când spus unde, cum și de cine trebuie, recunoscându-i-se astfel valoarea terapeutică, acționează ca o forță. Lectura terapeutică, este liantul dintre trup și suflet, trăire și exprimare. Ea comprimă la maxim experiențe de viață menite a semnala o stare de fapt și a atenua criza emoțională, ce inevitabil apare la un moment dat. Ea devine, conform psihoterapeuților un instrument prețios care scoate la iveală emoții și sentimente ce riscă să rămână ascunse în inconștient: angoase, frici, dorințe, obsesii, culpabilități, invidii, întrebări fără răspuns. Lectura este indicată pentru toate categoriile de persoane, indiferent de vârstă, întrucât ea stimulează imaginația, nu are efecte negative, este captivantă, poate duce la optimizarea .

Câteva concluzii le voi susține cu tărie în raport cu experiența mea de dascăl de peste treizeci de ani la catedră. Cartea de lectură are un rol deosebit în educarea afectivității copilului, stimulându-i sensibilitatea, generozitatea, omenia, gustul estetic, optimismul, dragostea de viață și un bogat ansamblu de trăsături afective care îl îmbogățesc sufletește ca om. Și-apoi, indiferent de ce drum își alege în viață sau ce profesie va practica mai târziu, cultura generală și bogăția spirituală a lui ca individ și un bun specialist, sunt tributare cărții, prieten nedespărțit în orice împrejurare, mijloc de relaxare și educație permanentă. Dacă dascălul știe să îndrume bine lectura, cartea devine partener de viață al elevilor, acel prieten devotat, ca un vehicol plăcut, gratuit care îi poartă prin toată lumea, prea mare pentru a fi străbătută altfel.

Bibliografie:

1. Nuță Silvia, "Metodica predării limbii române în clasele primare", Ed. Aramis, București, 2000;
2. Învățământul primar, Nr.4, Ed. Miniped, București, 2008;
3. Șerdean Ioan, "Didactica limbii și literaturii române în învățământul primar", Ed. Corint, București, 2005. performanțelor și chiar la eliminarea eșecului, transformând cititorul în actor

FASCINANTA CĂLĂTORIE ÎN LUMEA CĂRȚILOR

Prof. Flaminzeanu Luiza
Scoala Gimnaziala nr 7, Alexandria

Școala joacă un rol important în apropierea copilului de lumea cărților, de lectură. Educatorii trebuie să le dezvolte elevilor „gustul pentru lectura” o cerință didactică importantă fiind preocuparea permanentă a cadrelor didactice în realizarea contactului direct al copiilor cu lumea operelor literare.

Mijloacele pentru cunoașterea preferințelor elevilor sunt diverse și variate, de la cele generale(ancheta, sondajul) până la cele individuale (convorbiri cu elevii, cu profesorii clasei sau cu părinții , examinarea fișei de cititor de la biblioteca școlii etc.)

În aceste vremuri complexe, în care internetul, telefonul, calculatorul au ocupat primul loc, există și elevi care găsesc în interiorul lor dorința de a citi cărți în format clasic. De aceea,

profesorul are un rol important în a- i stimula, a găsi în permanență noi metode de a- i incita la lectură; desigur, totul trebuie să pară un joc, destindere și relaxare.

Formarea unei atitudini pozitive față de lectură reprezintă unul dintre obiectivele cele mai importante și mai provocatoare. În vederea trezirii interesului elevilor pentru lectură se impune aplicarea adecvată a diferitelor activități și metode:

Alegerea textelor în concordanță cu orizontul de așteptare al elevilor;

Entuziasmul profesorului atunci când citește;

Transpunerea textelor literare în alt limbaj : mimă, joc de rol, pantomimă, dramatizare;

Utilizarea metodelor interactive;

Însoțirea activităților de citire cu cele de scriere;

Parteneriate și activități comune cu biblioteca;

Întâlnirea cu scriitori și critici literari ;

Dramatizarea unor texte cunoscute;

Organizarea unor cene literare și concursuri etc;

Competența măsoară cunoștințe și abilități însușite în procesul de învățare și în acest sens se impune utilizarea metodelor interactive capabile a transforma elevul în participant activ al lecturii.

Lista de lecturi – este metoda ce pornește de la întrebarea *Care e cartea pe care aș dori să o citesc/ să o recitesc și de ce tocmai pe aceasta?*

Se notează titlurile sugerate de elevi pe foi de flipchart și se constituie o listă de lecturi. Lista de cărți e o metodă utilă în stârnirea interesului pentru lectură suplimentară, elevul având posibilitatea să aleagă pentru sine și pentru colegi cărți pe care el le consideră captivante, motivându- și alegerea în funcție de experiența proprie.

Semnul de carte- după lectura interiorizată a textului, li se cere elevilor să completeze un semn de carte care să conțină 5 sarcini de lucru : notarea primei reacții la lectură , notarea ideii reținute, a unei nedumeriri sau a unei întrebări stârnite de text, a unui titlu de carte de care își amintesc în timpul lecturii,.

Copacul valorilor- se desenează un copac al eroilor, pe frunze se scrie numele eroului, iar pe fructe, valorile după care se manifestă. Este o metodă care îi ajută să descopere și să conștientizeze valorile personajelor.

Anticiparea : reprezintă o metodă la care elevii lucrează pe grupe sau individual. Pornind de la titlul textului, elevii fac predicții în legătură cu tema textului, folosind jumătăți de pagini ce vor fi revăzute după parcurgerea textului. Cei ce au dat răspunsuri apropiate de tema textului își vor motiva opțiunea. Rolul profesorului este de îndrumător , încurajând pluralitatea răspunsurilor, creând o atmosferă propice discuției, respectând autonomia și opiniile elevilor etc.

Metoda cadranelor- se împarte tabla în 4 părți și se dau elevilor următoarele cerințe : în primul cadran să realizeze un desen al personajului, în cadranul al doilea să noteze sentimentele trezite de personaj, în al treilea cadran , să dea un sfat personajului, iar în ultimul, să dea un alt nume personajului, pornind de la trăsăturile acestuia.

Produsul activității : după parcurgerea unui text, se poate concepe un poster, un cântec, un dans , pantomimă, planșe ilustrative , un afiș, o machetă etc.

Pentru captarea atenției, ca element de divertisment, se poate așeza o fotografie a unui pisoi ce cascadează. Este elevul plictisit care trebuie convins că lectura este cea mai bună alternativă a plictiselii.

Roluri acordate cititorilor- presupune regrouparea clasei în grupuri de câte 4- 5 elevi și de la care se așteaptă să citească aceeași carte , jucând mai multe roluri : animatorul, ilustratorul, regizorul, cercetătorul, magicianul cuvintelor.

Ca o aplicatie practica, elevilor li se poate cere să răspundă la 5 itemi:

1. Precizeaza personajul principal al operei studiat
2. Scribe un cuvânt care exprimă sentimentele tale față de personaj
3. Enumerați două adjective care descriu personajul.
4. Enumerați trei verbe care exprimă acțiuni ale personajului principal
5. Notează un cuvânt care exprimă esența personajului.

În final, elevii pot primi teme pentru casă, cum ar fi : *Imaginați-vă că întâmplările nu se termină aici, ci continuă cu alte fapte. Redactați o scrisoare pe care ați adresa- o unui personaj.*

De maiestria profesorului depinde utilizarea mijloacelor didactice menite a le forma elevilor gustul pentru lectură, a le stârni curiozitatea și interesul, pentru că literatura le formează deprinderi de gândire autonomă, de reflecție, de rezolvare a problemelor.

În faza inițială, profesorul poate să capteze atenția elevilor prin mijloace moderne de prezentare, adresând adevărate provocări analitice elevilor legate de opera și stilul autorului, contextul social și istoric în care a apărut textul respectiv.

Intr-o etapă următoare profesorul poate recurge la diferite metode interactive potrivite vârstei și abilităților clasei: dezbateră, problematizarea, pălăriile gânditoare, așa încât elevii să participe ca adevărați cititori competenți în a-și exprima punctul de vedere, contribuind la dezvoltarea capacității de a identifica alternative la situațiile prezentate și de a rezolva situații problematice. Astfel de metode antrenează gândirea critică, spontaneitatea, spiritul de competiție, creativitatea individuală, sensibilitatea estetică. Ele trebuie să le permită elevilor manifestarea propriilor valori.

”Să nu îi educăm pe copii pentru lumea de azi. Această lume nu va mai exista când ei vor fi mari. Și nimic nu ne permite să știm cum va fi lumea lor. Atunci să îi învățăm să se adapteze”. (Maria Montessori). Și doar călătoria neîntreruptă prin lumea cărților îi poate ajuta în acest sens. Profesorul, cu harul lui, este cel care descoperă modalitățile prin care să- i transforme pe elevi din cititori pasivi, în cititori interesați de a pătrunde în acest univers fascinant, lectura.

IMPORTANȚA LECTURII ÎN VIAȚA PREȘCOLARULUI

Mîndruță Mimi Cristina
Grădinița Cu Program Normal Nr 2 Guruieni

Conform noului curriculum, printre activitățile desfășurate în grădiniță trebuie să existe momentul de lectură. Vârsta preșcolarității este cea mai potrivită vârstă pentru a le insufla copiilor dragostea pentru citit. Cititul de la vârste fragede ajută la dezvoltarea creierului, limbajului, dezvoltă creativitatea dar consolidează și relația copil-părinte, copil-educatoare. Cărțile ne oferă posibilitatea de a ne conecta cu cei mici.

Scopul lecturii, este acela de a forma progresiv un tânăr cu o cultură comunicatională și literară de bază, capabil să înțeleagă lumea din jurul său, să comunice și să interacționeze cu semenii, exprimându-și gânduri, stări, sentimente, opinii, să fie sensibil la frumosul din natură și la cel creat de om. Pasiunea pentru lectură ar trebui să apară la vârste fragede, încă din familie, dar astăzi unii părinți pun în mână copilului telefonul sau tableta, iar cartea rămâne iarăși pe

ultimul loc. Pasiunea pentru lectură ar trebui consolidată la școala în cadrul tuturor orelor, dar profesorul grăbit să-și parcurgă planificarea nu mai acordă atenție acestui aspect.

Școala este instituția socială în care se realizează educația organizată a tinerei generații. Ea este factorul decisiv pentru formarea unui om capabil să contribuie la dezvoltarea societății, să fie pregătit pentru muncă, să fie un model pentru cei din jurul său. Școala are un rol decisiv în formarea omului. Misiunea școlii este aceea de a contribui la realizarea idealului educativ impus de cerințele vieții sociale. Fiecare cadru didactic, prin disciplina pe care o predă, încearcă să pună o piatră de temelie în educația unui copil. Lectura contribuie la dezvoltarea capacității de exprimare scrisă și orală, dezvoltă imaginația și cultura generală a unui copil. Doar un copil care citește va reuși în viață și va aprecia frumosul, adevărul și dreptatea.

Ora de lectură ar trebui să fie o rutină și în mediul familiar, nu doar la grădiniță. Părinții sunt persoane cheie în dezvoltarea abilităților de literație ale copiilor lor. A citi cu voce tare este o chestiune foarte importantă nu doar în grădiniță ci și în familie. Educația părinților, timpul limitat sau conștientizarea scăzută a felului în care se dezvoltă abilitățile de literație îi pot împiedica pe părinți să citească cu copiii acasă și să creeze o rutină a cititului împreună măcar câteva minute pe zi. Prin activitățile pe care le desfășurăm în parteneriat cu familia, încurajăm familiile să înceapă să citească împreună cu copiii de la o vârstă fragedă, indiferent de mediul social, cultural, economic sau limba vorbită acasă.

Cărțile pentru copii trebuie alese cu multă atenție, acestea trebuie să fie cărți ilustrate de calitate. Ilustrațiile realizate artistic, contribuie la transmiterea poveștii și receptarea mult mai ușoară a acesteia de către preșcolari. Ilustrațiile sunt parte integrantă a poveștii, oferind informații despre acțiune, precum și indicii despre trăsăturile personajelor, locul acțiunii și starea lor de spirit. Copiii trebuie să perceapă cartea ca pe un domeniu care merită să fie cucerit, ca pe un prieten adevărat care e mereu alături, un prieten care îi vorbește, îi dă sfaturi importante și îi este mereu alături.

Ca această rutină să continue și în familie, am decis să invităm lunar un părinte care să le citească copiilor din grupă. Suntem dispuse chiar să le împrumutăm cărți de la grupă pentru a le citi copiilor și acasă. Noi, educatoarele ne folosim de fiecare dată creativitatea pentru a fi cu părinții pe aceeași lungime de undă, doar împreună vom reuși ceea ce ne-am propus.

Importanța lecturii în viața preșcolarilor se va oglindi în timp, în imaginea copilului adolescent educat, sensibil și inteligent. Părinții sunt cei care trebuie să înceapă din familie această rutină care continuă în grădiniță pentru a avea la final satisfacții pe măsură.

Lectura – spunea istoricul N. Iorga – joacă un rol important în viața copiilor, un rol mai mare decât în viața celor vârstnici. Cartea citită în copilărie rămâne prezentă în amintire aproape toată viața și influențează dezvoltarea ulterioară a copiilor. Din cărțile pe care le citesc, copiii își formează o anumită concepție asupra lumii, cărțile formează la ei anumite norme de conduită.”

Înainte ca copiii să poată citi singuri, este important să îi încurajați din timp să se îndrăgostească de carte. Citind cu voce tare la o vârstă fragedă este o modalitate excelentă de a promova abilitățile de comunicare între părinte și copil.

Pe măsura ce copiii cresc, le vorbim zilnic, dar vocabularul și subiectele la care sunt expuși sunt limitate și deseori repetitive. Cititul va îmbunătăți vocabularul copilului și îi va expune la diferite tipuri de structuri de propoziții, stiluri de scriere și modalități de a se exprima.

Nu numai că cititul se va îmbunătăți în timp, dar va avea un efect pozitiv și asupra abilităților lor de scriere și comunicare. Pentru copiii care sunt bilingvi sau care învătă o a doua limbă, cititul este o componentă importantă pentru atingerea sau menținerea fluentei.

Copiii au o înțelegere foarte îngustă despre lumea din jurul lor. Acest lucru se datorează numărului limitat de experiențe pe care le-au întâlnit, pe baza circumstanțelor în care au crescut. Cititul cartilor despre diferite tipuri de oameni care au avut parte de o gamă largă de experiențe permit copiilor nu doar să aprecieze diversitatea, ci și să înțeleagă cum poate fi în pantofii

altcuiva. Facand acest lucru, ii va ajuta sa aprecieze si sa empatizeze cu oamenii care au foarte putine in comun cu ei si ii va ajuta sa se dezvolte ca persoane mai bine definite.

Pentru a stimula capacitățile de învățare, trebuie să urmărim următorii pași:

- activarea laturii lingvistice, prin care se urmărește dezvoltarea vocabularului, limbajului, înțelegerea formelor și sensurilor cuvintelor, crearea de interrelații între cuvinte, sintagme, fraze
- formarea și educarea creativității de limbaj prin intermediul căreia cadrul didactic direcționează procesul de învățare cu scopul de a forma competențe lingvistice și stilistice.

La 3-4 ani povestirile prezentate vor fi scurte, cu conținut și intrigă simple care să infatîșeze o lume cunoscută, să trezească sentimente și emoții pozitive, să educe atitudinea pozitivă față de cele spuse de educatoare.

BIBLIOGRAFIE:

Lolica Tataru, Adina Glava, Olga Cris, Piramida cunoașterii, editura Diamant, 2014, Pitești

LECTURA- IZVORUL CUNOAȘTERII

PROF FLĂMÎNZEANU FLORENTINA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ “ȘTEFAN CEL MARE”, ALEXANDRIA

„Sunt o parte a tot ceea ce citesc.” – Theodore Roosevelt

În urmă cu sute de ani, Miron Costin spunea: „că nu iaște mai frumoasă și mai de folos în toată viața omului zăbavă decât cetitul cărților”, realizând o caracterizare metaforică atât de izbutită a lecturii în viața omului.

Lectura este un instrument care dezvoltă posibilitățile de comunicare între oameni, făcându-se ecoul capacităților de gândire și limbaj; un instrument dintre cele mai prețioase ale activității intelectuale și de petrecere minunată a timpului liber. Importanța lecturii constă în faptul că ea contribuie la îmbogățirea și dezvoltarea cunoștințelor elevilor, la formarea gustului pentru citire independentă, la dezvoltarea vocabularului elevilor, la formarea unei atitudini pozitive. Indiferent de gusturile literare, lectura trebuie să facă parte din viețile noastre deoarece prin intermediul ei reușim să ne lărgim perspectiva asupra lumii, ne sprijină dezvoltarea personală, ne hrănește spiritul și imaginația, ne motivează și ne încurajează întotdeauna, fiind alături de noi pe drumul vieții

Oamenii care au o lectură bogată se deosebesc de ceilalți: experiența de viață este mai temeinică, gama sentimentelor pe care le trăiesc este mai variată, posibilitatea de a înțelege bucuriile și suferințele altora este mai mare.

Lectura are un rol important în dezvoltarea și formarea personalității. Este evident că deprinderea lecturii rămâne o bază solidă pentru toată viața. În lipsa îndrumării părinților, educatorilor, profesorilor, foarte mulți școlari nu simt nevoia de a citi. Numai o lectură îndrumată poate să dezvolte un interes continuu. Acest fapt generează interesul de a citi din plăcere, de a pătrunde în lumea misterioasă a cărții.

Stimularea interesului și a gustului pentru lectură implică pentru școală o responsabilitate incontestabilă. Citesc copiii? Le place să citească? De ce citesc sau de ce nu citesc? Unde, când și cum citesc? Ce le stimulează interesul pentru lectură? Cine le ghidează lectura? Care este scopul ei? – iată doar câteva din întrebările retorice care se aud des în școala românească a secolului XXI. Pasiunea pentru lectură este un mare dar pentru profesorul care

trebuie să își ajute elevii să îndrăgească cartea. Ei citesc în copilărie pentru a se amuza, delectându-se cu lecturile vârstei. Când pasiunea pentru citit, impune și pasiunea pentru învățat, lectura devine un tot, fără de care copilul (elevul) nu se poate desăvârși ca personalitate și caracter.

Consultarea revistelor și enciclopediilor, a bibliografiei, cititul sintezelor și dicționarilor, studiul cărților reprezintă forme concrete de împlinire a curiozității, plăcerii și nevoii spirituale. Întrucât este, după cum s-a spus, "un eveniment al cunoașterii" studiul cărților de către elevi impune organizarea, îndrumarea și supravegherea de către profesori, întocmirea listelor bibliografice, controlul cititului, al lecturii, folosirea acestora s.a.m.d.

A îndruma lectura suplimentară a elevilor nu înseamnă numai a le da o lista de cărți, ci a le verifica constant calitatea și cantitatea lecturilor. Aceasta oferă posibilitatea de a examina cu discernământ ce citesc elevii și de a lua decizii corecte. Pentru a forma buni cititori de cărți și pentru a cultiva gustul pentru lectură, trebuie să existe o colaborare cu părinții elevilor; mediul familial poate stimula elevii în lectura cărților specifice vârstei lor.

Lectura particulară ocupă un loc important în cadrul orelor de literatură pe parcursul întregului proces didactic. Listele pentru lectură ale elevilor trebuie să fie doar un ghid, nu o impunere, deoarece elevii sunt atrași de anumite tipuri de cărți, subiectele lor favorite trebuie să fie cunoscute profesorilor. Un profesor bun este acela care cunoaște tendințele de lectură ale elevilor, care le citește cărțile și discută cu ei despre cărțile citite.

În practica școlară se pot folosi o multitudine de forme care să trezească interesul pentru lectură, să-l dezvolte și să-l mențină. Una dintre cele mai utilizate tehnici în scopul dezvoltării la elevi a gustului pentru citit – lectură este citirea expresivă de către cadrul didactic a unor texte accesibile vârstei, dar neapărat interesante pentru cei mici sau. Se pot face audiții ale unor casete, CD-uri cu povești sau poezii citite (recitate) de actori consacrați, vizionarea unor spectacole de păpuși, teatru, film.

Un alt mijloc ar putea fi povestirea realizată de cadrul didactic sau în cazul unei lecturi citite de elevi începută de acesta și terminată de ei. Povestirea realizată de copii îi îndeamnă pe ceilalți colegi să citească și ei lecturile ascultate.

O metodă care asigură creșterea interesului este citirea fragmentată sau întreruptă în momentul cel mai interesant și solicitarea copiilor să continue ei lectura.

Un rol important în stimularea lecturii îl are și participarea la șezători literare sau cercuri de lectură. Este importantă dezbateră și problematizarea pe marginea cărților deoarece elevii implicați în aceste „cercuri de lectură” ar putea fi antrenați în a lectura o carte, doar pentru că au fost atrași de ideile expuse de colegii lor. Aceste dezbateri, pe lângă faptul că incită la lectură, dezvoltă pasiunea pentru susținerea argumentată a punctului de vedere, formând din elevi buni vorbitori, capabili de a-și susține opiniile. Cercul de lectură este necesar, nu numai pentru o incitare la lectură, ci și pentru o construire a sinelui, a personalității.

O metodă extrem de interesantă și atractivă poate fi șezătoarea literară unde copiii pot povesti, spune ghicitori, prezintă dramatizări, întrecându-se în interpretare frumoasă. Dramatizările sunt mult agreate de copii deoarece se pot identifica cu eroii poveștilor pe care le citesc.

Uneori chiar elevii pot recomanda anumite lecturi. Această formă de stimulare a celor mai buni cititori prin prezentarea lor în fața clasei trezește și în ceilalți elevi dorința de a citi mai bine pentru a fi ales ca prezentator.

Alte metode pentru trezirea gustului pentru citit și lectură ar putea fi notițele cu privire la cărțile citite, mai întâi doar titlul și autorul, însoțite de desen care să sintetizeze conținutul, mai târziu cu notarea pe scurt a conținutului, a unor fragmente, expresii sau cuvinte care le-au plăcut mai mult. Se poate recurge, de asemenea, la citirea selectivă din operele unor scriitori de valoare, accesibile vârstei copiilor sau la expozițiile de carte, lansare de carte.

În materie de petrecere a timpului liber, lectura este depășită cu mult de urmărirea programelor de televiziune. Nu se pune problema de a refuza televiziunea, cinematograful sau radioul, trebuie doar să nu ne lăsăm manipulați. Dacă într-adevar este nevoie de mai multă voință pentru a apăsa pe buton decât pentru a închide cartea, este pentru că audiovizualul ne adoarme voința și luciditatea, pe când o carte cere ca acestea să rămână treze.

Cu toată amploarea pe care au luat-o mijloacele audio-vizuale în difuzarea culturii, cartea și lectura ei rămân calea cea mai sigură pentru formarea culturii generale, pentru formarea personalității cititorului.

Cu cât vor citi mai mult, cu atât vor înțelege copiii că mare e puterea cărții, că acest minunat ospăț al gândurilor la care este invitat în timpul liber, este un prieten în compania căruia niciodată nu este sigur.

BIBLIOGRAFIE:

1. Alexandru Gheorghe, *Lecturi literare pentru ciclul primar – îndrumător metodic pentru învățători, părinți și elevi*, Editura „Gheorghe Alexandru”, Craiova, 1995
2. Nuță, S., *Metodica predării limbii române în clasele primare*, Ed. Aramis, București, 2000;

LECTURA COPIILOR PRIN ȘEZĂTOARE

Prof. inv. primar Costache Carmen
Școala Gimnazială „Ștefan cel Mare”, Alexandria

În primii ani de școală, învățătorul este cel care declanșează dragostea pentru lectură cu acordul și implicarea părinților. Lectura- activitate intelectuală dezvoltă personalitatea copilului din punct de vedere cognitiv, educativ, formativ. În vederea dezvoltării gustului pentru lectură există diverse modalități, cum ar fi: expunerea prin povestire, conversația sau dezbaterile literare, convorbirea sau dialogul, munca cu cartea, recenzia unei cărți, lecții de popularitate a unor cărți, organizarea expozițiilor de carte, șezători literare, medalion literar, concursuri, lectura pe parcursul vacanței, întâlniri cu scriitorii, biblioteca familiei și altele. Cuvinte-cheie: referat lectura ciclul primar.

În clasa a II-a este recomandat ca învățătorul să înceapă o conversație verbală despre o carte, despre noile apariții editoriale etc. Această dezbatere se organizează cu succes în ora de lectură, care constă în schimbul viu de păreri, în dezvoltarea mai largă și mai adâncă a conținutului cărții în creșterea emotivității percepției ei. Cei care cunosc subiectul lecturii completează sau corectează unele inadvertențe făcute de povestitor.

Un alt mod de folosire a dezbaterii literare îl constituie redarea într-o formă încheiată a unor episoade din creațiile citite puse în discuție pe o temă dată. Aceasta presupune ca învățătorul să stabilească episoadele înrudite prin tematica dată. Elevii vizați din ora precedentă redau conținutul episoadelor respective (o faptă eroică, un act de curaj, o întâmplare petrecută în pădure, la munte, la mare, la pescuit etc. Ceilalți elevi din clasă sunt antrenați să-și amintească și să povestească episoade analoage, din alte opere. Pornind de la aceste episoade, elevii sunt stimulați să citească lucrarea respectivă în întregime.

Convorbirea sau dialogul

În clasa a II-a această metodă este utilizată în scopul dezvoltării vorbirii și conversației. Convorbirea nu trebuie confundată cu conversația, deși în esența ei se bazează pe același principiu fundamental: circulația informației între doi sau mai mulți interlocutori.

Convorbirea este mai ușor de realizat, dar are efecte pedagogice mai scăzute; tema este prestabilită de către învățători. De obicei, toți elevii din clasă primesc aceeași cantitate de informații și sunt solicitați la sarcini comune, de nivel mediu stabilite în ordinea dificultăților la un nivel mediu. Tematica convorbirilor frontale se stabilește conform cerințelor formulate în programa școlară.

Convorbirea cu grupuri mici vizează stimularea unor elevi cu reticențe, timizi, sau cu un anume deficit verbal- logic. Atunci când constituirea grupurilor se face după norme pedagogice dialogul duce la rezultate pozitive.

Convorbirea individuală este mai greu de realizat, mai ales în clasele cu un număr mare de elevi. Convorbirile își justifică valoarea lor în măsura în care sunt corelate cu celelalte forme de activitate, deoarece succesul unui dialog depinde de nivelul de dezvoltare al participanților. Elevii trebuie să dispună de suficiente cunoștințe pentru a participa la dialog și, totodată trebuie să aibă și deprinderile de exprimare prin care să poată participa efectiv.

Munca cu cartea

O modalitate de formare a deprinderii de citire cursivă și expresivă o constituie citirea cu voce tare începând chiar din semestrul I al clasei a II-a. Trebuie acordată o deosebită atenție alegerii cărților care se citesc cu voce tare. Pentru școlarii de clasa a II-a citirea expresivă a învățătorului constituie un puternic imbold în perfecționarea deprinderilor citirii la elevi. Acum se pun bazele dragostei pentru lectură; acum apare la copii dorința de a încerca o citire mai nuanțată respectând punctuația și expresivitatea cuvintelor din propoziție.

Învățătorul trebuie să pună bazele formării deprinderilor de citire cursivă printr-un exercițiu continuu atât la orele de lectură, cât mai ales prin muncă independentă.

Recenzia unor cărți

Recenzia unor cărți prezentată de învățător sau de elevi constituie un mijloc de îndrumare a lecturii particulare. Recenzia în clasa a II-a se prezintă oral de către elevi, nefiind altceva decât rezumatul pe scurt al propriilor păreri despre creațiile citite. Elevii pot fi solicitați să-și formeze părerile asupra carte, după un plan dat de învățător care poate cuprinde:

1. Autorul și titlul cărții;
2. Conținutul foarte pe scurt
3. Fragmentul sau episodul care ți-a atras atenția în mod deosebit. De ce?

Planul „recenziei” poate fi diferit; important este ca prin această activitate să se cultive interesul pentru citit și capacitatea de a comenta, într-o manieră originală, accesibilă o carte.

Lecții de popularizare a cărții

O carte nou apărută în librării și mai ales cele care se adresează elevilor mici trebuie popularizate de către învățător și bibliotecarul școlii. Aceasta presupune ca învățătorul să fie un cititor pasionat și să urmărească în permanență noutățile editoriale. Acestea se pot populariza în lecțiile de lectură organizate și desfășurate de învățător. Curiozitatea îi îndeamnă pe elevi la actul citirii.

Organizarea expozițiilor de carte

Periodic, învățătorul și bibliotecarul școlii pot să organizeze asemenea manifestări cu cartea. Expozițiile se organizează în clasa respectivă, pe culoarul școlii sau în cadrul bibliotecii. Ele se organizează pe baza unei tematici. Vitrina se ornează cu ilustrații atrăgătoare.

Șezători literare

Șezătorile literare se organizează în cadrul clasei sau cu clase diferite. În cadrul acestor manifestări se invită și părinții elevilor. Se recită poezii, de dramatizează povestiri, de povestesc episoade mai interesante din opera unui scriitor. Se cântă în cor sau solo melodii pe versurile unor poeți.

Șezătoarea reprezintă o formă atractivă, recreativă și dinamizatoare, foarte potrivită pentru realizarea cu succes a obiectivelor propuse în domeniul de dezvoltare a vorbirii. Este cadrul cel mai adecvat manifestării libere a elevilor, cel mai eficient mijloc de exersare și cultivare a

relațiilor de colaborare, de încredere, fiind o formă de activitate colectivă. Prin intermediul celor mai accesibile producții literare- poezii, snoave, ghicitori, povești, povestiri, basme, proverbe, zicători- elevii află, culeg o bogăție de idei, impresii, trăiesc autentic, spontan și sincer situațiile redade. Memorarea de realizează mai puternic atunci când fondul afectiv pozitiv este mai mare. Ceea ce s-a fixat într-un cadru plăcut, cu stimulări variate, devine mai temeinic prin conexiunile multiple. Actualizarea este mult facilitată. Aceasta dă o notă în plus de siguranță participanților la șezătoare, educându- se promptitudinea, flexibilitatea, suplețea proceselor intelectuale care susțin actul vorbirii(gândire, imaginație, etc)

Stimularea și educarea atenției este, de asemenea o latură importantă care se realizează prin intermediul șezătorii. Varietatea răspunsurilor ce trebuie urmărite pe parcursul derulării conținutului, intervenția, la momentul oportun, cu răspunsul sau rolul pe care- l are de îndeplinit fiecare elev, susținute de suportul afectiv- motivațional, contribuie la mărirea stabilității atenției, fără a-i resimți efortul, în felul acesta se cultivă, încetul cu încetul, atenția postvoluntară, sporește capacitatea de rezistență la efort.

Contribuie într-o măsură însemnată la realizarea laturii estetice și morale a personalității. Latura artistică, declamarea, dansul, cântecul, sunt puternice stimulări ale sensibilității estetice. Cadrul organizatoric(sala de festivități, un colț din natură) amenajate în chip sărbătoresc, adaugă sporite valențe estetice.

Stabilirea tematicii, alegerea din timp a materialului și ordonarea acestuia într-un repertoriu cu o temă centrală este o cerință la fel de importantă ca orice cerință didactică prin care se asigură o lecție de bună calitate.

Pregătirea elevilor pentru șezătoare este un aspect tot atât de important ca și pregătirea învățătorului pentru fiecare lecție în parte. Această cerință se traduce într- o acțiune ce cuprinde mai multe momente:

- comunicarea din timp a datei la care va avea loc șezătoarea;
- comunicarea temei; cunoașterea din timp de către elevi a tematicii contribuie la orientarea interesului și menținerea acestuia ceea ce favorizează receptarea, în bune condiții, a conținuturilor informaționale ce se prelucrează în cadrul lecțiilor, sporește eficiența învățării;
- desfășurarea șezătorii cuprinde mai multe momente;
- pregătirea cadrului corespunzător, pe cât posibil, să se desfășoare într- un cadru deosebit de cel al clasei.

Copiilor le face deosebită plăcere să constate și chiar să participe la amenajarea sălii de clasă, să o transforme într- o „sală de teatru”. Dacă este posibil, elevii vor fi așezați în altă formație decât cea zilnică, fie pe scăunele sau chiar pe bucățele de trunchi de lemn pregătite pentru foc, care pot servi drept scăunele, sau pe un covor frumos adus în mod special.

-deschiderea șezătorii printr-un cuvânt scurt al învățătorului, prin care se precizează scopul șezătorii și subliniază importanța momentului orientând totodată atenția elevilor printr-o motivație succintă;

-participarea efectivă a elevilor, conform rolului pe care l- a avut de îndeplinit fiecare, prezentarea contribuției propriu- zise a materialului cultural: recitări, povestiri, snoave, ghicitori, cântece, dramatizări, jocuri etc;

-încheierea șezătorii reprezintă un moment căruia trebuie să i se atribue importanța pedagogică necesară. Învățătorul trebuie să aprecieze în termeni laudativi, comportarea elevilor, calitatea contribuției fiecăruia eventual, distribuind anumite recompense, premii.

BIBLIOGRAFIE:

- Crăciun, Corneliu, *Metodica predării limbii române în învățământul primar*, Editura Emia, Deva, 2002
- Alexandru, Gheorghe, Șincan, Eugenia, *Îndrumător metodic pentru învățători, părinți și elevi*, Editura „M. Duțescu”, 1993

STIMULAREA INTERESULUI PENTRU LECTURĂ ÎN RÂNDUL ELEVILOR

Prof. înv. primar Mihai Ștefania Monica
Școala Gimnazială „Ștefan cel Mare” Alexandria

Una dintre preocupările majore ale multor cadre didactice, pe de o parte, și a părinților, pe de altă parte, este aceea de a crește interesul elevilor/ propriilor copii pentru lectură. Se observă, din păcate, în ultimii ani, o depreciere considerabilă a acestui interes, copiii fiind mult mai atrași de ceea ce tehnologia le oferă, și punând lectura și studiul individual, de multe ori, pe un loc mai în spate în ierarhia intereselor lor.

Una dintre cele mai mari greșeli pe care le pot face profesorii și părinții atunci când vine vorba de a forma elevi buni este să limiteze activitățile de învățare la sala de clasă. Uneori, școala este considerată sursa primară de instruire, însă dezvoltarea socială, intelectuală și academică a unui individ ar trebui să se extindă dincolo de pereții sălii de clasă, ceea ce le va oferi elevilor aripi pentru a zbura și a se înălța spre noi orizonturi.

Se întâmplă adesea ca cea mai simplă metodă să fie trecută cu vederea. O astfel de metodă ar putea consta în *implicarea elevilor în amenajarea propriului spațiu pentru citit*, pornind de la zero. În fiecare sală de clasă și în fiecare casă în care locuiește un copil de vârstă școlară mică, ar trebui creată o atmosferă propice lecturii.

Se observă adesea că elevii care au un interes puternic pentru lectură își dezvoltă și dragostea pentru învățare, deoarece doresc să exploreze posibilități și oportunități nesfârșite. Citirea nu numai că îi ajută să își dezvolte un vocabular bogat, dar îi ajută și să proceseze comunicarea formală și conceptele. Citirea frecventă a copilului, citirea cu voce tare va crea o atmosferă de lectură atât acasă, cât și la școală. Trebuie să-i lăsăm pe copii să-și aleagă propria carte și să facem din asta o distracție pentru ei în loc de constrângere. Încurajarea comunicării deschise și sincere cu copilul este cheia pentru a-l face să se simtă confortabil și să-și împărtășească părerea despre orice. Când știu că opiniile lor contează și sunt luate în considerare, se simt liniștiți și se deschid și mai mult.

O altă metodă care s-a dovedit eficientă este aceea în care *adultii împărtășesc cu copiii propriile experiențe de lectură*, să le spună acestora ce au citit, ce au câștigat sau au învățat din textele respective, ce recomandări le fac și lor, celor mici, în ceea ce privește lectura. Pătrunderea în universul literar nu este posibilă deodată, ci treptat, cu pași mici, pentru a nu crea un blocaj la nivelul dorinței elevului. Acesta trebuie ghidat cum să citească, ce să citească, ce ar trebui să rețină.

S-au dovedit utile și *cluburi lectură*, cercurile de literatură. La clasele mici se recomandă chiar cuprinderea în orar a unei ore dedicate lecturii. Mulți elevi (în special băieți) trebuie să interacționeze între ei pe baza textelor. Acest lucru le îmbunătățește foarte mult înțelegerea și o face mult mai plăcută. În cadrul acestor ore, elevii, sub îndrumarea cadrelor didactice, pot dramatiza unele texte citite. Este un lucru primit foarte bine de elevii de toate vârstele.

De asemenea, pot fi organizate *activități de tipul Read-a-Thon*. Deși acest tip de activitate se potrivește mai mult adulților sau elevilor mai mari, se poate organiza și pentru elevii din clasele mai mici, scurtându-se perioada. Se poate organiza pe parcursul unei singure

ore, sau două, sau pe parcursul unei zile întregi. Pot fi invitați și părinții. Aceștia le pot citi copiilor din clasele mici, împreună cu cadrele didactice.

Excursiile la biblioteci - acesta este un alt mod de a face lectura socială și interesantă. Se pot vizita biblioteca locală, județeană, o bibliotecă universitară, săli de lectură sau o librărie. Nu este vorba de a studia sau de a cumpăra cărți, ci de a fi înconjurat de mii de cărți, de a atinge paginile lor superbe, de a înțelege drumul cărții de la stadiul de manuscris până la varianta tipărită. Uneori aceste experiențe sunt din rândul celor mai prețioase, care conduc la creșterea „apetitului” pentru lectură și sporesc dragostea față de carte.

Ascultarea împreună cu elevii a unor cărți audio (*audio – book -uri*). Și acestea pot fi considerate drept lectură. În felul acesta se pot dezvolta abilități de decodare a mesajului unui text, de citire fluentă, de îmbogățire a vocabularului, acumulare de informații. Au fost situații când o astfel de carte, audiată, a rămas în mintea și în sufletul cititorului mai mult decât a făcut-o vreo altă carte citită. Auditorul este liber „să vadă cu ochii minții” mult mai profund imaginile sau scenele descrise.

Invitarea scriitorilor în școală pentru a le vorbi elevilor este o altă activitate care poate fi susținută de conducerea școlii, cadre didactice și părinți. Copiii pot fi foarte impresionați de contactul cu scriitorii, mai ales dacă întâlnirea are loc în mediul lor, în școală. Ar putea fi organizate prezentări de cărți în felul acesta, sesiuni Q&A privitoare la opera respectivilor scriitori, la experiențele acestora și la viața lor personală. Pe elevi îi ajută să se identifice cu anumite personalități, să descopere puncte de vedere, interese și sentimente comune cu acestea.

Concluzionând, profesorul și părintele sunt cei doi factori responsabili pentru formarea deprinderilor de lectură în rândul elevilor și, indiferent cât ar fi de dificil, ei trebuie să găsească metode, strategii, soluții pentru a face cât mai atractivă întâlnirea elevului/ copilului cu cartea, insuflându-i acestuia pasiunea pentru lectură.

BIBLIOGRAFIE:

1. Costea Octavia, *Didactica lecturii, o abordare funcțională*, Ed. Institutul European, Iași, 2007.
2. Parfene Constantin, *Literatura în școală*, E.D.P., București, 1977.

METODE EFICIENTE DE PREDARE A ADEVĂRULUI RELIGIOS

Prof. Părpălea Cristian Florentin
Școala Gimnazială „Vasile Racottă” Storobăneasa

Metodele didactice sunt eficiente doar în măsura în care ele reușesc să contribuie semnificativ la atingerea obiectivelor propuse. Nu există o rețetă a succesului garantat în actul didactic, care să cuprindă un anume set de metode.

Profesorul este cel care, la momentul potrivit, alege metoda care consideră că se potrivește cel mai bine cu specificul disciplinei, al conținutului abordat, al colectivului de elevi la care activează. O metodă devine eficientă sau nu în funcție de diverși factori, printre care se numără și conținutul vizat, nivelul de școlaritate, specificul clasei de elevi, priceperea profesorului de a conduce activitatea didactică, frecvența utilizării metodelor activizante la clasă, la disciplina religie, dar și la alte discipline.

La clasele mici, din ciclul primar, efect au în special poveștile și povestirile ce au în prim plan personaje religioase. Copiii sunt atenți la șirul poveștii și deprind astfel, într-un mod plăcut și accesibil nivelului lor de vârstă, adevăruri religioase.

La clasele la care profesorul utilizează frecvent metode moderne, activizante, elevii înțeleg mai bine etapele metodei, comunică mai bine, se implică mai mult în activitate. La clasele la care nu se utilizează metodele activizante decât foarte rar (sau deloc), elevii par încântați de demersul didactic abordat, dar întâmpină dificultăți în înțelegerea sarcinilor, în comunicarea cu colegii, precum și în prezentarea rezultatelor muncii individuale sau de grup. Eficiența activizării elevilor prin aplicarea unor metode didactice specifice este legată de particularitățile de vârstă ale elevilor și specificul colectivelor școlare. Metode precum cele centrate pe reflecție, observație și acțiune sunt mai greu de abordat la clasele primare și mai ales la nivelul achizițiilor fundamentale (SINELG, fishbowl, dramatizarea). Metodele de analiză, producere a ideilor și rezolvare a problemelor (Diagrama Venn-bula dublă, tehnica fishboning, cubul, brainstorming-ul, problematizarea) sunt folosite cu mai mult succes, dar în condițiile simplificării lor sau a implicării puternice a profesorului în activitatea didactică (explicarea amănunțită a sarcinilor, observarea atentă, stimularea participării tuturor elevilor, prevenirea apariției oricărui tip de conflict etc.). În general, la clasele primare, metodele interactive bazate pe activitatea practică au efect pozitiv asupra majorității elevilor. Există însă copii care au dezvoltat atenția și capacitatea de concentrare, așteptând ca profesorul să povestească, să descrie, să explice (metode expositive). La nivel gimnazial, elevii reacționează mai bine la predarea-învățarea prin metode de stimulare a creativității (brainstorming, explozia stelară, studiul de caz) și la cele fundamentate pe activitatea în grupuri (predarea-învățarea reciprocă, schimbă perechea, mozaicul, piramida). Aceleași tipuri de metode enunțate anterior par a produce rezultatele cele mai bune spre finalul gimnaziului (clasele VII-VIII), când sunt mai dezvoltate gândirea critică, capacitatea de analiză și producere a ideilor, dar și abilitățile de comunicare și interrelaționare. Tot acum elevii se implică mai eficient în activitățile de organizare a informațiilor prin reprezentări grafice (diagrama Venn, organizatorul grafic cronologic, al cunoștințelor, diagrama cauze-efect sau tehnica fishboning). Conținutul învățării ce urmează a fi abordat în lecție este unul din aspectele cele mai importante în funcție de care profesorul își propune utilizarea unor metode.

În general, conținuturile vizate de programele analitice pentru disciplina Religie la clasele pregătitoare- VIII conțin noțiuni dogmatice, liturgice, istorice, morale și biblice. Disciplina Religie face parte din aria curriculară Om și societate, iar cercetările au arătat că disciplinele din această arie, din cauza conținuturilor specifice, se pretează prea puțin la utilizarea metodelor moderne active și interactive. Mai exact, se lucrează adesea cu adevăruri/cunoștințe care nu pot fi supuse unei verificări directe din partea elevilor (adevărurile dogmatice, de exemplu). Așadar, în predarea noțiunilor din domeniul dogmatic se optează pentru metode expositive precum expunerea sau povestirea, îmbinate cu descrierea și explicația. La conținuturile din domeniul istoric, în etapa de predare-învățare a noilor cunoștințe, se pretează metode de comunicare orală (povestirea, descrierea, conversația etc.), metode de comunicare scrisă (lectura, studiul individual), precum și metode cu un mai puternic caracter activizant (SINELG, KWL, organizatorii grafici).

Utilizarea unei metodologii didactice flexibile și diversificată are efecte benefice asupra procesului de învățare al elevilor, aspect observabil direct, din modul de participare a elevilor la demersurile didactice și analiza situației la învățatură, la disciplina religie, precum și indirect, prin prisma deprinderilor, valorilor și atitudinilor formate, cu efect pozitiv în viața spirituală a copiilor. Activitatea de predare-învățare este un demers flexibil, care permite profesorului abordarea și experimentarea unor tehnici diverse, care să contribuie în final la atingerea finalităților educaționale propuse. Se știe că o „ispită” care pândește cadrul didactic constă în încorsetarea rigidă într-o anumită strategie didactică, bazată doar pe câteva metode de predare-

învățare, care și-au demonstrat utilitatea în timp și respingerea altor alternative. Modernizarea metodologiei didactice impune folosirea de către profesorul de religie atât a metodelor moderne de predare-învățare, cu o puternică tentă activizantă, cât și integrarea cu succes a acestora în lecție, încă din faza de proiectare.

EFECTELE LECTURII ASUPRA DEZVOLTĂRII COPILULUI

**CIUREA IONELA-DANIELA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ DAN BERINDEI**

Lectura ne permite să fim transportați din propria noastră lume în alta. Între paginile unei cărți, putem deveni cufundați în viața personajelor fictive și să aflăm despre o cultură cu totul diferită de a noastră. Putem, de asemenea, să învățăm cuvinte și fraze noi, să experimentăm o serie de emoții și să dobândim abilități și cunoștințe.

Datorită potențialului de învățare, efectele cititului asupra dezvoltării copilului sunt vaste și studii multiple au evidențiat beneficiile acestuia. Ca atare, profesorii și părinții sunt într-o poziție excelentă pentru a se asigura că citirea este o parte cheie a rutinei zilnice a copiilor. Importanța lecturii pentru copii nu poate fi subestimată. Lectura din plăcere poate aduce beneficii în educație, dezvoltarea socială și cognitivă a copilului, bunăstarea și sănătatea lor mintală.

Numeroase lucrări de cercetare au descoperit beneficiile profunde ale lecturii pentru dezvoltarea unui copil. Un studiu detaliază efectele citirii asupra abilităților de alfabetizare ulterioare, facilitând interacțiunea socială dintre adulți și copii și încurajând copiii să se angajeze cu lumea din jurul lor. De asemenea, precizează modul în care lectura poate fi o „sursă stabilă de informații” de-a lungul vieții unui copil. Aceasta stabilitate le permite să acceseze textul în mod constant și poate fi benefică în special pentru copiii care cresc în circumstanțe dificile.

Există multe alte beneficii pe care le poate avea lectura asupra dezvoltării unui copil, inclusiv:

Dezvoltarea cognitivă asistată

Aceasta se referă la modul în care percepem și gândim despre lumea noastră în raport cu inteligența, raționamentul, dezvoltarea limbajului și procesarea informațiilor. Citind copiilor, le oferim o înțelegere profundă despre lumea lor și le umplem creierul cu cunoștințe de bază. Apoi, ei folosesc aceste cunoștințe de bază dobândite pentru a înțelege ceea ce văd, aud și citesc, ceea ce le ajută dezvoltarea cognitivă.

Dezvoltarea empatiei.

Când citim o carte, ne transpunem în povestea din fața noastră. Acest lucru ne permite să dezvoltăm empatie pe măsura ce experimentăm viețile altor personaje și ne putem identifica cu modul în care se simt. Copiii pot folosi apoi această înțelegere pentru a empatiza în lumea reală cu alți oameni. În plus, copiii vor dobândi o mai bună înțelegere a emoțiilor, ceea ce îi poate ajuta să-și înțeleagă propriile emoții și ale altora. Acest lucru ajută dramatic la dezvoltarea lor socială.

Obținerea unei înțelegeri mai profunde

O carte ne poate duce oriunde: într-un alt oras, într-o alta țară sau chiar într-o lume alternativă. Citind o carte, un copil învață despre oameni, locuri și evenimente pe care altfel nu le-ar putea învăța. Acest lucru oferă copiilor o înțelegere mai profundă a lumii din jurul lor și a culturilor care sunt diferite de ale lor.

Construirea unor relații mai puternice.

Dacă un părinte citește cu un copil în mod regulat, atunci va dezvolta, fără îndoială, o relație mai puternică cu el. Lectura oferă părinților posibilitatea de a avea un eveniment regulat și comun pe care părinții și copilul îl pot aștepta cu nerăbdare. În plus, oferă copiilor sentimente de atenție, dragoste și asigurare, care sunt cheia pentru îngrijire și bunăstare.

Studii multiple au găsit o corelație între lectură pentru plăcere și performanță academică superioară la fiecare disciplină, nu doar la limba română.

Citirea copiilor chiar și în primele luni ale vieții lor poate ajuta la dobândirea limbajului și la stimularea părții din creier care procesează limbajul.

Auzirea cuvintelor rostite cu voce tare îi poate expune pe copii la o gamă nouă de vocabular și fraze pe care este posibil să nu fi auzit altfel. Citind zilnic unui copil, vor învăța cuvinte noi în fiecare zi. Citirea regulată și consecventă pot ajuta la îmbunătățirea abilităților de concentrare ale copilului. În plus, va ajuta copilul să învețe să stea liniștit și să asculte perioade lungi de timp, ceea ce îi va aduce beneficii în școală.

BIBLIOGRAFIE:

<https://buybooks.ro/articol/de-ce-este-atat-de-importanta-lectura-pentru-copii>

CITITUL CU VOCE TARE – ACTIVITATE ESENȚIALĂ ÎN GRĂDINIȚĂ

Prof.înv.preșc.Stănciugel Loredana Olguța
Școala Gimnazială „Vasile Racottă” Ștorobăneasa

Preșcolaritatea este percepută tot mai mult ca vârstă ce cuprinde cea mai importantă experiență educațională din viața oricărei persoane. Pe parcursul ei, se înregistrează ritmurile cele mai accelerate în dezvoltarea individualității umane și unele din cele mai semnificative achiziții ale limbajului, cu ecouri evidente pentru etapele ulterioare ale dezvoltării adolescentului, dar și a adultului.

Este cunoscut faptul că deprinderea de cititor se formează de la cele mai fragede vârste, din familie și grădiniță. De aceea, în primii ani de preșcolaritate trebuie să trezim interesul pentru lectură, să-i îndrumăm în așa fel încât actul ascultării de povești să devină o deprindere stabilă și, cu timpul, copilul să constientizeze că este o activitate individuală cu caracter permanent. Poveștile activează capacitatea copiilor de a face raționamente, de a înțelege relațiile de cauză-efect și desfășurarea logică a unor evenimente. Când copiii ascultă povești, duc aceste procese ale gândirii un pas mai departe, învățând să își analizeze propriile acțiuni și să observe relațiile de cauză și efect când vine vorba de propriile comportamente.

Poveștile joacă un rol important în dezvoltarea personalității copiilor, de aceea cartile trebuie selectate cu atenție. Important este și cititul cu voce tare, care le antrenează preșcolarilor memoria și atenția. Când începem să le citim copiilor pentru prima dată cu voce tare, ei nu se pot concentra mai mult de câteva minute, dar tot continuând să citim zilnic, concentrarea lor se va extinde de la cele câteva minute la o jumătate de oră, poate chiar mai mult. Prin această rutină copilul devine interesat de lectură mult mai mult. *„Cititul cu voce tare este o parte esențială a dezvoltării literației timpurii la copii, precum și a abilităților lor cognitive și emoționale.”* (Curriculum pentru educație timpurie 2019).

Ora de lectură ar trebui să fie o rutină și în mediul familiar, nu doar la grădiniță. Părinții sunt persoane cheie în dezvoltarea abilităților de literație ale copiilor lor. A citi cu voce tare este o chestiune foarte importantă nu doar în grădiniță, ci și în familie. Cărțile pentru copii trebuie alese cu multă atenție, acestea trebuie să fie cărți ilustrate de calitate. Ilustrațiile realizate artistic, contribuie la transmiterea poveștii și receptarea mult mai ușoară a acesteia de către preșcolari. Ilustrațiile sunt parte integrantă a poveștii, oferind informații despre acțiune, precum și indicii despre trăsăturile personajelor, locul acțiunii și starea lor de spirit. Copiii trebuie să perceapă cartea ca pe un domeniu care merită să fie cucerit, ca pe un prieten adevărat care e mereu alături, un prieten care îi vorbește, îi dă sfaturi importante și îi este mereu alături. Toate poveștile dezvoltă vocabularul, capacitatea de exprimare verbală și imaginația copiilor.

Cărțile pentru copii le oferă o perspectivă pozitivă asupra relațiilor sociale, iar cei mici au ocazia de a-și imagina comportamente adecvate din punct de vedere social și de a le prelua în viața reală, în relațiile cu alți copii și adulți.

Încă de la vârste mici, încrederea în sine a copiilor poate avea de suferit, mai ales în urma comparațiilor cu alți copii, frecvente în grupurile de la grădiniță sau de la școală. Când preșcolarii ascultă povești, aceștia se pot descoperi pe ei înșiși în ipostaza de protagoniști curajoși care trec prin aventuri nemaîntâlnite, au ocazia să se imagineze acționând curajos în viața reală, inspirați fiind de acțiunea cărții citite de adultul cititor și de calitățile personajului principal. Acesta este punctul de plecare pentru dezvoltarea inițiativei, a independenței și a sentimentului de putere personală (convingerea că propriile acțiuni pot schimba realitatea din jur astfel încât ne putem atinge obiectivele dorite).

IMPORTANȚA LECTURII ÎN FORMAREA ȘI DEZVOLTAREA PERSONALITĂȚII ȘCOLARULUI

**TOMA MIHAELA
CENTRUL JUDEȚEAN DE RESURSE
ȘI ASISTENȚĂ PSIHOPEDAGOGICĂ ALEXANDRIA**

Lectura este un instrument care dezvoltă capacitatea de comunicare între oameni, făcându-se ecoul bunei armonizări între gândire și limbaj. Lectura textelor din manualele școlare precum și a celor prevăzute în activitatea independentă a elevilor este un act intelectual, din partea acestora care trebuie îndrumat și supravegheat de școală și familie.

Lectura are o foarte mare importanță de la vârste fragede, deoarece dezvoltă copilului limbajul, memoria, exprimarea corectă, imaginația, creativitatea.

Din punct de vedere cognitiv, lectura îi ajută pe copii să își îmbogățească cunoștințele, despre lume, despre viață, despre realitatea în care trăiesc și pentru o mai bună autocunoaștere. Are rezultate benefice în dezvoltarea capacităților de voință, de efort intelectual

în procesul de însușire a priceperilor și deprinderilor de muncă intelectuală în vederea însușirii cunoștințelor la diferite discipline de învățământ.

De asemenea, lecturile literare, aparținând marilor scriitori români, au un pronunțat caracter instructiv-educativ și îi ajută pe elevi să dobândească o solidă cultură generală pe fundamentul istoriei, culturii și civilizației românești de-a lungul istoriei noastre.

Deoarece, în sistemul de învățământ românesc, învățarea se realizează într-un mod organizat, pe trepte de școlarizare, perioade, în care clasele de elevi și fiecare copil în parte asimilează informații cognitive și socio-culturale prevăzute în Curriculum Național. În funcție de procesele de învățare, structurile persoanei se organizează și se reorganizează în conținut, funcții și capacități crescute pentru noi „mentalizări” și trepte cognitive.

De exemplu, pentru a atinge competențele optime în lectura textelor, la clasele din ciclul primar, conținutul lecturilor trebuie să fie accesibil, atractiv, educativ și de dimensiuni acceptabile. În acest sens învățării, cât și evaluării trebuie să țină cont de nivelul de dezvoltare bio-psiho-intelectuală și socială cel puțin pe urmatoarele trăsături ale personalității școlarului mic:

- prin învățare sistematică, conștientă, elevul își însușește conținuturile și operationalizează cu ele în mod independent;
- apare astfel la fiecare copil curiozitatea și motivația pentru cunoașterea organizată;
- pe parcursul promovării claselor, aceste comportamente devin conduite;
- este important să se lucreze diferențiat prin metode formative și interactive deoarece sistemul bio-senzorial cognitiv se „mentalizează” (interiorizarea cunoștințelor însușite);
- mediul școlar generează noi modele de conduită la care intervin și influențele din familie la asistarea copilului pentru reușita studiului individual ;
- la această vârstă începe structurarea conștiinței morale și sociale (de la 10 -16 ani);
- apare responsabilitatea individului față de conduitele sale.

Din punct de vedere educativ, lectura contribuie la educarea copiilor în dimensiunile etice și estetice. Fabulele, cât mai ales literatura pentru copii au, în cea mai mare parte, un mesaj pozitiv, sunt atractive prin reflectarea universului copilăriei, al naturii, al familiei care se regăsesc în conținuturile acestor opere literare. Din punct de vedere formativ, lectura în rândul copiilor este importantă deoarece le dezvoltă capacitatea de a lucra independent, de a extrage informații și de a căuta informații în completarea celor citite .

Deprinderea de a citi, de a-și dezvolta vocabularul, capacitatea de exprimare corectă în limba română în cadrul lecțiilor, al temelor, proiectelor și activităților extrașcolare, cultural-artistice.

Activitățile cu elevii implica o bună organizare din partea învățătorilor cât și a invitaților, o bună organizare, astfel încât fiecare elev să se simtă important, să aibă un rol în activitate având și o continuitate pe an școlar, o diversitate tematică complementară activității didactice. Un alt aspect pozitiv promovat de lectura în rândul copiilor este acela de cultivare a sentimentelor, convingerilor și comportamentelor / atitudinilor / valorilor moral-civice, esențiale în formarea caracterului și conștiinței viitorului tânăr și cetățean. Prin lectură, elevii își largesc orizontul imaginativ, trăiesc anumite stări prin transpunerea lor în personaje preferate, învățând cum să acționeze atunci când vor fi puși în situații similare. Interesul pentru lectură nu vine de la sine, ci trebuie stimulat încă de la vârste fragede, punându-se accentual pe atitudinea elevului ca cititor avizat care să-și dezvolte gustul pentru frumos și apropierea prin arta de cunoaștere și autocunoaștere.

Marele scriitor Victor Hugo afirma: „Educația socială (prin familie, școală, comunitate) bine făcută poate totdeauna să scoată dintr-un suflet, oricare ar fi el folosul ce conține”.

Un alt învățat Peter Brougham, apreciază, pe bună dreptate că : informațiile, cunoștințele, metodele, mijlocele, trebuie alese cu grijă, să fie utile, plăcute și educative pentru întreaga personalitate a copilului”.

BIBLIOGRAFIE:

1. *Antologie de texte pentru clasele a V-a - a VIII-a*, Editura SIGMA
2. Cosmina Elena Grecu, Secuiu Elena, Revista *Educație Și Noi Orizonturi* , /NR.1/IULIE 2020, *Rolul lecturii în viața școlarului*, Editor: Secuiu Eugen, Redactor: prof. Secuiu Elena
3. Paul Popescu-Neveanu, Mielu Zlate, Tinca Crețu, *Psihologie (Manual)*, Editura Didactică si Pedagogică, R.A. București, 1997.
4. Raduleț Virgil, *Copiii Ființe Neînțelese*, Editura Semne, București
5. Revista *Psychologies*, 14 Ianuarie 2016, *Dezvoltă abilitățile copilului tău prin lectură*, Iulia Barca.

IMPORTANȚA LECTURII ÎN VIAȚA ELEVULUI

P.I.P. Voicu-Popescu Corina

Școala Gimnazială „Mihai Eminescu” Alexandria

P.I.P. Popescu Diana

Școala Gimnazială Buzescu

Existența concepției materialiste despre lume și viață care mai persistă încă și astăzi a sugrumat din sufletele oamenilor tot ce este mai de preț. Astfel, cinstea, demnitatea, sinceritatea, iubirea, dragostea, adevărul, mărinimia, modestia etc. devin calități rare față de ispita superficialității, excesului, lipsei elementului pudic, lipsei unui ideal etc. În aceste împrejurări, se impune o refacere fundamentală a sistemului educațional. Toți acei care sunt sufletul școlii și văd în tinerii de mâine viitorul națiunii trebuie să conștientizeze necesitatea acestui lucru. Și, în primul rând, noi, învățătorii. De aceea e necesar să ne gândim mai serios la formarea deprinderilor bune care să devină pentru generația tânără norme de conduită în viață. Problema în cauză a fost elucidată de către pedagogi și în perioada anilor 1918-1940. Astfel, I.G. Cârlan, cunoscut autor în perioada interbelică, menționa: „Cele trei lucruri principale cu care trebuie să rămână un absolvent al școlii primare: socotitul, scrisul și cititul trebuie cultivate cu cel mai mare interes. Va uita un absolvent al școlii primare gramatica, istoria etc., dar a uita aceste trei lucruri nu-i este iertat nici lui, nici școlii pe care a absolvit-o. Cititul, în special, trebuie cultivat până la a fi o necesitate pentru copil și pentru adultul care a urmat câțiva ani școala primară”¹.

Din înseși cărțile de citire ale elevilor trebuie trase învățăminte cu conținut moral. În acest context merită a se ține cont de sfaturile pedagogului A. Băcăianu din Chirutnea, Cahul: „Învățătorul nu trebuie să se mărginească la predarea materiei prevăzute de programa analitică... Învățătorul trebuie să trezească în copil dragoste și imbold către lectură, care să-i servească și după ieșirea din școală. Lectura îi va servi un stimulent în dezvoltarea de mai târziu ca distracție, ca plăcere în viața lor uniformă de la sat, reacționând totodată împotriva beției, lăncezelii, urâtului”².

Despre necesitatea cultivării elevului cititor la etapa contemporană își expune concepțiile și Vl. Pâslaru, doctor habilitat în pedagogie, profesor universitar: „Activitatea elevului cititor, pentru a face din subiectul său o personalitate cu capacități nelimitate de exprimare a eu-lui în cele trei sfere principale ale lumii: Natura, Societatea, Omul, trebuie să comporte esențele acestora în forme artistic-estetice, deoarece însăși literatura artistică le sintetizează, realizându-și una dintre funcțiile sale principale. Elevul cititor nu este doar un subiect pasiv, situat în afara literaturii, asupra căruia se acționează prin intermediul valorilor

etic-estetice ale operelor literare, ci chiar un component principal al literaturii, căci valoarea artistică și cea estetică apar din interacțiunea imaginilor codificate în textul operei literare și întreaga valoare umană a elevului cititor...”³.

Pornind de la cele expuse, ne convingem încă o dată de importanța cultivării elevului cititor. Este regretabil faptul, dar la ora actuală elevii fac foarte puțină lectură și chiar nu au atracție pentru citit. Aceasta, se pare, este consecința faptului că în școli se acordă prea puțină atenție cultivării interesului pentru carte, formării deprinderii de a citi, necesității lecturii.

În contextul celor expuse găsim de cuviință să elucidăm în continuare concepția și experiența unor pedagogi cu privire la tehnologia didactică utilizată în școala din Basarabia, în perioada interbelică, experiență care se impunea cu insistență pentru obținerea eficienței în procesul de implementare a metodei lecturii în școală. Un alt autor, G.G. Antonescu, avea să menționeze: „Astăzi nu ne mai mulțumim cu școala care încearcă spiritul elevilor cu un capital cât mai mare de cunoștințe, ci pretindem la o școală care să formeze caractere și să prepare pe elevi pentru viață. Astăzi valorăm mai mult procentele ce dă acel capital, decât capitalul însuși”⁴.

Dintre mijloacele care erau preconizate pentru cultivarea lecturii în școala interbelică se numărau: înființarea de biblioteci pe lângă fiecare școală, chiar și în fiecare clasă, șezători de seară, mai ales în zilele de sărbători, prime în cărți, sărbătoarea cărții, cărți date spre lectură copiilor acasă, introducerea în orarul săptămânal a unei ore de lectură. În acest sens „Ministerul Instrucțiunii Publice cu ord. nr. 163307/931, hotărâse ca o oră de gramatică de la clasele II, III, IV să fie înlocuite săptămânal obligatoriu cu lecții și povestiri din literatura copilului”⁵.

Introducerea orei de lectură era binevenită prin faptul că dezvolta gustul pentru o anume literatură și dragostea de carte; trezea elevului interes și pentru celelalte obiecte de învățământ, dându-i posibilitatea chiar de a le aprofunda; fiind deprins cu lectura, va privi ca ceva necesar citirea unui ziar sau a unei reviste, fiind astfel cunoscător al problemelor cu care se frământă omenirea; lectura contribuie esențial la educația și formarea experienței, întrucât faptele și întâmplările citite vor fi analizate, etc.

Comentariile pe marginea lecturilor trebuiau făcute lejer, nu forțat, și numai dacă tot ce era mai necesar. În legătură cu aceasta Izabela Sadoveanu zicea: „Să nu uite nici dascălii, nici părinții că un copil își capătă experiența vieții și educația pe trei căi: instrucția verbală, observația personală și lectura. Din aceste trei, nu știu dacă nu putem socoti lectura ca aceea care îngăduie copilului să capete numărul cel mai mare de cunoștințe pe calea cea mai scurtă...”⁶.

Ora de lectură era considerată și ca un mijloc foarte bun de recreație; se crea posibilitatea de a forma deprinderea de a citi începând cu cea mai fragedă vârstă, desigur pedagogii avertizau asupra faptului ca elevului să nu-i cadă în mâini cărți care l-ar fi influențat negativ. O lecție de lectură bine organizată constituie și un mijloc eficace de a stabili o legătură de încredere și atracție între elev și învățător. O poveste, o glumă, o ghicitoare în ora de lectură cucerește și pe copiii cei mai indiferenți. În acest context putem aduce drept argument afirmația pedagogului A. Gâdea că „literatura populară abundă în zicale, anecdote, glume care de care mai cu duh: *La un car de învățătură trebuie și un dram de minte; Poartă condeiul la ureche ca să-i zicem logofete; Decât un sac de carte și o mână de minte, mai bine o mână de carte și un sac de minte; E mai bine a ști puține și bine; Nu câte știi, ci cum le știi*”⁷.

Operele literare alese reușit pentru lectură cultivă la elevi prietenia, dragostea de școală și viață. Ele constituie și un izvor de cunoștințe în toate domeniile, fiindcă un copil care a căpătat deprinderea lecturii va citi peste ani nu numai cărți de povești, distractive, dar și lucrări științifice, despre gospodărie, agricultură etc. În materiile de educație, prin intermediul lecturii, vom dezvolta anumite sentimente, imaginația, educația morală, iubirea de țară, de părinți, de bătrâni, semeni, adulți etc.

În scopul dezvoltării gustului pentru lectură se recomandă ca, pe lângă cartea de citire, să se folosească reviste sau cărți destinate copiilor. Pentru orele de lectură e binevenită citirea povestirilor, poveștilor, ghicitorilor, organizarea jocurilor mintale, lucrări distractive etc. Pentru a cunoaște bine preferințele copiilor la diferite vârste, pedagogul trebuie să cerceteze interesul acestora. Se recomandă, în special, ca lectura să înceapă cu basme fantastice distractive și cu povestiri hazlii din viața personajelor comice (Păcală, Tândală, Țândărică etc.), apoi se va trece la mituri, legende etc.

În concluzie, ținem să subliniem că, numai pătrunzându-ne de aceste adevăruri și căutând pe orice cale să formăm elevilor deprinderea de a citi, vom evita situațiile în care discipolii noștri, după ce termină școala, uită de carte și rămân pasionați doar de tehnica modernă, televizor, computer ș.a.

BIBLIOGRAFIE/NOTE

¹ I.G. Cârlan, *Ora de lectură // Școala Basarabeană*, Chișinău, 1936, nr. 2, p. 17.

² A. Băcăianu, *Rolul învățătorului de la sat // Năzuința*, Cahul, 1935, nr. 4-5, p. 15.

³ Vl. Pâslaru, *Principiul pozitiv al educației*, Chișinău, 2003, p. 230.

⁴ T. Știrbu, *Reorganizarea învățământului profesional // Viața Basarabiei*, Chișinău, 1934, nr. 1, p. 33.

⁵ I.G. Cârlan, *ibidem*, p. 18.

⁶ *Ibidem*, p. 19.

⁷ Andrei Gândea, *Din pedagogia bătrânilor noștri // Școala Basarabeană*, Chișinău, 1919, nr. 1, p. 52-53.

STIMULAREA INTERESULUI PENTRU LECTURĂ LA ȘCOLARUL MIC

Prof. înv.primar Chircu Loredana
Școala Gimnazială Mihai Viteazul Alexandria

Pentru fiecare generație din ultimii ani, lectura are rivali redutabili care amăgesc cel mai mult pe cei mici. Mijloacele de informare rapidă și comodă oferă elevilor meniul complet în orice domeniu al cunoașterii și acoperă o plajă substanțială a timpului liber, care rămâne din ce în ce mai puțin. Și atunci se naște întrebarea: mai este cartea „o făgăduință, o bucurie, o călătorie prin suflete, gânduri și frumuseți” cum afirma scriitorul român Tudor Arghezi? Copiii s-au îndepărtat de lumea cărților, iar televizorul și internetul au devenit pentru ei cele mai importante surse de informație, făcând tot mai rar sau deloc „gestul” de a citi o carte, de a intra într-o bibliotecă, într-o librărie, de a-și construi o bibliotecă proprie. Dacă elevul începe a citi din curiozitate și insistă, motivat fiind și de aprecierile primite la clasă, el va realiza mari progrese prin: informație, deprinderea cititului coerent, conștient, implicare afectivă, însușirea unui vocabular expresiv și îmbogățirea acestuia.

Cartea, cândva principală uzină de miraje, e depășită acum de televizor, de calculator, de internet. Explicația este simplă: această ofertă întrunește cumulativ trei condiții: este spectaculoasă, atractivă și nu necesită un efort mental deosebit. Nevoia de ritm, zgomot, melodie, de ambianță sonoră tinde să reducă lectura la un minimum impus de obligațiile școlare. Cu toate acestea, importanța lecturii este evidentă și mereu actuală. Lectura elevilor este un act intelectual esențial, care trebuie îndrumat și supravegheat de școală și familie.

Importanța lecturii este dată de aspectele educative pe care le implică:
aspectul cognitiv: prin lectură elevii își îmbogățesc cunoștințele despre lume, despre

realitate;

aspectul educativ: lectura contribuie esențial la educarea copiilor în dimensiunile etice și estetice;

aspectul formativ constă în faptul că lectura are drept consecință formarea și consolidarea deprinderilor de muncă intelectuală, dezvoltarea gândirii, a imaginației, a capacității de exprimare corectă și expresivă.

Auzim adesea afirmația „Copiii nu citesc.” Nu poți să-i spui unui copil: „Citește!”. Verbul „a citi” nu suportă imperativul. Trebuie să-și dorească singuri asta. Trebuie să înțeleagă lectura ca pe o necesitate, ca pe un act de libertate a gândirii. Interesul pentru citit nu vine de la sine, ci se formează printr-o muncă a factorilor educaționali (familia și școala), o muncă ce presupune răbdare, perseverență, voință.

Există factori care determină lectura copiilor: particularitățile de vârstă și psihice, preferințele lor, climatul familial, factori care pot transforma lectura într-o necesitate, „o foame de carte”, o delectare sau nu.

Când gustul pentru lectură, cultul pentru carte s-au format din primii ani de școală, acestea rămân pentru toată viața o obișnuință utilă.

Pentru ca apropierea de carte să devină o deprindere zilnică, iar plăcerea de a citi - o necesitate dorită și trăită, e bine ca și familia să se implice activ în apropierea copilului de miracolul cărții, încă înainte de învățarea alfabetului. În ședințele cu părinții am recomandat acestora să viziteze împreună cu copiii lor biblioteca din oraș și să ceară sfatul bibliotecarului pentru a le recomanda cărți potrivite domeniului de interes și vârstei copiilor. Exemplul personal și mai ales acțiunile desfășurate împreună cu copiii, sunt recunoscute de specialiști ca fiind cele mai bune metode de a stimula gustul pentru lectură al acestora. Lectura propriu-zisă nu începe însă decât după ce copilul reușește singur să descifreze cu ușurință ideile ascunse în spatele semnelor grafice. Învățătorul sau părintele trebuie să sesizeze acest moment dificil din viața micuțului, pe jumătate înspăimântat de tainele scrisului, pe jumătate crispat de efortul făcut de descifrarea acestor semne curioase și pline de mister. Sunt copii care ascultă cu mult interes o poveste frumoasă, citită de altcineva, fără să fie tentați să citească ei înșiși altceva decât ceea ce li se cere la orele de curs. Uneori, nu au la îndemână cărțile potrivite, alteori, indiferența pentru lectură a persoanelor apropiate determină aceeași atitudine copiilor. În astfel de cazuri, intervenția învățătorului este absolut necesară. Inocularea ca un cult al lecturii, ca o coordonată a personalității umane, poate să înceapă în școală în mod sistematic.

La începutul clasei I, poveștile citite cu expresivitate de către învățător, mai ales dacă acestea sunt citite la bibliotecă sau într-un loc special amenajat, pot stimula foarte ușor interesul pentru lectură. Povestea poate fi animată de mimică sau de teatru de păpuși. După o vreme, elevii vor continua acest exercițiu de citire expresivă pentru colegii lor. În perioada preabecedară se poate începe un exercițiu de construire a unei cărți în mai multe etape. În prima etapă se citește începutul unei povești și elevii desenează locul și personajele, apoi se citesc pe rând celelalte fragmente, după care elevii ilustrează prin desene fiecare fragment. Vor obține o ilustrare a întregii povești pe momente. Se vor capsă aceste desene, formând o carte. În perioada abecedară pot completa desenele adăugând litere sau numele personajelor. În perioada postabecedară pot nota sub fiecare desen o scurtă descriere. În clasa a doua pot dezvolta pe spatele desenelor fiecare idee, povestind astfel în scris întreaga poveste. Se pot organiza activități interesante cu scopul apropierii de carte ca de un obiect special.

Un rol important îl are conversația problematizată. După studierea textelor din manual, pe care le-am analizat și comentat în mod amănunțit am recomandat lecturi potrivite vârstei, pe marginea cărora s-au purtat discuții. După ce textele au fost parcurse am lansat următoarele cerințe: să formuleze întrebări pe care să le adreseze colegilor; să folosească cuvintele noi și

expresiile artistice în contexte variate; să redea prin cuvinte proprii conținutul textelor citite; să recunoască ilustrațiile care înfățișează personaje sau scene din poveștile citite; să le așeze în ordinea desfășurării faptelor.

Ghicitorile literare sunt mijloace pasionante ce-i invită pe copii la lectură. Foarte apreciat de elevi este și jocul cu versurile: învățătorul recită unu-două versuri dintr-o poezie, iar elevii continuă.

Prezentările audio și video cu povești constituie un alt important mijloc de îndrumare a lecturii. Ele prezintă operele literare în imagini vizuale și auditive. După lectură elevii pot face comparații, stabilind asemănări și deosebiri între întâmplările prezentate. Dramatizările făcute cu școlarii după unele texte literare i-au stimulat pe elevi să citească mai mult.

Lectura necesită nu numai îndrumare, dar și control. Procedeele de efectuare a controlului sunt variate și depind de scopul urmărit. Pentru învățător este important de știut nu numai ce și cât citesc elevii, ci și cum înțeleg ei ceea ce citesc.

